

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

УНИВЕРЗИТЕТ „МБ“ БЕОГРАД ПОСЛОВНИ И ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: N-1327/1/12/1
Дана: 25.09.2021.
БЕОГРАД

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАС ИНДУСТРИЈСКО ЕКОНОМСКИ МЕНАџМЕНТ

(ОБЈЕДИЊЕН СА САМОВРЕДНОВАЊЕМ УСТАНОВЕ ЗА 2020/2021.
ШКОЛСКУ ГОДИНУ)

Напомена:

Извештај представља део укупног Извештаја о самовредновању за временски период 2020/2021-2022/2023. годину. Из разлога рационалног писања у Извештају су обједињено и самовредновање и оцењивање квалитета ППФ (прва три стандарда су заједничка) и студијских програма од Стандарда 4: Квалитет студијских програма који се разликује у односу на Установу због особености сваког студијског програма. Приликом израде SWOT анализе студијских програма разматрани су сви стандарди, осим сопштих (Стандард 1, 2, 3, 11, 12,13 и 14). **За студијски програм Право и Информационе технологије на ППФ Стандард 15. није разматран. ДАС Јавно право (акредитација у току) и ДАС Напредне информационе технологије (акредитација завршена 2020.године).**

Београд, 2021.год.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА
ПОСЛОВНИ И ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ “МБ“, БЕОГРАД

САДРЖАЈ

Увод
Основни подаци:
Уводна табела
Број наставника и сарадника
Листа студијских програма
Категорије за вредновање и квантификовање
Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
Стандард 4: Квалитет студијског програма
Стандард 5: Квалитет наставног процеса
Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
Стандард 8: Квалитет студената
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
Стандард 11: Квалитет простора и опреме
Стандард 12: Финансирање
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
Стандард 15: Квалитет докторских студија
Списак свих анкета
Коришћен софтвер за анкете
Извештаји и анализе о резултатима свих анкета и предлагање корективних мера 2021. год.

Напомена:

Отварајући сваки појединачни стандард, и пратећи кроз стандард табеле и прилоге моћи ће да се прати испуњеност сваког стандарда. Тражени документ се отвара тако што се курсор доведе на плаво обележени и подвучени назив и истовремено притисне на тилку *Ctrl* и леви тастер миша.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

УВОД

Пословни и правни факултет Универзитета "МБ" са Академијом класичног сликарства је суоснивач Универзитета МБ. Универзитет МБ је добио дозволу за рад 612-00-0820/2020-06 од 02.12.2020.године.

Пословно правни факултет, Универзитета „МБ“ Београд са седиштем у Београду од свог оснивања је био у саставу Универзитета Унион "Никола Тесла". Дана 24.03.2021.године је уписан у регистар Привредног суда у Београду 4Фи 77/2021 под називом Пословни и правни факултет, Универзитета "МБ" у Београду.

Пословни и правни факултет, Универзитета „МБ“од свог оснивања дефинисану Стратегију обезбеђења квалитета и увек је тежио испуњавању високих стандарда у погледу квалитета наставно- научног рада и ненаставних активности како на нивоу установе тако и појединачно за сваки акредитовани програм који се реализује на установи.

Пословни и правни факултет је применом Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма Националног савета за високо образовање („Службени гласник РС“, бр. 13/2019 од 28.02.2019.), Стандарда за обезбеђење квалитета и поступака за обезбеђење квалитета, Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета, остварио резултате на основу којих је могуће оценити квалитет, спровести корективне мере и извршити преиспитивање и унапређење квалитета на Факултету за пословне студије и право.

Квалитет студијских програма обезбеђује се: утврђивањем и правовременим дефинисањем, систематским праћењем и континуираним усавршавањем сваког појединог студијског програма који реализује Факултет и његове усклађености са Стратегијом квалитета, а нарочито: структуре и садржаја студијског програма у погледу односа општеакадемских, научно-стручних и стручно- апликативних предмета, радног оптерећења студената израженог у ЕСПБ бодовима, исхода и квалификација које добијају студенти када заврше студије, могућности за запошљавање и даље школовање; савремености и међународне усаглашености студијских програма, услова уписа студената, оцењивања и напредовања студената.

На основу Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон и 67/2019), Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма Националног савета за високо образовање („Службени гласник РС“, бр. 13/2019 од 28.02.2019.), Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени Гласник РС“ бр. 13/2019 од 28.02.2019. године), Правилника о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа („Службени Гласник РС“ бр. 13/2019 од 28.02.2019. године) и Статута Факултета, Пословни и правни факултет је донео Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета. Правилник је потпуно усклађен са Стандардима за оцењивање квалитета високошколских установа, прописаним од стране Националног савета за високо образовање.

Поступак самовредновања спроведен је у свим областима обезбеђења квалитета предвиђених Законом о високом образовању, а у складу са Стандардима и поступцима за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе и Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета.

Субјекти обезбеђења квалитета су посвећени систематском праћењу и унапређењу квалитета у свим областима. Своја права и обавезе у обезбеђењу квалитета ови субјекти остварују у свакодневном раду и кроз учешће у раду органа Факултета за пословне студије и право. Факултет је у обавези да спроводи самовредновање у периоду од највише три године, а у контроли квалитета студијског програма

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

неопходно је да буде обезбеђена активна улога студената и њихова оцена квалитета програма.

Комисија за обезбеђење квалитета

Председник комисије је одговоран за планирање, координацију и организацију рада Комисије. Комисија за обезбеђење квалитета се бави следећим пословима:

1. Планира и анализира поступке вредновања целокупног система високог образовања и научноистраживачког рада на Факултету и управља тим поступцима
2. Стара се о унапређењу и развоју квалитета студијских програма, наставе и услова рада
3. Разматра извештај о самовредновању на предлог Лица задуженог за квалитет
4. Усваја корективне мере на предлог Лица задуженог за квалитет
5. На захтев Комисије за акредитацију доставља информације о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета
6. Припрема предлоге за измену и допуну Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета;

Обавља и друге послове из своје надлежности у складу са Статутом и Правилником.

Листа чланова комисије за контролу квалитета

Р.Б.	Презиме, средње слово, име	Звање
1	Драгана Трнавац	Ванредни професор
2	Љубомир Миљковић	Доцент
3	Сања Чукић	Предавач
4	Александар Матић	Секретар
5	Миа Станишић	Студент
6	Санела Гашовић	Студент

Лице задужено за квалитет

ННВ Факултета именује Лице одговорно за квалитет (председник комисије за контролу квалитета). Лице одговорно за квалитет је задужено да се сви стандарди квалитета и поступци за обезбеђење квалитета систематски спроводе, анализирају, презентирају декану Факултета, Комисији за обезбеђење квалитета, ННВ и Савету Факултета у зависности од врсте процеса који је предмет самовредновања. Он је одговоран да се резултати објаве на веб страни Факултета, огласној табли, публикацији такође у зависности од врсте процеса чији се квалитет оцењује.

Лице задужено за квалитет на Факултету одговорно је за дефинисање предлога корективних мера и њихово спровођење.

Руководство Факултета и Комисија за контролу квалитета стално надзиру реализацију наставног процеса, односно, на основу резултата добијених применом упитника за вредновање квалитета наставе, испита, успешности студија, квалитета уџбеника и других наставних средстава, утврђују програм унапређења и континуираног побољшања квалитета.

Студенти се редовно и систематски анкетају како би се и на тај начин добила информација да ли се постављени стандарди у наставном и ненаставном процесу поштују.

Поступак самовредновања Установе и студијских програма је спровела и извештај о самовредновању написала Комисија за самовредновање. У поступку самовредновања, Комисија за самовредновање је организовала и спровела анкетање студената, дипломираних студената, наставног и ненаставног особља, послодаваца/представника идр. према усвојеним анкетама ([Прилог 3.2.](#)).

Са становишта испуњења квалитета, Извештајем су критички третирани сви аспекти релевантни за обављање делатности Факултета. На тај начин Извештај представља основу за обезбеђење квалитета

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

студијских програма Факултета, анализу њихових недостатака и предности у погледу квалитета, а њиме се истовремено указује на правце корективних активности у циљу отклањања уочених слабости.

При оцењивању испуњености стандарда квалитета у складу са Правилником, примењени су стандарди и поступци самовредновања и оцењивања квалитета Факултета, при чему су коришћене оцене: квалитет не задовољава (оцена до 5); квалитет делимично задовољава (оцена од 5 до 6), квалитет задовољава, али уз могућност побољшања (оцена од 6 до 7,5) и квалитет задовољава у потпуности (од 7,5 до 10).

Табела 1.1.

Бројчана оцена	Описна оцена	Процент оствареног нивоа квалитета у односу на планирани
до <5	квалитет не задовољава	0-50%
од 5 до 6	квалитет делимично задовољава	50-60%
од 6 до 7.5	Квалитет задовољава, али уз могућност побољшања	61-75%
од 7,5 до 10	квалитет задовољава у потпуности	76-100%

На нивоу Факултета ННВ је именовало Лице одговорно за квалитет (председника комисије за контролу квалитета) које је задужено да се сви стандарди квалитета и поступци за обезбеђење квалитета систематски спровode, анализирају, презентирају декану Факултета, Комисији за обезбеђење квалитета, ННВ и Савету Факултета. Он је одговоран да се резултати извештаја о самовредновању Установе објаве на веб страни Факултета, огласној табли и публикацији, што је и спроведено. Лице задужено за квалитет на Факултету одговорно је за дефинисање предлога корективних мера и њихово спровођење.

У првој фази поступка самовредновања Установе Комисија за контролу квалитета је утврдила изворе података, индикаторе и инструменте за прикупљање података, у другој фази процеса самовредновања извршена је обрада и анализа података и сачињени су извештаји о резултатима. У трећој фази Комисија за контролу квалитета је сачинила Извештај о самовредновању Установе за школску 2020/2021, академску годину.

Извештај о самовредновању садржи три дела:

У првом делу су дати основни подаци факултета.

У другом делу презентован је Извештај о самовредновању за Пословни и правни факултет. У оквиру сваког стандарда дат је опис тренутне ситуације, Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања, Анализа слабости и повољних елемената (SWOT) и Предлози за побољшање и планиране мере.

У трећем делу приказана је укупна оцена испуњености свих стандарда са предлогом будућих мера.

У прилогу су приказани сви прилози на основу којих је сачињен Извештај о самовредновању.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ: ПОСЛОВНИ И ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „МБ“, БЕОГРАД
УВОДНА ТАБЕЛА ФАКУЛТЕТА

НАЗИВ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ:				
ПОСЛОВНИ ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ				
ФАК - ФАКУЛТЕТ	ВШ - ВИСОКА ШКОЛА		ВШСС - ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА	
АДРЕСА:	Краља Петра Првог 372, Младеновац			
WEB АДРЕСА:				
Образовно-научно/образовно-уметничко поље:				
Природно-математичке науке	Друштвено-хуманистичке науке	Медицинске науке	Техничко-технолошке науке	Уметност
Број акредитованих студената				Укупно
Основне академске студије				720
Мастер академске студије				180
Специјалистичке академске студије				-
Докторске студије				54
Основне струковне студије				-
Специјалистичке струковне студије				-
Мастер струковне студије				-
Укупан број: (Софтвер НАТ2019 –стр.2)				954
Часова активне наставе на свим програмима установе из уједињеног електронског формулара - Софтвер НАТ2019			Предавања	Вежбе
Основне академске студије - Софтвер НАТ2019			202,43	129,17
Мастер академске студије - Софтвер НАТ2019			60,50	17,50
Докторске студије - Софтвер НАТ2019			59,33	0
Специјалистичке академске студије			-	-
Основне струковне студије			-	-
Специјалистичке струковне студије			-	-
Мастер струковне студије			-	-
Укупан број часова (Софтвер НАТ2019 - Табеле 6.1-6.3 стр. 7 и Табела 6.4-6.6 стр.2)			322,26	146,67
Простор				
Простор, Библиотека			75	
Простор, укупна квадратура			2852	
Укупна квадратура				
Однос укупне квадратуре/укупног броја студената			2.98	
Укупан број библиотечких јединица из области из које се изводи наставни процес (база електронских јединица)			16960	
Укупан број рачунара у рачунарским учионицама			117	

Напомена: Табеле и Прилози су дати за стање које је било на крају 202. године.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

САДРЖАЈ

Број наставника: Пословни и правни факултет: [Софтвер НАТ 2019 стр. 3](#)

Број наставника/звања наставника	Наставник страног језика	Наставник вештина	Предавач	Предавач ван радног односа	Виши предавач	Проф. стр. ступ	Доцент	Ванр. проф.	Редов. проф.	Истраживач	Емеритус	Члан Сану	Гост. проф.	Остали
Запослених са пуним радним временом	1	-	-	-	-	-	17	7	15	-	-	-	-	-
Запослених са непуним радним временом	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ангажовани у допунском раду	-	-	-	-	-	-	1	4	2	-	-	-	-	-
Укупан број	1						18	11	17					
Укупан број наставника	47													

Рачунају се сви наставници и сарадници ангажовани на Високошколској установи.

Број сарадника: Пословни и правни факултет: [Софтвер НАТ 2019 стр. 3](#))

Број сарадника/звања сарадника	Сарадник у настави	Сарадник ван радног односа	Сарадник за део практичне наставе/Клинички	Асистент	Асистент са доклатом	Стипендиста МПНП Србије	Истраживач помоћник	Истраживач сарадник	Уметнички сарадник	Виши уметнички сарадник	Самостални уметнички	Стручни сарадник	Виши стручни сарадник	Самостални стручни сарадник	Лектори	Виши лектор	Остали
Запослених са пуним радним временом	2	-	-	12													
Запослених са непуним радним временом	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ангажовани у допунском раду	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Укупан број	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Укупан број сарадника	14																

Рачунају се сви наставници и сарадници ангажовани на Високошколској установи.

Напомена: Табеле и Прилози су дати за стање које је било на крају 2020. Године.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

[САДРЖАЈ](#)

Табела. Листа студијских програма
Пословни и правни факултет – Софтвер НАТ 2019 стр.2

Редни број	Листа студијских програма	Упис - број студената	Стручни назив -Звање
1.	ДАС Напредне информационе технологије	5	Доктор наука – информационе технологије и системи
2.	ДАС Пословни менаџмент	5	Доктор наука - менаџмент и бизнис
3.	ДАС Право – Акредитација у поступку	5	Доктор наука - правне науке
4.	МАС Индустијско економски менаџмент	50	Мастер менаџер
5.	МАС Информационе технологије	30	Мастер инжењер информационих технологија и система
6.	МАС Информатички менаџмент	50	Мастер пословни менаџер
7.	МАС Пословно право	50	Мастер правник
8.	ОАС Информационе технологије	30	Дипломирани инжењер информационих технологија и система
9.	ОАС Пословни менаџмент	90	Дипломирани менаџер
10.	ОАС Право	60	Дипломирани правник

[САДРЖАЈ](#)

КАТЕГОРИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И КВАНТИФИКОВАЊЕ

А) КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ

S – Strength: Предности

W – Weakness: Слабости

O – Opportunities: Могућности

T – Threats: Опасности - Препреке

В) КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)

+++	- високо значајно
++	- средње значајно
+	- мало значајно
0	- без значајности

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

САДРЖАЈ

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

1. Опис

Пословни правни факултет, Универзитета „МБ“ (у наставку ППФ) као приватни акредитовани факултет, тежи перманентном унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у европски образовни простор.

Пословни и правни факултет има Стратегију обезбеђења квалитета која представља дугорочну оријентацију у остваривању образовних, научно-истраживачких, стручних и других активности које се остварују на Факултету. Стратешко опредељење Факултета је унапређење образовног процеса и научно-истраживачког рада и њихова оријентација према достигнутим нивоима квалитета водећих Факултета у Европи и свету. Једно од важних својстава квалитета јесте његово стално прилагођавање у струци на основу научних достигнућа која детерминишу развој Факултета као установе, студијских програма и услова рада, а нарочито стваралачких способности и вештина свршених студената.

Стратегију обезбеђења квалитета донео је Савет као орган управљања, а на предлог декана. Стратегија обезбеђења квалитета садржи све елементе у складу са захтевима Стандарда 1:

- Опредељење за непрекидни и систематски рад на унапређењу квалитета својих програма;
- Мере за обезбеђење квалитета;
- Субјекте обезбеђења квалитета;
- Области обезбеђења квалитета;
- Опредељење за изградњу организационе културе квалитета;
- Повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности.

Пословни и правни факултет ће у дугорочном периоду предузимати мере за обезбеђење квалитета којима ће се одређивати потребне активности, њихови носиоци и рокови за извршење.

У складу са мисијом и визијом на ППФ, стратешки циљеви остваривања квалитета образовања су:

- стални развој квалитета високог образовања на ППФ;
- побољшање квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- активно укључивање студената у све сегменте рада и одлучивања у складу са Законом и општим актима ППФ;
- повећање ефикасности студија и континуирано унапређење исхода студирања;
- унапређивање дуалног система образовања кроз спој теоријских и практичних знања у оквиру студијских програма; - унапређивање и развој научноистраживачког и стручног рада;
- рад на побољшавању квалитета укупне академске заједнице на ППФ;
- организација ресурса на рационалан начин Стратегија обезбеђења квалитета је примарни документ којим се прати развој у области обезбеђења квалитета комплетног образовања на ППФ. Стратегијом се дефинишу приоритети и начин остваривања трајних циљева који се повремено преиспитују, мењају, допуњују и служе као основа свих оперативних планова.

Полазна основа стратегије заснива се на следећим документима:

- Закон о високом образовању (Службени гласник Републике Србије бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018);
- Статут ППФ;

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Правилник о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на ППФ.

Пословни и правни факултет ће у дугорочном периоду предузимати мере за обезбеђење квалитета којима ће се одређивати потребне активности, њихови носиоци и рокови за извршење.

Субјекти обезбеђења квалитета на Пословни и правни факултет су:

- **Наставно-научно веће** је стручни орган који има пресудну одговорност у обезбеђењу квалитета, тако што планира мере, акције и носиоце активности за обезбеђење квалитета (комисије, наставници, сарадници и сл), разматра извештаје носилаца активности, доноси акте о предузимању корективних мера и активности и доноси оцену испуњености сваког појединачног стандарда.
- Као стручни орган, Наставно-научно веће усваја коначни извештај о самовредновању сваке три године који оверава Декан. Наставно-научно веће као стручни орган бира **Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета** као своје тело, које се плански и континуирано бави праћењем, обезбеђивањем, унапређењем и развојем квалитета.
- **Студенти** су изузетно значајан субјект у Стратегији обезбеђења квалитета као активни учесници у наставном процесу. Њихово учешће у Стратегији обезбеђења квалитета дефинише се и спроводи у стандардима за самовредновање квалитета.
- Субјекти обезбеђења квалитета су **наставници и сарадници**, као носиоци наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада. Њихова улога и активности у обезбеђењу квалитета такође су дефинисани у стандардима за обезбеђење квалитета. **Ненаставно особље** је релевантан субјект у Стратегији обезбеђења квалитета, јер пружа неопходну подршку одвијању наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада.
- **Декан** као пословодни орган је субјект Стратегије обезбеђења квалитета, тако што у сарадњи са другим субјектима дефинише Стратегију, планира и координира активности, контролише спровођење корективних мера, председава Наставно-научним већем, учествује у изради и одговоран је за усвајање Извештаја о самовредновању.
- Стратегија обезбеђења квалитета на Факултету има више сегмената који у симбиози чине систем квалитета:
- **Студијски програми** су темељ и суштина постојања Пословног и правног факултета, и они су главни фактор друштвене оправданости и постојања Факултета као образовне и научне установе. Квалитет студијских програма за директну последицу има квалитет знања и стваралачких способности свршених студената који у свом стваралаштву треба да допринесу привредном и друштвеном развоју. Квалитет сваког студијског програма се заснива на квалитету сваког предмета, студената, наставника и сарадника, ненаставног особља, уџбеника и друге литературе као и информационе подршке, услова рада и организационе структуре Пословног и правног факултета.
- Садржај сваког **предмета** се континуирано иновира и усклађује са најновијим достигнућима у области, што директно подиже ниво студијског програма.
- **Квалитет уписаних студената** се обезбеђује кроз проверу знања кандидата при упису на Хемијски факултет.
- **Наставници и сарадници**, као учесници у студијском процесу, континуирано се баве научно-истраживачким и стручним радом, а остварене резултате уграђују у студијске програме и тиме развијају њихов квалитет.
- Битан фактор обезбеђења квалитета студијских програма су знања и радне способности **ненаставног особља** која се развијају кроз стручно усавршавање и континуирану планску едукацију за све активности које су подршка образовном процесу.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- **Уџбеници и друга литература**, њихова актуелност и стално усклађивање са новим достигнућима науке и струке представљају релевантан фактор обезбеђења квалитета студијских програма, а сам квалитет уџбеника и литературе се обезбеђују континуираним сопственим издањима и набавком из других извора.
- **Информациона подршка** се стално унапређује што доприноси обезбеђењу квалитета студијских програма кроз коришћење информационог система у наставном и научно-истраживачком процесу, као и кроз изучавање предмета чији садржај чине информационе технологије.
- **Услови рада** на Пословном и правном факултету (радни амбијент, његова хуманизација, квалитет радног простора у смислу оплемењивања и хигијене, квалитет и осавремењавање опреме, учила и других средстава у радном простору која обезбеђују квалитет студијског програма, односно његово квалитетно остваривање) се континуирано побољшавају јер представљају релевантан мотивациони фактор за учеснике у образовном процесу.
- **Организациона структура** Пословног и правног факултета директно условљава квалитет остваривања студијског програма и његово континуирано унапређење, па се она стога развија и усклађује са потребама студијских програма као окоснице образовног процеса (развој квалитета рада стручних органа, пословног органа, унапређење квалитета рада организационих јединица и њихових интеракција, а посебно наставних и ненаставних јединице).

1.1. Стратегија обезбеђења квалитета садржи:

- одређење ППФ да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма;
- мисију обезбеђења квалитета на ППФ;
- визију обезбеђења квалитета на ППФ;
- циљеве обезбеђења квалитета на ППФ;
- опис система обезбеђења квалитета на ППФ;
- одређење за изградњу организационе културе квалитета.

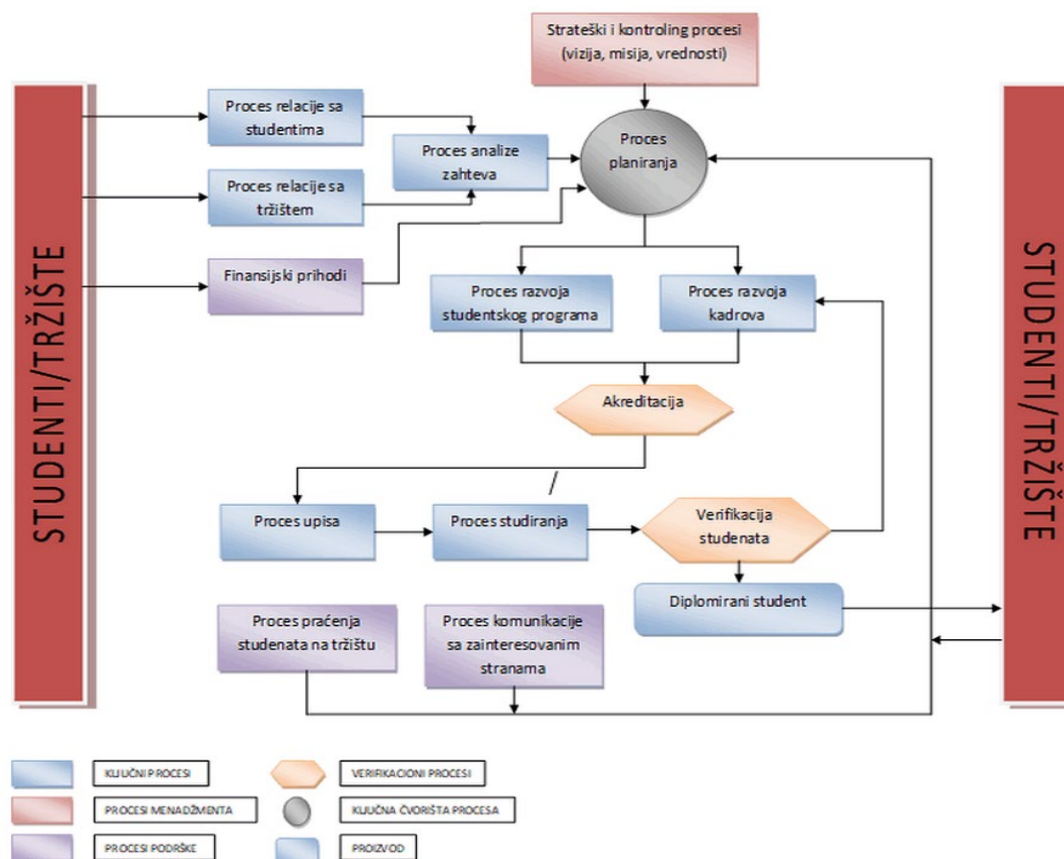
У оквиру Стратегије за обезбеђење квалитета, ППФ је усвојио и стандарде квалитета, као и поступке, односно, процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета. Стандарди садрже одговарајући ниво квалитета који ППФ гарантује својим радом. Као стандарди прихватају се сви стандарди које доноси Национални савет за високо образовање (НСВО) у складу са позитивно-правним прописима. Процедуре за обезбеђење, оцену и праћење квалитета подразумевају могућност анализе и разраде суштине мисије, визије и стратешких планова ППФ, као и одговарајуће ресурсе којима би се подржало спровођење циљева у дугорочном периоду.

Оне прописују поступак њиховог доношења, садрже упутство за примену, критеријуме за оцењивање, обраду добијених резултата, ефекте и мере које се предузимају. Процедуре се доносе посебно за сваку од области у којима се ППФ обавезао својом политиком да обезбеђује квалитет. Кључни елементи процедура за обезбеђење квалитета огледају се у систему:

- алокација ресурса за обезбеђење квалитета;
- доношења релевантних правилника;
- анкетања и/или усменог испитивања заинтересованих страна;
- евалуације и извештавања.

1.2. Стратегију обезбеђења квалитета је усвојио Савет ППФ и стратегија је доступна на веб-сајту ППФ (<http://www.ppf.edu.rs/>). Поред тога, ППФ перманентно промовише посматрани концепт у јавности, како институционално, тако и у иступањима управе ППФ, наставника и сарадника. Политика осигурања квалитета уско је повезана са свим релевантним плановима и активностима који су у функцији

стратешког менаџмента ППФ.

Слика 1. Мапа процеса на ППФ

Као што се из Извештаја може видети, применом методе SWOT анализе, Универзитет процењује тренутну ситуацију с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања. Доноси се Акциони план за спровођење стратегије, као и остали потпорни механизми управљачког система. Акциони план ППФ је усвојио на седници Савета ППФ. У организационој структури, кључну улогу као носећи субјект који се бави питањима квалитета, одређена је Комисија за обезбеђење квалитета ППФ. Статутом ППФ су дефинисане њене надлежности, као и остали важни параметри система обезбеђења квалитета који су инкорпорирани у процес стратешког менаџмента ове високообразовне институције. Статутом је такође дефинисано да основне задатке утврђује орган управљања, односно Савет ППФ кроз доношење Плана развоја и Годишњег програма рада. Савет усваја и стратегију обезбеђења квалитета. Структура посматраног система може се видети на слици 2.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Слика 2. - Структура процеса стратешког менаџмента у процесу управљања квалитетом ППФ

ППФ континуирано преиспитује и унапређује систем обезбеђења квалитета. У циклусу од три године, детаљно се преиспитују сви стандарди и процедуре, а континуално врши њихово унапређење и побољшање. Комисија за обезбеђење квалитета је предузела радње за измену важних аката који су у функцији овако постављеног циља. На основу налаза бројних анализа које су рађене, руководство ППФ је предузело више мера и радњи у циљу испуњења општих и посебних циљева изнетих у Стратегији обезбеђења квалитета, али и ради реализације нормативног оквира којим се уређује посматрана област у земљи.

Права и обавезе сваког од наведених субјеката дефинишу се у стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета.

Стратегија обезбеђења квалитета обухвата најважније области у делатности Пословног и правног факултета, а пре свега студијске програме, наставу, научно истраживање, вредновање студената, уџбенике и литературу, ресурсе, ненаставну подршку и процес управљања. Све наведене области у Стратегији обезбеђења квалитета чине систем, чија се динамика континуирано усклађује са главним задацима и циљевима Пословног и правног факултета.

1.3. Пословни и правни факултет је дугорочно опредељен за **изградњу организационе културе квалитета**.

Стратешки, то подразумева да културу обезбеђења квалитета поседују и стално унапређују сви субјекти у систему квалитета. То се посебно односи на пословодни орган (декан), професоре и сараднике, студенте, ненаставно особље, друштвени субјекти (представници радних организација, друштвене заједнице), као и на стручне органе и тела. Декан предлаже, а Наставно-научно веће утврђује елементе организационе културе квалитета, који се објављују - чине доступним свим субјектима квалитета на Пословном и правном факултету и обавезују их на одговарајуће понашање у извршавању својих активности и обавеза.

1.4. Донету Стратегију обезбеђења квалитета, Пословни и правни факултет је промовисао интерно и екстерно. Интерно, Стратегија обезбеђења квалитета је презентована у целисти на Наставно-научном већу, Студентском парламенту и на Огласној табли Пословног и правног факултета. Екстерно, Стратегија обезбеђења квалитета је презентована у целисти на Интернет презентацији Пословног и правног факултета и у публикацијама доступним јавности.

1.5. Пословни и правни факултет периодично преиспитује и континуирано ради на унапређењу Стратегије обезбеђења квалитета, имајући у виду да се мењају фактори интерне и екстерне природе који утичу на њену реализацију.

2. SWOT анализа (Анализа слабости и повољних елемената)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

СНАГЕ:

- Постојање Стратегије обезбеђења квалитета усклађене са Законом о високом образовању, националним стандардима и осталим актима којима се регулише питање квалитета на високошколским установама. Стратегија обезбеђења квалитета доступна је јавности на Интернет страници Факултета (++++)
- Добра сарадња студентске службе, студентског парламента и управе (+++),
- Транспарентност документације о квалитету (+++),
- Постојање Комисије за обезбеђење квалитета и њен посвећен, редован и континуирани рад и активности на унапређењу квалитета на ППФ (++++)
- Руководство има опредељење да обезбеђује квалитет, стално праћење и унапређење стандарда и процедура за обезбеђење квалитета (++++)
- Редовно спровођење анкета у складу са процедурама самовредновања ППФ и предлагање конкретних мера у складу са добијеним резултатима у анкетама (++++)
- Координисан рад Комисије за обезбеђење квалитета са Саветом, деканом ППФ, продеканима и студентским парламентом у циљу унапређења квалитета. (++)

СЛАБОСТИ:

- Инертност запослених у континуалном приступу у систему квалитета (++)
- Недовољна искуства у погледу компаративне међународне праксе (+)
- Више теоријски приступ обезбеђењу квалитета него практични (++)
- Студенти нису укључени у довољној мери (++)
- Тешкоће у персонализовању одговорности субјеката када је реч о квалитету (+)

ШАНСЕ:

- Повећана способност одговора на захтеве заинтересованих страна у погледу квалитета рада установе (++++)
- Култура квалитета запослених се континуирано унапређује, што доприноси ефикаснијем спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета. (++)
- Привредни субјекти препознају квалитет установе и студената на тржишту рада
- Сарадња са високошколским институцијама у иностранству (++)
- Повећан број заинтересованих страна у сарадњи са установом (++)
- Позитивне промене у прописима везаним за високошколско образовање (+)

ОПАСНОСТИ:

- Смањена способност препознавања захтева заинтересованих страна у погледу квалитета рада установе (++)
- Неразумевање окружења о значају посматраног процеса (++++)
- Чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета свој рад у тој комисији обављају поред својих редовних обавеза (++)
- Непостојање довољне свести послодаваца о примарном значају сарадње са образовним институцијама (+)
- Недовољно прецизан правни оквир у области обезбеђења квалитета (+)
- Учестала промена регулативе (++++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

3) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 1

На основу бројних анализа које су рађене и изнете у овом Извештају, руководство ППФ је предузело више мера и радњи у циљу испуњења општих и посебних циљева изнетих у Стратегији обезбеђења квалитета, али и ради реализације нормативног оквира којим се уређује посматрана област у земљи.

Мере:

1. Дефинисање ефективних мера развоја свести свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета
2. Континуирани рад са запосленима и студентима на побољшању примењених критеријума за мерење унапређења квалитета
3. Издвајање и улагање сопствених средстава Факултета за реализацију циљева за унапређење процеса реализације Стратегије обезбеђења квалитета ППФ.

Образложење мера: Унапређење процеса реализације Стратегије обезбеђења квалитета ППФ.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета су усвојене од стране органа управљања ППФ. Промене су утицале на садржај и одређене активности у програму самоевалације. Процес је у потпуности објективизован и стандардизован, јер је обезбеђен електронски начин попуњавања и обраде података. Садржај анкета и упитника је у још ближој вези са предметом и циљевима евалуације. Важна промена у систему односи се и на повећано учешће студената у процесу самовредновања. У програму самоевалације уведена је обавеза да Комисија за обезбеђење квалитета мора обезбедити Студентском парламенту све неопходне услове за реализацију евалуације рада наставног особља која ће се одвијати непосредно од стране студената – усменом евалуацијом преко фокус група. Студентски парламент ППФ активно промовише важност учешћа студената у евалуацији наставног процеса и ваннаставних активности, као и квалитета ваннаставног особља и услуге на Универзитету. Активна улога Студентског парламента заједно са напорима Комисије за обезбеђење квалитета и управе ППФ, допринела је све већем проценту студената који се одазивају учешћу у процесу евалуације. На интернет страници, сваки студент може добити све релевантне информације о ППФ. Могу се наћи информације о садржају студијских програма, облицима практичног и истраживачког рада, ваннаставним активностима, облицима партиципације студената у раду ППФ, начину преношења ЕСПБ, могућностима пријављивања за програме студентске размене (мобилности) и слично.

Процена испуњености Стандарда 1:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу (Стратегија обезбеђења квалитета, Мере и субјекти обезбеђења квалитета, Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама) закључује се да је на Пословном и правном факултету испуњен Стандард 1.

Показатељи и прилози за стандард 1:

[Прилог 1.1.](#) Стратегија обезбеђења квалитета

[Прилог 1.2.](#) Мере и субјекти обезбеђења квалитета

[Прилог 1.3.](#) Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било).

[САДРЖАЈ](#)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Стандард 2: Начини и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

1. Опис

ППФ тежи перманентном унапређењу квалитета високог образовања и имплементацији најбоље праксе европског образовног простора ком припада. У складу са мисијом и визијом о високом образовању на ППФ, стратешки циљеви остваривања квалитета образовања су:

- стални развој квалитета високог образовања на ППФ;
- побољшање квалитета студијских програма, наставе и услова рада;
- активно укључивање студената у све сегменте рада и одлучивања;
- повећање ефикасности студија;
- развој научно-истраживачког и стручног рада;
- рад на побољшавању квалитета укупне академске заједнице на ППФ;
- рационална организација ресурса.

2.1. Пословни и правни факултет је утврдио начине и поступке за обезбеђење квалитета посебно за сваку област обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања) и њима на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета Факултета (Погледати Прилог 2.1. Стандарди и прилози за обезбеђење квалитета ППФ у свакој појединачној области).

Сви стандарди и поступци за обезбеђење квалитета доступни су наставницима, студентима и јавности. Факултет периодично преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета.

Стратегија обезбеђења квалитета је стратешки развојни документ из области обезбеђења квалитета на Пословни и правни факултет.

Стратегија обезбеђења квалитета садржи елементе предвиђене Стандардом 1 Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа које је донео Национални савет за високо образовање.

Предвиђено је да субјекти обезбеђења квалитета буду Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и сви унутрашњи корисници система обезбеђења квалитета: студенти, наставници, управа, административно и техничко особље, радна тела.

Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета обавезује све запослене на факултету да прате квалитет кроз стално преиспитивање рада и пословања, интерне и надзорне провере и све процедуре система квалитета: управљање студијским програмима, управљање наставом; пријем и обука запослених; односи са студентима; управљање радном средином; набавке и одржавање; контрола неуслагласности; предузимање корективних и превентивних мера.

2.2. Комисија за обезбеђење квалитета одговорна је за правовремену, ефикасну и ефективну реализацију процеса обезбеђења квалитета на универзитету. Она је дужна да процес обезбеђења квалитета спроведе у складу са одредбама Правилника о начину и поступку обезбеђивања и самовредновања квалитета на ППФ. Правилником су дефинисани стандарди и поступци за обезбеђење квалитета свих области рада (наставни процес, оцењивање студената, наставна литература, итд.) Комисија за обезбеђење квалитета семестрално и годишње, у складу са својим планом рада, анализира и преиспитује постигнуте резултате и планира и предузима корективне мере, односно преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Председник комисије је одговоран за планирање, координацију и организацију рада Комисије. Комисија за обезбеђење квалитета се бави следећим пословима:

1. Планира и анализира поступке вредновања целокупног система високог образовања и научноистраживачког рада на Факултету и управља тим поступцима
2. Стара се о унапређењу и развоју квалитета студијских програма, наставе и услова рада
3. Разматра извештај о самовредновању на предлог Лица задуженог за квалитет
4. Усваја корективне мере на предлог Лица задуженог за квалитет
5. На захтев Комисије за акредитацију доставља информације о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета
6. Припрема предлоге за измену и допуну Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета;
7. Обавља и друге послове из своје надлежности у складу са Статутом и Правилником.

Лице задужено за квалитет

ННВ Факултета именује Лице одговорно за квалитет (председник комисије за контролу квалитета). Лице одговорно за квалитет је задужено да се сви стандарди квалитета и поступци за обезбеђење квалитета систематски спроводе, анализирају, презентирају декану Факултета, Комисији за обезбеђење квалитета, ННВ и Савету Факултета у зависности од врсте процеса који је предмет самовредновања. Он је одговоран да се резултати објаве на веб страни Факултета, огласној табли, публикацији такође у зависности од врсте процеса чији се квалитет оцењује.

Лице задужено за квалитет на Факултету одговорно је за дефинисање предлога корективних мера и њихово спровођење.

Поступак самовредновања подразумева спровођење оцењивања испуњености стандарда и поступака за обезбеђење квалитета које је донело ННВ као и екстерних стандарда о самовредновању.

За обављање административних послова Комисија за обезбеђење квалитета може ангажовати ненаставно особље у сарадњи са деканом. Комисија за обезбеђење квалитета је у циљу унапређења квалитета, а у складу са Статутом Факултета и Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета сачинила План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета.

План рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета усвајају се на седници ННВ Факултета, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета. Планом рада су обухваћене активности свих организационих јединица и предвиђено је периодично преиспитивање и унапређење стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, односно процена усаглашености планираних и остварених циљева. Прикупљеним и анализираним подацима сагледано је стање и предложене мере за побољшање квалитета.

На слици 2. приказани су јединствени аспекти циљева и кључних перформанси РРФ оријентисани према:

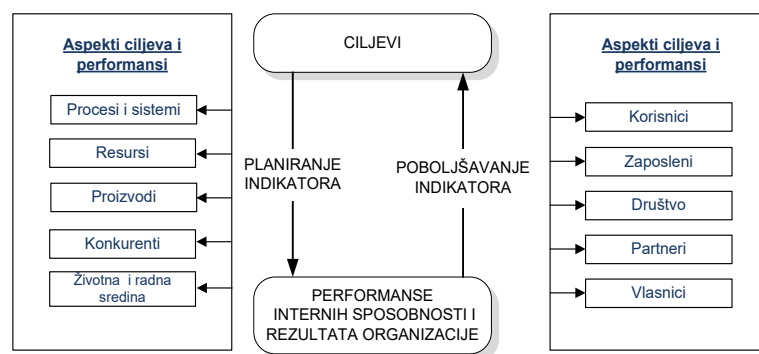
1. Аспекти циљева организације оријентисани су према:

- а) Свим заинтересованим странама
- б) корисницима,
- ц) запосленима,
- д) друштву,
- е) партнерима и
- ф) власницима.

2. Перформансама:

- г) процеса и менаџмент системима,

- х) ресурсима,
 - и) конкурентима,
 - ј) карактеристикама производа или услуга и
 - к) перформансама одрживости животне и радне средине.
- Планирање индикатора се врши при дефинисању циљева PPF.
 - Побољшање индикатора се врши на основу остварених PPF.

Слика 3.

2.3 Пословно правни факултет све начине и поступке за обезбеђење квалитета чини доступним наставницима, студентима и јавности путем веб сајта

2.4 Пословно правни факултет периодично преиспитује и унапређује начине и поступке за обезбеђење квалитета.

2. SWOT анализа (Анализа слабости и повољних елемената)

СНАГЕ:

- Постојећи стандарди и поступци за обезбеђење квалитета у појединачним областима су доступни јавности на Интернет страници Пословног и правног факултета. +++
- Чврста решеност руководства ППФ да се послује у складу са принципима перманентног унапређења квалитета (+++)
- Заокружен институционални оквир Универзитета (+++)
- Детерминисани систем стандарда за очување и унапређење квалитета рада Универзитета (+++)
- Јасно установљена методологија за праћење и унапређење система квалитета (+++)
- Стандардизација и објективизација система анкетирања (++)
- Доследно спровођење методологије у пракси (++)

СЛАБОСТИ:

- Континуираност праћења стратегије обезбеђења квалитета и њено спровођење, како би се обезбедила што боља основа за израду будућих акционих планова у области обезбеђења квалитета. +++
- Доступност усвојених докумената везаних за обезбеђење квалитета није адекватна у односу на екстерне заинтересоване стране. +++
- Анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета нису потпуне у односу на захтеве (+++)
- Недостатак искуства у процесу очувања и унапређења квалитета рада Универзитета (+)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Формулација појединих питања у анкетним обрасцима (+)
- Непримењивање „кластеризације“ у поступку вредновања Универзитета (+)

ШАНСЕ:

- Повећана способност одговора на захтеве и потребе друштва за новим знањима (++)
- Способност одговора на захтеве студентских организација у погледу квалитета наставе и наставног процес (++)
- Институционализација и стандардизација посматране области у земљи (+++)
- Култура квалитета запослених се континуирано унапређује, што доприноси ефикаснијем спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета. +++
- Могућност учешћа носилаца квалитета у разним врстама обука организованих од стране Националног савета за високо образовање (НСВО), Националног тела за акредитацију и проверу квалитета (НАТ), других институција у Републици Србији, као и Европске уније (ЕУ) (++)
- Сарадња са другим високообразовним институцијама у земљи и иностранству (+++)

ОПАСНОСТИ:

- Недовољна заинтересованост привреде и друштва за новим знањима и кадровима који се школују на Факултету (++)
- Чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета свој рад у тој комисији обављају поред својих редовних обавеза. ++
- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Неповећење у објективност рада и самовредновање приватних универзитета/факултета у земљи (++)
- Начин обавештавања високошколских институција у земљи о променама у области обезбеђења квалитета (++)

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

SWOT анализа стандарда и поступака за обезбеђење квалитета је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

1. *Потребно је редовно преиспитивати и унапређивати постојеће Стандарде и поступке за обезбеђења квалитета, ради подизања нивоа квалитета рада Факултета.*
2. *Објединити преиспитивања унапређења Интегрисаног система управљања квалитетом Факултета са преиспитивањем процене испуњености Стандарда и поступака за обезбеђења квалитета.*
3. *Побољшање свести свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета.*
4. *Побољшати доступност усвојених докумената везаних за обезбеђење квалитета у односу на екстерне заинтересоване стране*
5. *Унапређење метода и техника које се користе у процесу обезбеђења квалитета ППФ.*

Образложење мере 5.: *Унапређење метода и техника које се користе у процесу обезбеђења квалитета ППФ.*

Активности у оквиру мере:

- Ревизија и кориговање методологије за праћење и унапређење система квалитета;

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Реформулација садржаја и структуре питања у анкетним обрасцима;
- Развијеније механизма „кластеризације“ у поступку вредновања Универзитета;
- Промоција идеје о значају процеса провере квалитета на Универзитету;
- Организовање обуке за све актере у процесу провере квалитета;
- Подстицање учешћа носилаца квалитета у разним врстама обука организованих од стране НСВО, НАТ, релевантних институција у држави и ЕУ;
- Унапређење комуникације са надлежним институцијама за спољашњу проверу квалитета.

Процена испуњености Стандарда 2:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу закључује се да је на Пословном и правном факултету испуњен Стандард 2.

Факултет има изграђену Стратегију обезбеђења квалитета и дефинисане, Стандарде и поступци за обезбеђење и унапређење ППФ, Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета и реализацију годишњих извештаја о раду успостављених тела.

Показатељи и прилози за стандард 2:

[Прилог 2.1.](#) Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе

[Прилог 2.2.](#) Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

[Прилог 2.3.](#) Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе

[САДРЖАЈ](#)

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

1. Опис

Стварање система обезбеђења квалитета представља филозофију пословног понашања, начин управљања и размишљања чији је основни циљ стварање врхунског квалитета у свим аспектима пословања. Основе система обезбеђења квалитета ППФ огледају се у следећим поставкама:

- детерминисање одговарајућег правног оквира и његова перманентна примена којом се утврђују области, стална тела и поступци праћења, унапређивања и развоја квалитета студијских програма, наставе и свих услова рада на ППФ;
- утврђивање стандарда и области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, наставници, истраживања, оцењивање студената, уџбеници и литература, библиотека, информациони ресурси, простор и опрема, ненаставно особље, процес управљања и јавност рада);
- избор начина и обезбеђење поступка самовредновања;
- усклађивање поступка самовредновања и оцене квалитета студијских програма и установе са државним стандардима за високо образовање у интервалима од 3 године;
- утврђивање спољашње провере квалитета у складу са националним стандардима коју спроводи Комисија за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању;
- остваривање јединства у обављању делатности високог образовања и научноистраживачког и

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- стручног рада чији се резултати користе за унапређење наставног процеса;
- остваривање међународне сарадње кроз реализацију заједничких студијских програма, истраживања, размену наставника и сарадника;
 - перманентно усавршавање запослених, подстицање развоја младих сарадника и њихово напредовање; - успостављање сарадње са дипломираним студентима и послодавцима и праћење нивоа њихових компетенција;
 - обезбеђење инфраструктуре за прикупљање, обраду, анализу и оцену квалитета успешности постављених циљева и задатака кроз контролу квалитета;
 - публикавање резултата вредновања квалитета на Интернет страници ППФ и периодичним публикацијама;
 - утврђивање сталне промоције квалитета кроз размену информација, искустава и изградњу културе квалитета.

3.1. Статутом ППФ прописани су улоге и задаци свих субјеката који учествују у доношењу и спровођењу политике, стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Реч је о позиционирању места и улоге различитих актера посматраног процеса:

- студената;
- наставника и сарадника;
- продекана;
- декана;
- ННВ;
- председника Савета;
- Комисије за обезбеђење квалитета.

Савет као највиши стручни орган ППФ има посебно важну улогу у обезбеђењу квалитета свих процеса. Између осталог ППФ:

- Уређује начин и поступак обезбеђења квалитета и стара се о спровођењу стратегије обезбеђења квалитета;
- Образује тела и дефинише поступке у вези са спровођењем самовредновања, за оцењивање и праћење квалитета;
- Разматра извештаје комисије за обезбеђење квалитета о стању у области квалитета и предузима мере у циљу побољшања и унапређења развоја високог образовања на Универзитету;
- Веома важну улогу у систему обезбеђења квалитета има Комисија за обезбеђење квалитета (у даљем тексту Комисија за квалитет).

3.2. Пословно правни факултет посебним мерама обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, начина, поступака и културе обезбеђења квалитета. Студентски парламент има своје представнике у раду Савета ППФ, Наставно-научног већа, које бира на својим седницама. Као што смо навели, студенти, такође, имају и свог представника у Комисији за обезбеђење квалитета ППФ. ППФ је успоставио адекватну организациону структуру и приступ “студент у центру учења”. Квалитетом наставе и интернационализацијом курикулума менаџмент ППФ жели да постигне лидерску позицију у високом образовању. Документи о резултатима самовредновања и контроле квалитета јавно се презентују и на тај начин додатно делују на будући ниво обезбеђења квалитета. Резултати добијених анкетањем субјеката квалитета, посебно студената, имају позитивно дејство. Мишљење студената о квалитету наставног процеса, квалитету наставника и сарадника стимулативно делују да иновације у студијском програму и предмету, као и начину рада наставника и сарадника.

3.3. Комисија за квалитет на ППФ у свом саставу има:

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- представнике факултета и департмана,
- секретара ППФ,
- представника Савета ППФ,
- представника асистената,
- представника студената,

Мандат чланова комисије траје три године изузев студената, чији мандат траје до завршетка студија. Комисија из реда својих чланова бира председника комисије. О питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова у органу, односно телу, учествују и представници студената, сходно Закону.

Кључне активности и надлежности Комисије за квалитет огледају се у следећем:

- Припрема, предлагање стандарда, поступака побољшања квалитета и извештаја о самовредновању ППФ.
- Организација, координација и спровођење поступака вредновања и развијање унутрашњих механизма обезбеђивања, унапређења и промовисања квалитета на нивоу ППФ.
- Предлаже и контролише мере за унапређење квалитета рада.
- Прикупљање података о квалитету студијских програма и компетенцијама свршених студената од привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција.
- У сарадњи са руководством Комисија планира стратегију унапређења квалитета, спроводи програм процене и поступак унапређења квалитета, координира спровођење пројеката за професионални и стручни развој кадрова (академских, административних и техничких) у подручју квалитета.
- Израда годишњег и дугорочног плана активности у складу са Правилником. Комисија има обавезу да подноси извештај о свом деловању Председнику Савета ППФ, декану и ННВ ППФ. Извештај се подноси најмање једном годишње, односно у утврђеним роковима спровођења програма у надлежности других формацијских јединица система за квалитет.
- Усваја корективне мере на предлог Лица задуженог за квалитет.
- На захтев Комисије за акредитацију доставља информације о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета.
- Припрема предлоге за измену и допуну Правилника о самовредновању и оцењивању квалитета.
- Обавља и друге послове из своје надлежности на захтев Савета ППФ а у складу са Статутом и Правилником.

Комисија је задужена за правовремену дистрибуцију образаца анкета (писмених и електронских) упитника учесницима у процесу евалуације и „обраду“ након попуњавања њиховог садржаја. Након спроведеног поступка евалуације, председнику савета ППФ, ННВ и декану Комисија подноси извештај о резултатима свог рада, у складу са роковима утврђеним за сваку активност посебно. Комисија за квалитет такође обезбеђује услове за реализацију процеса евалуације која ће бити руковођена непосредно од стране студената. Поред наведеног Комисија за квалитет се састаје ради разматрања оних области обезбеђења квалитета у којима су уочене слабости и ради давања предлога за њихово превазилажење. При томе се нарочито води рачуна о мишљењу представника студената, јер студенти представљају важну полуку у процесу побољшања рада ППФ- непосредно опажају све добре и лоше стране процедура које се примењују и субјеката који их спроводе.

Резултати самовредновања инкорпорирани су у мере које се биле предузете за унапређење квалитета. У посматраном периоду евалуације, дошло је до:

- модернизовања силабуса одређених наставних предмета у складу са потребама тржишта; -

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- кориговања уочених недостатака у раду наставног особља и њиховом понашању према студентима;
- примене нових метода у настави и истицања позитивних искустава професора која могу допринети подизању квалитета посматраног процеса;
- стварања бољих услова студирања и рада у „техничком“ смислу речи вршена су перманентна улагања у објекте и опрему, тако да је наставни и ненаставни простор ППФ опремљен најсавременијим наставним средствима и другом врстом опреме;
- континуелног „оснаживања“ капацитета Студентског парламента који представља везу са послодавцима, али и „мрежу“ која ће омогућити постизање синергије између добрих студената;
- успостављања комуникације и сарадње са великим бројем алумниста и усвајања њихових предлога у вези са иновацијама у реализацији практичне наставе.

Направљене су одређене измене и у самом систему евалуације. Промене су утицале на садржај и одређене активности у програму самоевалуације. Процес је у потпуности објективизиран и стандардизован, јер је обезбеђен електронски начин попуњавања и обраде података. Садржај анкета и упитника је у још ближој вези са предметом и циљевима евалуације. Важна промена у систему односи се и на „појачано“ учешће студената у процесу самоевалуације. У програму самоевалуације уведена је обавеза да Комисија за квалитет мора обезбедити Студентском парламенту све неопходне услове за реализацију евалуације рада наставног особља која ће се одвијати непосредно од стране студената – усменом евалуацијом преко фокус група. У складу са тим можемо закључити да је ППФ посебним мерама обезбедио и учешће студената у доношењу и спровођењу политике, стандарда, процедура и културе обезбеђења квалитета.

Оне се огледају у:

- учествовању студената у оцењивању наставног процеса и општих услова студирања на ППФ;
- учешћу и раду представника студената у управљачким, пословодним и стручним органима ППФ;
- могућности слободног реализовања процеса оцењивања наставног процеса и општих услова студирања од стране Студентског парламента;
- подношењу иницијатива, предлога и других мера у правцу побољшања квалитета рада ППФ.

Такође, Статутом ППФ прописана је позиција и улога Студентског парламента у процесу обезбеђења квалитета рада ове високообразовне институције. У складу са тим, Студентски парламент има следеће надлежности:

- утврђује оцену квалитета студијског програма, наставе и услова рада у поступку самовредновања и поступку обезбеђивања квалитета ППФ;
- даје инструкције представницима студената за рад и поступање на седницама ННВ и стручних органа ППФ;
- заузима ставове о питањима од интереса за реализацију наставе, о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, на реформу студијског програма и анализу ефикасности студирања;
- заузима ставове по питању утврђивања етичких начела у односима између наставника и сарадника, других запослених на Универзитету и студената;
- даје мишљење о резултатима педагошког рада наставника и сарадника приликом избора у звања наставника и сарадника.

2. SWOT анализа (Анализа слабости и повољних елемената)

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета;
- надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета;

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- надлежности органа пословођења;
- надлежности стручних органа;
- надлежности наставника и сарадника;
- надлежности студената;
- организација и функционисање система обезбеђења квалитета;
- доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета.

СНАГЕ:

- Изграђена организациона структура за систем обезбеђења квалитета (+++)
- Чврста решеност руководства ППФ да се послује у складу са принципима перманентног унапређења квалитета (+++)
- Детерминисани систем стандарда за очување и унапређење квалитета рада ППФ (+++)
- Јасно установљена методологија за праћење и унапређење система квалитета (+++)
- Стандардизација и објективизација система анкетирања (+++)
- Доследно спровођење Методологије у пракси (+++)
- Искуство у процесу очувања и унапређења квалитета рада ППФ (++)
- Обухват студентске популације у посматраним процесима (++)
- Стручност студената за квалитетно учешће у посматраним процесима (+)

СЛАБОСТИ:

- Преклапање надлежности појединих субјеката обезбеђења квалитета (+++)
- Слаба свест интерних заинтересованих страна о начину и мерама које су потребне за обезбеђење квалитета (++)
- Релативно кратко трајање мандата учешћа студената у органима пословођења ППФ (+++)
- Неразумевање свих актера о значају процеса провере квалитета (++)
- Недефинисане санкције за неспровођење корективних мера (+)
- Недовољна заинтересованост ширег круга студената за ангажман у систему обезбеђења квалитета (+)

ШАНСЕ:

- Јасна решеност надлежних државних органа за примену посматраног начина рада високошколских установа у земљи (+++)
- Институционализација и стандардизација посматране области у земљи (+++)
- Сарадња са другим високообразовним институцијама у земљи и иностранству (++)
- Могућност учешћа носилаца квалитета у националним и међународним обукама и пројектима из ове области (++)

ОПАСНОСТИ:

- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Непредвиђене промене у друштву које умањују захтеве за квалитетом рада Факултета (++)
- Нови захтеви екстерних заинтересованих страна и тела за које не постоји тренутна спремност (++)
- Селективна примена Закона и недовољна контрола свих приватних и државних високошколских институција (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3:

1. Повећати степен укључења свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета.
2. Интензивирати процес сталне едукације свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета у циљу подизања свести о начину и мерама које су потребне за функционисање и унапређење система обезбеђења квалитета.

Мера 1: *Унапређење институционалних и организационих претпоставки система обезбеђења квалитета.*

Активности у оквиру мере 1:

1. Промоција идеје о важности процеса провере квалитета на ППФ.
2. Организовање обуке за све актере у процесу провере квалитета.
3. Ажурирање стандарда и процедура за обезбеђење квалитета у складу са развојем ППФ.
4. Редифинисање надлежности појединих субјеката обезбеђења квалитета.
5. Ревизија мандата учешћа студената у органима пословођења ППФ.
6. Утврђивање механизма санкција за неспровођење корективних мера и грешака које су пронађене у процесу евалуације.

Мера 2: *Интензивирати процес сталне едукације свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета у циљу подизања свести о начину и мерама које су потребне за функционисање и унапређење система обезбеђења квалитета ППФ.*

Активности у оквиру мере 2:

1. Организовање трибина о значају система квалитета у образовном процесу
2. Истицање важности учествовања студената у процесу самовредновања и провере квалитета кроз организовање различитих предавања, догађаја и радионица.
3. Обука већег броја студената за спровођење анкетних испитивања и самосталну евалуацију наставног процеса.
4. Представљање предузетих корективних мера на основу досадашњих резултата провере квалитета,
5. Организовање радионица на тему мерења исхода студирања.
6. Подстицање организовања фокус група од стране Студентског парламента ради самовредновања и провере квалитета ППФ унутар студентске популације.
7. Обука и интегрисање страних студената у све процесе провере квалитета.

На основу урађене SWOT анализе наводи се предлог мера и активности за унапређење квалитета, као и доказ да је предлог усвојен од стране органа управљања високошколске установе

Процена испуњености Стандарда 3:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу закључује се да је на Пословном и правном факултету испуњен Стандард 3.

Факултет има изграђену организациону структуру за обезбеђење наставног и научног рада. Потребно је анализом досадашњег рада утврдити да ли је постојећа структура за обезбеђење квалитета успешно спровела све поступке у обезбеђењу и провери квалитета и на основу те анализе извршити евентуалне промене у тој структури. Потребна је стална едукација свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета, да би се што већи број људи самоиницијативно ангажовао у систему обезбеђења квалитета. Потребно је, према могућностима, издвајати финансијска средства из сопствених извора и улагати их у систем обезбеђења квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 3:

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.2. Списак свих анкета.

Прилог 3.2.1. Коришћен софтвер за анкете

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера.

САДРЖАЈ

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

1. Опис – Општи део за ППФ Универзитета МБ

4.1. Са циљем да се омогући оцена квалитета акредитованих студијских програма, ППФ врши разноврсне активности, укључујући и следеће:

1. Спровођење анкета, путем којих се од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других релевантних организација редовно прибављају повратне информације о квалитету студија и студијских програма;
2. Укључивање студента у процес оцењивања квалитета студијских програма;
3. Упоређивање, анализа и осавремењавање курикулума студијских програма, како би се студенти усмерили на иновативност, дедуктивни начин истраживања и примену стечених знања и вештина у практичне сврхе.

Константним радом на подизању квалитета свог односа са студентима, родитељима, послодавцима и јавности уопште, ППФ је кроз постављање интерактивног веб-сајта створио услове за приступ информацијама које су неопходне за процес студирања и стицање дипломе одређеног нивоа образовања. Како би се обезбедио адекватан ниво квалитета студијских програма који су акредитовани на ППФ, у систем рада су уведене посебне процедуре за одобравање, праћење, контролу и оцену студијских програма.

Основни циљ наведених процедура јесте редовно и систематско проверавање и ревидирање:

- циљева студијских програма и њихове усаглашености са основним задацима и циљевима рада ППФ;
- структуре и садржаја студијских програма у погледу односа опште академских, теоријскометодолошких, научно стручних и стручно-апликативних дисциплина;
- оптерећења студената изражено кроз ЕСПБ;
- исхода и оспособљености студенти када заврше студије
- било да ступају у радни однос или теже даљем образовању.

У оквиру ППФ, акредитовани су следећи студијски програми: Табела 4.1.

Табела 4.1.

Редни број	Листа студијских програма	Упис - број студената	Стрљчни назив -Звање
1.	ДАС Напредне информационе технологије	5	Доктор наука – информационе технологије и системи
2.	ДАС Пословни менаџмент	5	Доктор наука - менаџмент и бизнис
3.	ДАС Јавно право – у процесу	5	Доктор наука - правне науке

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

	акредитације		
4.	МАС Индустијско Економски менаџмент	50	Мастер менаџер
5.	МАС Информационе технологије	30	Мастер инжењер информacionих технологија и система
6.	МАС Информатички менаџмент	50	Мастер пословни менаџер
7.	МАС Пословно право	50	Мастер правник
8.	ОАС Информационе технологије	30	Дипломирани инжењер информacionих технологија и система
9.	ОАС Пословни менаџмент	90	Дипломирани менаџер
10.	ОАС Право	60	Дипломирани правник

Такође, студијски програми су доступни јавности путем интернет странице ППФ: <https://www.ppf.edu.rs/> Постојећа структура студијских програма резултат је претходно извршених акредитација 2014. и 2015.године на ППФ. У том смислу, треба имати у виду да су одређени резултати евалуације, поготово дипломаца и студената завршних година студија (треће или четврте године) везани и за „старе“ курикулуме. У погледу обима и структури нових студијских програма, није дошло до значајних промена у „софтверској“ димензији излазних резултата, већ више до организационих и „хардверских“ промена у систему пословања ППФ. Од прве акредитације 2014.године, ППФ редовно и систематски проверава и прати циљеве својих студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима установе. Ове активности спроводе организоване комисије, као и представници студената укључени у рад органа управљања ППФ.

4.2. Праћење и провера студијских програма на ППФ

На основу одредби Правилника о начину и поступку обезбеђења и самовредновања квалитета на ППФ, Савет ППФ доноси акциони план (Програм) реализације процеса провере квалитета за одређену школску годину. Њиме је уређена методологија самовредновања „излазних“ резултата студијских програма, наставног процеса и општих услова рада на ППФ. Важан циљ, вредновање педагошког рада наставника, постиже се кроз прикупљање ставова студената о квалитету наставног процеса на ППФ и студијских програма у његовом саставу, а што се чини ради редовног праћења реализације стратегије квалитета у овом домену функционисања институције. Евалуација педагошког рада наставника и сарадника у настави од стране студената обавља се у зимском и летњем семестру понаособ или једном годишње за оба семестра. Она се спроводи кроз анкету, путем упитника израђеног за сваки предмет и предметног наставника, а кроз серију изабраних питања на основу којих студент оцењује. У случају да резултати евалуације показују ванредно ниске или неубичајено високе вредности, Комисија за обезбеђење квалитета утврђује могуће разлоге и предузима мере за остваривање резултата у оквиру планираних или очекиваних. Евалуација рада наставника и сарадника у настави само је један од сегмената евалуационог процеса који се обавља на ППФ. Остале сегменте интегрисане евалуације чине: евалуација научно-истраживачког рада наставника и сарадника, учешће у пројектима, учешће у промоцији, оцена наставника од стране управе ППФ, као и међусобне оцене наставника. Све ове оцене се пондеришу и добија се интегрисана оцена свеукупног рада наставника и сарадника на ППФ. Без обзира на добре оцене које је наставно особље постигло у посматраном периоду извештавања, неопходно је предузети мере подстицаја професора, сарадника и асистената на активнији однос са студентима у циљу повећања квалитета рада. Након претходног процеса самовредновања усталили смо праксу да се стално залажемо за унапређење квалитета односа на релацији професор – студент, што је постигнуто кроз повећање броја часова консултација професора са студентима и менторског рада. Наравно, неопходно је наставити са оваквим настојањима, првенствено кроз повећање

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

компетенција наставног особља, писање стручних радова и учешће на додатним едукацијама. Да би реализација стратегије обезбеђења квалитета ППФ била дугорочно одржива, јасно је да се мора заснивати на начелу континуираног, систематског праћења и периодичне провере различитих аспеката њиховог рада у пракси. У том смислу, поред вредновања педагошког рада наставног особља, врло је важно обезбедити и мониторинг ППФ у домену:

- квантитета и квалитета простора, опреме и осталих материјално-техничких услова за рад;
- квалитета уџбеника, приручника и осталих наставних инструмената;
- организације студијских програма;
- рада самих студената и њиховог укључивања у систем самовредновања;
- осталих аспеката рада који су битни за ваљано испуњење мисије, визије и стратешких циљева одржања, али и унапређења квалитета рада Универзитета у будућности.

Имајући у виду овако постављене захтеве, у процесу самовредновања користимо дубински интервју кроз фокус групе. За овај приступ смо се определили јер на тај начин сазнајемо ставове студената – непосредних корисника услуга сваке високообразовне институције по посматраним аспектима оцењивања. Он се користи и ради комплементарне провере квалитета наставног процеса, тако што у себи садржи одређена питања која се референтно „наслањају“ на поједине аспекте посматраног вида евалуације у пракси. Оцена исхода учења на ППФ је постављена у равн евалуације жељених излазних резултата наставног процеса која кореспондира са реализацијом општих и посебних стратешких циљева ове високообразовне институције. Читав систем је постављен на макро и микро управљачком нивоу. На макро нивоу, исходи учења су стављени у функцију обезбеђивања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, али доприносе и процесу комуникације са спољним окружењем, посебно са послодавцима. Наравно, они имају важну улогу у процесу интерне и екстерне евалуације рада ППФ. На макро нивоу исходи студијских програма усаглашени су са Националним оквиром квалификација (<http://noks.mpn.gov.rs/>) за ниво 6.2 Основне академске студије (240 ЕСПБ), за ниво 7.1 (мастер студије 240 ЕСПБ+60 ЕСП) и ниво 8 докторске академске студије (180 ЕСПБ). Класификација квалификација у Националном оквиру квалификација Србије заснована је на међународној стандардној класификацији образовања ISCED 2013-f (International Standard Classification of Education) коју је публикувао UNESCO.

На микро нивоу, детерминисање излазних резултата помаже реализаторима наставног процеса да:

- утврде шта се очекује од студента да зна, разуме, може да оствари, односно шта се може вредновати као крајњи резултат процеса учења;
- предоче студентима шта се од њих очекује у току наставног процеса и приликом испитивања;
- припреме материјале, наставне методе, тестове и друге елементе наставног процеса;
- побољшају комуникацију о циљевима предмета са интерним и екстерним окружењем;
- створе ширу слику о исходима студијског програма у оквиру кога изводе наставни процес;
- установе методе и излазне резултате процеса учења у складу са контекстом студијског програма.

За потребе осигурања вертикалне и хоризонталне конзистентности студијских програма, на ППФ одређено је пет кључних исхода студирања:

1. Исход 1 - Поседовање теоријског знања из референтне области студијског програма;
2. Исход 2 - Разумевање и вредновање науч(е)них спознаја и стављање у корелацију са глобалним процесима који се одвијају у свету;
3. Исход 3 - Коришћење методолошких приступа у решавању проблемских ситуација;
4. Исход 4 - Примена знања у пракси;
5. Исход 5 - Овладавање техникама тимског рада, комуницирања и другим практичним вештинама.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Сваки исход се мора квантификовати у распону од 0 – 3, при чему:

- 0 - не подразумева тај исход;
- 1 - исход заступљен у незнатној мери;
- 2 - исход делимично заступљен;
- 3 - исход потпуно заступљен.

Суштина Исхода 1, огледа се у оцени спознаје научних теорија и способности студената да категоризују, класификују и дефинишу појмове из референте области студија.

Способност рангирања и имплементације знања у ширем научном контексту, разумевање глобалних процеса и трендова развоја међународне заједнице у будућности, као и способност критичког погледа „на свет“ представља важно опредељење наставног процеса на ППФ. Због тога је оно формализовано као

Исход 2.

Оцена обима и квалитета самосталне употребе методолошких метода и техника у поступку решавања проблемских ситуација, као и способност закључивања и стварања нових синтетичких целина на основу прикупљених података током анализе, представља један од суштинских делова процеса студирања и академског погледа на стварност. **Ово представља садржај Исхода 3.**

Способност самосталног савладавања проблема у „реалном свету“ и изналагање нових (иновативних) решења чини суштину **Исхода 4.**

Имајући у виду захтеве послодаваца да запошљавају стручњаке који су шире образовани и владају разним вештинама, које не морају да буду у чврстој вези са ужестручним знањима везаним за студијски програм, ППФ је у наставни процес укључио и стицање способности рада у тиму, (не)вербалног изражавања и других вештина које јачају персоналне квалитете студената. Излазни резултати овог сегмента студирања евалуирају се преко **Исхода 5.**

Посматрани сет исхода ставља се у корелацију са активностима студената на основу којих се и врши крајње оцењивање њиховог рада у току семестра. Праћење и евалуација рада студената врши се на основу оцењивања следећих активности којима се таргетирају жељени исходи студијског програма:

- учествовање студената у процесу наставе, као и израда:
 - a. семинарског рада;
 - b. практичног рада;
 - c. пројекта;
 - d. самосталног истраживања;
- полагање колоквијума;
- полагање завршног испита.

Одобравање, праћење и контрола програма студија.

Имајући у виду захтеве Стандарда 4 којим се уређује и прати систем квалитета студијског програма, високошколска установа има дужност да редовно и систематски проверава:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима високошколске установе;
- структуру и садржај студијског програма у погледу односа опште академских, научностручних, стручно-уметничких и стручно-апликативних дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено ЕСПБ;
- исходе и стручност које студенти стичу када заврше студије, као и могућности запошљавања и даљег школовања.

У том смислу, задатак руководиоца студијских програма је да непрекидно осавременавају садржај

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

курукулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа. Важан инструмент у том процесу је мапирање предмета. У оквиру микро управљачког нивоа, сви носиоци наставних предмета су дужни да направе својеврсну матрицу у којој су, поред исхода студирања и облика активности уз помоћ којих ће се вршити оцењивање студената, назначили и:

1. Конкретну врсту активности или рада који ће се применити у посматраном процесу;
2. Циљану област учења;
3. Метод оцене;
4. Структуру бодова.

Носиоци наставног предмета морају измерити и оптерећење студената на свом предмету, узимајући у обзир све активности које треба реализовати на студијском програму и изван њега, да би се постигли планирани исходи учења. У том смислу, користи се систем ЕСПБ бодова којим се утврђује количина времена која је студентима потребна да би извршили све обавезе везане за наставу и учење (присуство предавањима, израда семинарских радова и пројеката, припрема за наставу, спремање завршног испита и сл.), а које су потребне да би се постигли очекивани исходи (резултати) учења. У просеку, износ радног оптерећења студента у току школске године је 60 бодова. Ако се има у виду да радно оптерећење студента у једној години осцилује између 1500 и 1800 сати, може се извести закључак да један бод износи од 25 до 30 сати рада. Још у процесу акредитације, носиоци предмета имали су обавезу да измере ангажовање студената. Студенти су били упитани за временско трајање активности које су им биле потребне у процесу испуњавања предиспитних и испитних обавеза на предмету. На основу добијених резултата одређен је систем ЕСПБ бодовања, где се налазе групе предмета – са 5 до са 10 ЕСПБ бодова. На конкретном примеру једног предмета из сваке области одговарајућег научног поља, дат је опис свих активности учења потребних за достизање очекиваних исхода учења (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања), кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет. Процену оптерећења студената на предмету врше наставници приликом припреме курикулума за акредитацију, а преиспитују је и при евентуалним мањим модификацијама које су могуће на почетку сваке школске године. Приликом ове процене полази се од спецификације предмета и плана извођења наставе на предмету, одређује се календар провера знања и начин утврђивања коначне оцене, а затим се процењује време потребно за све студентске активности и утврђује веза са бројем ЕСПБ за тај предмет.

4.3. Повратне информације од привредних и пословних представника на ППФ

У посматраном периоду ППФ је остварио тесну сарадњу са домаћим и страним привредним друштвима. Сарадња са привредним и пословним представницима се обавља у обостраном интересу. ППФ на тај начин може да осавремени наставни програм и подигне квалитет наставног процеса, док са друге стране привредни и пословни представници могу да добију приступ квалитетној понуди високо образоване радне снаге. Студенти ППФ имају могућност да обаве стручну праксу у току студирања у одговарајућим привредним друштвима, са становишта студијског програма који студирају, а што им омогућава да стечено знање примене у решавању практичних проблема. На тај начин, студенти се упознају са савременим научним достигнућима и пословним решењима, а у циљу употпуњавања академског знања које стичу током студирања. Након обављене праксе, студенти изражавају своје задовољство или незадовољство стеченим искуством и практичним знањем, што омогућава унапређење сарадње ППФ са привредним и пословним представницима. Такође, ППФ врши анкетирање привредних и пословних представника у којима су студенти обавили стручну праксу, чиме се стиче увид у потребе које представници имају у погледу високо образованог кадра. Привредни и пословни представници имају изузетно важну улогу у организовању

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

стручних и научних скупова на ППФ, на којима годинама редовно учествују. На тај начин, односно кроз континуирану едукацију запослених у привредним и пословним организацијама, ширење значаја науке, као и везе између науке и праксе Универзитет доприноси и развоју привреде наше земље. ППФ је у посматраном периоду био организатор три научна скупа: Менаџмент-2020.год., Право-2020.год., Зитех 2020.год. и 75. ЕСД 2021, на којима су представници привреде и пословања из Републике Србије и окружења узели учешће на панел дискусијама и изнели практичне предлоге у погледу унапређења пословања привредних друштава. Са друге стране, студенти ППФ су имали прилику да се упознају са проблемима савременог пословања и остваре директан контакт са привредом. Такође, у посматраном периоду организовали су се округли столови на актуелне теме са представницима привреде који се рачунају као континуирана едукација стручњака из одређене области (нпр. право, економија, менаџмент). Професори су узели учешће у реализацији предавања и промовисању пројеката на којим учествују.

4.4. Учешће студената у осигурању квалитета студијских програма на ППФ

На ППФ, студенти су укључени у рад ППФ посредством представника које бирају, а који су укључени у процес управљања ППФ. Поред тога, студенти учествују у скоро свим активностима самовредновања и унапређења квалитета студијских програма, али и извођења наставе на истим. У последњој активности, улога студената је незамењива, међутим и квалитет студијских програма је активност у којој је њихова улога веома важна јер доприноси да ППФ добија повратне информације које су од непроцењивог значаја за подизање квалитета наставног плана студијских програма. Наиме, студенти путем анкета имају могућност да изразе своје задовољство или незадовољство наставним планом, као и да предложе мере за подизање његовог квалитета. Студентски парламент је представнички орган студената свих студијских програма, који на тај начин остварују своје право на учешће у процесу самовредновања. Поред осталих, Студентски парламент обавља активности везане за оцену квалитета наставног плана студијских програма, као и реформу студијских програма и оцену њихове ефикасности.

4.5. Савременост курикулума на ППФ

Редовно се врши провера усклађености студијских програма и курикулума предмета са студијским програмима других високообразовних установа из иностранства и домаће привреде. Тиме се повећава квалитет наставног плана, али и омогућава неометан процес међународног признавања диплома које Универзитет издаје. Поред тога, наставни курикулуми се унапређују инкорпорирањем савремених научних достигнућа за одговарајуће студијске програме. У том смислу, ППФ има развијену комуникацију са домицилним и иностраним привредним друштвима, као потенцијалним изворима информација које ће осавременили курикулуме студијских програма. Услед високог нивоа конкуренције, привредна друштва су присиљена да осавремењавају начин рада, производње и пружања услуга, примењујући најновија научна и технолошка достигнућа. Са друге стране, ППФ жели да одговори на тражњу привредних друштава за адекватно образованим кадром који ће бити упознат са савременим научним достигнућима и моћи да испрати пословање које подразумева њихову употребу. Наставници и студенти упознати су са дефинисаним захтевима које завршни рад (кроз студијско истраживачки рад, Практична истраживања и пословне вештине) треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања.

Правила писања завршног пројектног (дипломског).

4.6. Подстицај студената на стваралачки и истраживачки рад на ППФ

На ППФ су у посматраном периоду спроведене различите активности како би се студенти подстакли на

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

стваралачки и истраживачки рад. Услов за даљи развој и подстицање студената на стваралачки и истраживачки рад јесте увођење савремених техника рада и средстава у наставни процес, али и ангажовање савременог образовног и наставног кадра. На тај начин студенти се мотивишу да учествују у различитим научним пројектима и писању научних радова. Анализирањем успеха студената ППФ на основним, мастер и докторским студијама врши се одабир студената који су остварили најбоље резултате након завршене школске године. На основу прецизних података о ангажовању и резултатима рада најуспешнијих студената, ППФ сваке године расписује конкурс за стипендирање студената на свим нивоима, чиме се даље мотивише њихов развој и напредак у стручном и стваралачком смислу. Изузетна пажња посвећена је студентима докторских студија, који у току студија морају показати квалитетне резултате научно-истраживачког рада, у складу са дефинисаним условима пријаве и одбране докторских дисертација. У посматраном периоду, студенти на свим нивоима студија имали су на располагању приступ светским базама научних радова, књига и монографија. Наставно особље и други научноистраживачки кадар подстиче студенте у смеру научноистраживачког рада кроз организацију различитих врста додатне наставе, семинара и научних скупова. У посматраном периоду, ППФ је био организатор три тематске научне конференције, и то: Менаџмент-2020.год., Право-2020.год., Зитех-2020. и 75.ЕСД 2021. године. Студенти основних академских, мастер и докторских студија имали су прилику да уз помоћ наставног особља факултета, као ментора при дефинисању тема, узму учешће у научним скуповима. У оквиру конференција Менаџмент, Право и Зитех постоји студентска секција где се студенти охрабрују да пишу своје прве научне радове и тако подстичу на научни допринос и оснажују за наставак студија на докторским академским студијама. На тај начин, студенти ППФ су били подстакнути да се даље развијају у правцу научног рада и презентовања резултата рада из различитих научних области.

4.7. Услови за стицање академског звања на ППФ

На ППФ јасно су дефинисани услови за стицање академског звања. Наставно особље је информисано о томе које услове је неопходно испунити, како би стекли одговарајуће звање. Услови за стицање академског звања покривају различите области академског рада, укључујући квалитет извођења наставе, као и активности наставника ка широј друштвеној заједници. Позитивна евалуација рада наставника од стране студената користи се као један од услова за стицање академског звања, у складу са правилником који регулише избор наставника и сарадника на ППФ. Поред тога, надлежна комисија оцењује учешће наставног кадра у међународној сарадњи и промоцији ППФ на другим међународним академским установама. За сва научна поља прописана су правила категоризације научних радова, са којима је упознат наставни кадар. Наставник мора имати одговарајући број објављених радова у међународним и домаћим часописима одређене категоризације, како би био изабран у адекватно академско звање. Поред тога, комисија врши оцену учешћа наставног кадра у органима управљања ППФ и развоју и подизању квалитета наставног процеса уопште. Прописани су јасни услови које наставник треба да испуни да би могао да предаје или буде именован за ментора на докторским студијама. Поменути услови се односе на неопходан број бодова за написане и објављене радове у међународним и домаћим часописима адекватне категоризације, у складу са Стандардом 9 - Стандарди и упутства за акредитацију Студијских програма докторских студија у образовно-научним пољима.

Примереност услова за стицање академског звања се редовно проверава и осавременује, како би ниво квалитета наставног особља био одговарајући и унапређен. Поред тога, услови за стицање академског звања се упоређују са условима осталих домаћих и иностраних академских институција. Наставно особље се мотивише да наведене услове испуни, чиме се омогућава подизање квалитета наставног особља и посредно квалитета извођења наставе на свим нивоима. Посебна пажња је посвећена селекцији и мотивацији студената да се укључе у академски рад, чиме се подмлађује наставни кадар. Уз помоћ

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

професора у улози ментора, студенти се мотивишу да учествују у научним конференцијама и пишу радове за научне часописе.

Алумни Асоцијација

ППФ основао је Алумни Асоцијацију са циљем да окупи све бивше студенте ППФ како би одржао контакт са својим дипломцима који сада граде успешне каријере у земљи и у свету. Оваква вид повезивања пружа бројне могућности за размену искустава, знања, пословних контаката између алумниста, али такође отвара могућност за пренос знања и искуства бивших студената са редовним студентима. Једном годишње се организује Алумни скуп где се окупљају дипломирани студенти, а данас успешни, млади професионалци из области економије, туризма, хотелијерства, информационих технологија, софтверског инжењерства и електротехнике.

2. SWOT (Снаге, Слабости, Могућности и Претње) анализа квалитета студијских програма на ППФ Универзитета МБ

За потребе састављања Извештаја о самовредновању спроведена је SWOT анализа свих студијских програма, сагледавајући континуитет основних, мастер и докторских студија дате су обједињене анализе у оквиру истоимених студијских програма, SWOT анализа студијског програма на докторским студијама Пословни менаџмент није посебно рађена имајући у виду да наставници који учествују у реализацији осталих студијских програма на свим нивоима студија, такође учествују и у реализацији студијског програма докторских студија Пословни менаџмент, па су препознати фактори у анализи могу односити и на овај студијски програм.

У изради SWOT анализе учествовали су Руководиоци студијских програма, запослени професори и сарадници, као и представници студената. Имајући у виду специфичности студијских програма, учесници SWOT анализе имали су потпуну слободу у сагледавању унутрашњих и спољашњих фактора који имају утицај на конкретни студијски програм.

Приликом израде SWOT анализе студијских програма разматрани су сви стандарди, осим сопштих (Стандард 1, 2, 3 и 14), такође поједини студијски програми нису анализирали ни стандарде 11, 12 и 13 за које су такође сматрали да се општи за цео Пословно правни факултет. За студијски програм Право и Информационе технологије Стандард 15. није разматран. ДАС Јавно право (акредитација у току) и ДАС Напредне информационе технологије (акредитација завршена 2020.године и школовање је тек одобрено).

2.1. Студијски програм МАС Индустијско економски менаџмент.

Стандард 4. Квалитет студијског програма МАС Индустијско економски менаџмент УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге:

- Традиционална посвећеност високо стручног и компетентног наставног кадра у образовању +++
- Усклађеност циљева и задатака изборног подручја са исходима учења +++
- Усаглашеност научно-истраживачког рада и наставног процеса +++
- Постоји интересовање професора за унапређење знања и каријеру својих студената који су се

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

запослили у струци ++

- Школовање студената са могућношћу широког запошљавања +++
- Добро осмишљени садржаји предмета у складу са исходима учења +++
- Програми предмети се континуирано осавременују +++
- Добра доступност информација о студијском програму ++
- Подстицање студената на самосталност у изради завршних радова +

Слабости

- Велико оптерећење наставника +++
- Наставни кадар малобројан и врло тражен на тржишту рада++
- Недовољна повезаност са тржиштем рада ++
- Недостатак потпуне информисаности о свршеним студентима и њиховим компетенцијама ++
- Непостојање ефикасног система праћења квалитета наставе односно добијања повратне информације од студената +++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Унапређење поступка праћења квалитета предмета на студијском програм ++
- Тешња сарадња са привредом ради повећања могућности за извођење студентске праксе ++
- Ангажовање наставника на већој повезаности и усклађивању наставних програма предмета ради обједињавања већег знања и бољих вештина +++
- Унапређење квалитета наставе, са укључивањем послодаваца у креирање стратегије развоја изборног подручја +++
- Ангажман младог наставног кадра из програмских језика који би додатно осавременио и унапредио наставу ++

Претње

- Недовољна заинтересованост софтверских компанија за извођење практичне наставе +
- Непостојање политике запошљавања кадрова на нивоу државе +
- Одлазак наших студената на друге факултете после ОАС +
- Немогућност извођења наставе на студијском програму због недовољног броја компетентних наставника (део кадра пред пензионисањем) ++
- Нејасну стратегију друштва о будућности високог образовања у Србији смањена заинтересованост за студијски програм++

Стандард 5. Квалитет наставног процеса на МАС Индуријско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Висока посвећеност и компетентност наставника и сарадника +++
- Наставници углавном захтевају интеракцију и активно учешће студената у настави ++
- Студентски парламент обезбеђују учешће студената у организовању и унапређењу наставе зарад побољшања њеног квалитета ++
- Одлични ефекти усвајања знања студената у малим групама++
- Настава и њен квалитет се систематски контролише кроз студентске анкете али и од стране посебне комисије за обезбеђење квалитета у чијем раду учествују и студенти +++
- Интерактивно учешће студената у наставном процесу као и могућност сталних консултација са

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

наставним особљем доприноси квалитету наставног процеса+++

- Подаци о студијском подручју као и програму, плану и распореду наставе доступни на сајту факултета ++
- Константно осавремењавање метода наставе и учења +++

Слабости

- Ефикасно праћење светских образовних стандарда није могуће уз досадашњу подршку државних институција ++
- Недовољан ниво одговорности студента о потреби активног учешћа у настави ++
- Сложеност организационе структуре студијског програма ++
- Неодговарајућа употреба презентација на неким предавањима ++
- Мања посећеност предавања и вежби у време одржавања више колоквијума у кратком период +
- Недовољно континуирано праћење квалитета наставе ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Могућност примене корективних и превентивних мера на основу резултата анкета и контрола квалитета наставе +++
- Учешће у пројектима који омогућавају средства за додатно опремање лабораторија чиме би се побољшао практични аспект држања наставе ++
- Усавршавање наставника и сарадника у циљу унапређења појединих облика наставе и веће укључивање студената у наставни процес ++
- Унапређење самосталног рада студената на реалним проблемима из праксе ++
- Увођење снимања предавања, како би могло да се прати онлине, или поново након предавања +
- Учешће у програмима који додатно подстичу компетенције наставника и сарадника ++
- Учешће компетентних сарадника из привреде у циљу унапређења наставе на стручним предметима +

Претње

- Неодговарајући приступ неких наставника доводи до незаинтересованости студената за даљи рад +
- Неуједначено предзнање студената што може неповољно утицати на наставни процес ++
- Недостатак младог наставног кадра због досадашње политике запошљавања +++
- Одлазак младог наставног кадра у иностранство +++

Стандард 6. Квалитет научноистраживачког и стручног рада на МАС Индустрijско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Компетентност и стручност наставника +++
- Велики број објављених радова у часописима са СЦИ листе ++
- Велики спектар могућности при одабиру тема научноистраживачког рада ++
- Брига о научноистраживачком подмлатку, посвећеност ментора при раду са студентима +++
- Резултати научноистраживачких радова представљају се на различитим научним конференцијама, конгресима и симпозијумима, учешћем на овим догађајима подстиче се и научноистраживачки рад студената ++
- Велики број научних радова у реномираним међународним часописима као резултат перманентног и квалитетног научно-истраживачког рада у области које покрива информационе технологије +++

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Ангажованост младих истраживача на пројектима од међународног и националног значаја +++

Слабости

- Неразвијени контролни механизми за развој научно-истраживачког подмлатка+
- Мали број младих наставника +
- Недовољно вредновање студената који се одлуче за научноистраживачки рад ++
- Незаинтересованост неких наставника да посете конференције на којима студенти излажу своје радове +
- Непримењивање резултата истраживања у наставни процес ++
- Недовољна упућеност студената везана за опрему које факултет поседује, као и истраживања која се спроводе у оквиру факултета ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Упознавање студената са основама научноистраживачког са научноистраживачким радом професора како би их подстакли и упознали са научним радом на факултету+++
- Финансирање научноистраживачког усавршавања студената у земљи и иностранству (различити курсеви, обуке, сарадња на пројектима...), као и такмичења студената на разним манифестацијама ++
- Унапређење међуакадемске сарадње у научноистраживачким пројектима +++
- Веће укључивање научноистраживачког рада у наставни процес +++
- Тежиште ка истраживањима која су практично применљива, тј. за која постоја јасна потреба на тржишту +++

Претње

- Инертност и немогућност укључивања у пројекте због кратких рокова за припрему обимне документације++
- Високи критеријуми за избор наставника и сарадника што помера фокус са стварних истраживачких напора на 'механичко' публикавање ++
- Мање интересовање студената за научноистраживачки рад због њихове необавештености и неприпремљености ++
- Потенцијални губитак научно-истраживачког кадра због одласка у иностранство и привреду ++
- Нетранспарентност критеријума и административне подршке за учешће у међународним пројектима +++

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника на МАС Индустијско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Високо стручни и компетентни наставници и сарадници +++
- Наставници подстичу на критичко и правничко размишљање +++
- Високи критеријуми и јавност поступка избора наставника и сарадника ++
- Правилник о избору подстиче квалитет наставника и сарадника у различитим сегментима +++
- Наставници и сарадници су доступни студентима +++
- Професори користе примере из информационих технологија и праксе +++
- Након завршетка семестра студенти су анкетирани у циљу добијања мишљења (оцена) о педагошком раду наставника, квалитету одржаних предавања и сл ++

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Слабости

- Не постоји стратегија развоја наставника ++
- Недовољно запошљавање младих наставника и сарадника +++
- Недостатак наставног подмлатка и дугорочне стратегије запошљавања подмлатка++
- Неодговарајући педагошки приступ неких наставника студентима ++
- Недовољан број иновација и инвентивног рада +++
- Незадовољавајући ниво сарадње са привредом +++
- Недовољно уважавање мишљења студената о раду наставника и сарадника ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Позитивне законске промене у погледу запошљавања младих кадрова у наставном процесу +++
- Доношење стратегије развоја наставника ++
- Повећање интерактивне комуникације између наставника и студената ++
- Укључивање предавача из привреде и међународних предавача +
- Користити модерније методе предавања, са више студија случаја из праксе ++
- Посвећеност наставника организовању ваннаставних активности студената, као што су различита такмичења, конференције, курсеви, обуке и сл. ++
- Значајно веће запошљавање младих наставника и сарадника +++
- Увођење система оцењивања наставе који би био видљив и студентима и наставницима ++
- Веће ангажовање професора ради приближавања теоријског дела наставе његовој практичној примени ++
- Селекција подмлатка током мастер и докторских студија +
- Већа мобилност наставног кадра и сарадња са другим универзитетима која би резултовала већим квалитетом наставе +

Претње

- Одлазак значајног броја најбољих студената на мастер и докторске студије у иностранство, што се завршава њиховим трајним напуштањем Србије +++
- Немогућност запошљавања нових наставника +++
- Финансијска несигурност и неповољне прилике за младе истраживаче +++
- Фаворизовањем публиковања радова у смислу квантитета а не квалитета опасност да се занемари квалитет наставе и рад са студентима ++
- Високи критеријуми за избор наставника и сарадника што помера фокус са стварних истраживачких напора на 'механичко' публиковање +

Стандард 8. Квалитет студената на МАС Индустијско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- У потпуности поштовање принципа једнакости и равноправности студената укључујући и студенте са посебним потребама, као и јавност и транспарентност пријемних испита +++
- Учешће студената у раду органа управљања и стручних органа факултета, што је загарантовано Статутом факултета+++
- Добро организован и ефикасан Студентски парламент са примарним циљем заштите права студената+++

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Прегледан и ажуриран сајт са свим релевантним информацијама везаним за студије+++
- Добро организовани термини колоквијума током семестра +

Слабости

- Континуирано опадање квалитета студената +
- Низак критеријум на пријемном испиту снижава ранг и репутацију факултета ++
- Релативно густ распоред полагања испита у току испитних рокова+++
- Разлика у нивоу знања кандидата на пријемном испиту на факултету+
- Стручна пракса у четвртој години се схвата неозбиљно, одрађује се за неколико дана ++
- Циљ дела студената је само диплома, не и што боље знање +++
- Неактивност најбољих студената у раду студентског парламента ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Одржавање припремне наставе за упис на факултет на којој би студенти стекли додатна знања потребна за упис и даље студирање +
- Повишен критеријум пријемног испита могао би привући боље студент ++
- Повећање активности наставника у презентацијама студијског програма са циљем побољшања квалитета студената ++
- Унапређење праћења пролазности студената по предметима, програмима и годинама ++
- Даље унапређење презентовања факултета по средњим школама и средњошколским такмичењима +++
- Организовање додатне наставе из предмета основних наука у циљу припреме студената за боље праћење текуће наставе +
- Брига о развоју каријере студената кроз Центар за развој каријере Универзитета ++

Претње

- Смањење критеријума на предметима прве и друге године ++
- Недовољно јасна представа студената о исходима образовања на различитим студијским програмима на факултету ++
- Недовољна мотивисаност студената за активно учествовање у настави ++
- Опадање угледа факултета због све скромнијег знања и вештина просечног дипломираног студената +++
- Непредвидивост образовне политике +++
- Непредвидивост процене стратешки важних индустријских грана ++

**Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на МАС
Индустријско економски менаџмент**

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Врло добра покривеност предмета уџбеницима +++
- Квалитетна уџбеници доступни студентима +++
- Постојање квалитетног информационог система као основе за велики број Услуга доступних студентима и запосленима ++
- Велики број интерних скрипти као помоћне литературе за студенте+++
- Постоје сајта на који се постављају предавања наставника ++

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Студентима је путем академске рачунарске мреже омогућен приступ научним часописима и публикацијама у циљу што боље доступности информација +++

Слабости

- Недовољна средства за додатно осавремењивање и опремање факултета информатичким ресурсима ++
- Поједини изборни предмети нису покривени наменски писаном литературом ++
- Недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотечких ресурса ++
- Учење са презентација ++
- Поједини изборни предмети нису покривени наменски писаном литературом +

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Умрежавање са другим научно-истраживачким институцијама и универзитетима може довести до проширења библиотечког фонда +
- Омогућити приступ интернету на целом факултету ++
- Боље опремљена библиотека ++
- За сваки предмет да постоји тачно дефинисана литературе која покрива целокупно градиво +++
- Модернизовање поступка прегледа садржаја библиотеке са дигиталном базом података која се може претраживати ++

Претње

- Хиперпродукција уџбеника услед референтних критеријума за изборе наставника у виша звања може довести до смањења квалитета наставног материјала +
- Неусклађеност наставне литературе и курикулума ++

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке на МАС Индустриско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Дефинисане су надлежности органа управљања и органа пословођења и њихове одговорности +++
- Наставници активно учествују у управљању факултетом и универзитетом +++
- Јасна организациона структура +++
- Позитивно оцењен рад стручних служби од стране студената ++
- Врши се перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља +

Слабости

- Могућност напредовања ненаставног особља мала ++
- Недостатак праћења квалитета ненаставног особља +++
- Недостатак техничара у информатичким лабораторијама за спровођење наставних и научно-истраживања ++
- Кратак период рада студентске службе са студентима +
- Ненаставни (научни) кадар не учествује у органима управљања факултета ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Даље примена и развијање информатичких ресурса омогућује већу доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања ++

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Боља и потпунија примена интегрисаног система управљања квалитетом, заштитом животне средине и безбедношћу и здрављем ++
- Прављење нових и веће коришћење постојећих програма за стално усавршавање и образовање ненаставног особља ++

Претње

- Недовољна мотивисаност дела запослених за прихватање промена и нових могућности ++
- Неповољна генерална финансијска ситуација у високом образовању утиче на недовољну примену мера за унпређење квалитета институције +

**Стандард 11. Квалитет простора и опреме на МАС Индустијско економски менаџмент
УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ**

Снаге

- Довољно простора за наставне и научне-истраживачку делатност активности ++
- Добра усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената +++
- Опрема коју поседује факултет омогућава студентима извођење практичног дела наставе (лабораторијских вежби) ++
- Довољно простора за наставне и научноистраживачке активности +++
- Одговарајућа информатичка опремљеност учионица, лабораторија, кабинета и канцеларија, обезбеђени лиценцирани рачунарски програм ++
- Већа опремљеност у односу на сродне факултета ++

Слабости

- Неопходност значајних средстава за одржавање и рад савремене опреме и уређаја +++
- Непостојање просторије и капацитета за штампање, скенирање, нарезивање +
- Небезбедно окружење +++
- Дотрајалост дела инсталација и просторних капацитета које је неопходно реновирати ++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Отварање новог рачунарског центра, омогућавање већем броју студената приступ интернету и рачуну +++
- Интензивније укључивање у националне и међународне пројекте у циљу обезбеђења додатних средстава за набавку савремене лабораторијске опреме ++
- Интензивирање сарадње са привредом и укључивање у националне и међународне пројекте у циљу обезбеђења додатних средстава за набавку савремене лабораторијске и рачунарске опреме +

Претње

- Заостајање у обезбеђивању савремене опреме за наставне и научноистраживачке активности +++
- Све мање учешће студената у практичној настави +++
- Проблем континуиране финансијске подршке за текуће одржавање и нормално функционисање опреме и инсталација ++

Стандард 12. Финансирање на МАС Индустијско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- У складу са стандардима које спроводи ППФ++

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Научноистраживачки пројекти које финансира држава ++
- Међународни научноистраживачки пројекти ++

Слабости

- Интензивније укључивање у националне и међународне пројекте у циљу обезбеђења додатних средстава за набавку савремене лабораторијске опреме ++
- Незадовољавајући ниво сарадње са привредом и локалним самоуправама +++
- Недостатак додатног финансирања +++
- Нетранспарентност коришћења средстава на нивоу факултета +++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

- Повећање броја међународних пројеката као и пројеката везаних за иновације у привреди ++
- Повећање броја страних студената +
- Повећање броја патентних пријава и трансфера технологије као и иновација у привреди +++
- Значајно већа сарадња са привредом и локалним самоуправама +++
- Повећање броја међународних пројеката као и пројеката сарадње са привредом ++
- Повећање броја страних студената +

Претње

- Недефинисана стратегија друштва (помоћ приватним ВШУ) по питању финансирања високог образовања и науке +++
- Ради потребе да се обезбеде већа финансијска средства може се десити да због повећане сарадње са привредом и учешћа на пројектима буде угрожена примарна, наставна делатност +++

Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета на МАС Индуријско економски менаџмент

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ

Снаге

- Студенти активно учествују у самовредновању и у процесима обезбеђења и унапређења квалитета ++
- Студентски представници су укључени у рад свих органа управљања на факултету +++
- На студијском програму Информационе технологије студенти учествују у процесу осмишљавања наставних планова и програма ++
- Студентски парламент је укључен у пројекат самовредновања за све предмете на факултету ++
- Представници студента учествују у раду Комисије за квалитет ++
- Представници студента учествују у раду Комисије за самовредновање ++

Слабости

- Недовољно развијена свест код свих студената о значају евалуације и пружање адекватних одговора на поједина питања ++
- Превише анкета и могућност формализација поступака вредновања без истинске сарадње и отворености између наставника и студената ++
- Недовољна заинтересованост бољих студената у раду студентских организација +++
- Резултати оцене квалитета нису јавни, доступни су само наставнику тог предмета +++

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Могућности

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Подизање свести студената о важности процеса самовредновања ++
- Организовање јавних расправа о укључивању у процес унапређења квалитета и расправа о иницијативи за унапређење квалитета ++
- Већа сарадња наставника и студената у организацијама ++
- Озбиљније разматрање мишљење студента, као и предлога које они пишу у анкетама на крају семестра ++
- Учесталије анкетирање студената у процесу самовредновања и провери квалитета ++
- Јавни резултати самовредновања +++
- Дискусија о самовредновању на Наставно-научном већу +++
- Оцењивање након положеног испита како би студенти могли да слободније и објективније изнесу ставове ++

Претње

- Неодговарајућа анонимност код мањег броја студената на предметима виших година ++
- Неповећење студената да ће одговорно и објективно самовредновање допринети значајнијим променама на факултета ++
- Недовољна свест студената о потреби и могућности за унапређење разних активности на факултета ++
- Незаинтересованост студената за учешће у проверама квалитета ++

Стандард 15. Квалитет докторских студија на МАС Индустијско економски менаџмент

Студијски програм ДАС Пословни менаџмент није имао уписаних студената у школској 2020/2021.годину.

3. SWOT анализа МАС Индустијско економски менаџмент

СНАГЕ:

- Усаглашеност исхода, циља и сврхе студијских програма са националним и стандардима Европске уније. (+++)
- Усаглашеност исхода учења са Националним оквиром за квалификације Србије (НОКС) (+++)
- Реализација наставе на основним, мастер и докторским студијама на српском и енглеском језику. (+++)
- Препознатљивост програма и предмета у националном и ширем међународном контексту. (+++)
- Савремен простор и опрема који се користе у извођењу наставе. (+++)
- Учешће Универзитета у пројектима које финансира Светска банка: Рачунај на подршку. (+++)
- Квалитет и компетенције наставног особља на свим нивоима студија. (++)
- Усаглашеност програма са савременим трендовима и захтевима тржишта рада. (++)
- Усаглашеност студијских програма са иностраним студијским програмима. (++)
- Садржај студијских програма и предмета одражава основне идеје Болоњског процеса. (++)
- Терминолошка и методолошка усклађеност са Болоњским процесом. (++)
- Редовна евалуација студената. (++)
- Способност функционалне интеграције знања и вештина, посебно код студената који су у радном односу или имају претходно радно искуство, у делатностима везаним за студијске програме. (++)
- Раст научно-истраживачких активности у последње три године према интерним анализама броја

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

објављених научних радова. (+)

СЛАБОСТИ:

- Очигледност у наставном процесу и интензивнија примена студија случаја у појединим предметима (стварни проблеми и потребама праксе) ОАС(++);
- Примена информационих технологија у предметима где год је то могуће (ОАС, МАС, ДАС) (++);
- Развој тимског рада код студената од прве године године студија (ОАС) (++);
- Припрема студената за предавања и вежбе и стручне расправе ОАС, МАС, ДАС (+);
- Подстицање студената на веће писмено и усмено изражавање ОАС (++);
- Интензитет и заинтересованост студената за двосмерну комуникацију: да током предавања постављају питања, дискутују и износе критички поглед на свет ОАС, МАС (+);
- Спорост у осавремењавању литературе у силабусима појединих предмета ОАС (+);
- Брже увођење нових наставних метода и практичних примера у реализацији студијских програма на ОАС (+);
- Ангажовање гостујућих професора, и интензивирање компетенција наставног кадра на мастер и докторским студијама МАС и ДАС (++);
- Унапређивање и осавремењавање метода практичне наставе на ОАС(++).
- Подстицање и развој стручних вештина студената у појединим предметима ОАС(+).
- Одговорности појединих студената у процесу учења на ОАС(++).
- Већа практична сарадње и комуникације између кандидата на студијским мастер и докторских студија у циљу промовисања мултидисциплинарности на МАС и ДАС(++).
- Практична примена систем мерења исхода учења (на основу анализа), а у циљу још бољег вредновања студијских програма ОАС, МАС (++).
- Двосмерна комуникација студент–наставник (е-студент) и практична примена система оцењивања у складу са иновираним исходима учења ОАС и МАС (++).
- Недовољно ангажовање дела наставног кадра и студената ДАС на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја. (+++).
- Недовољно развијен систем подстицања успешних студената у виду одговарајућих активности у настави на ОАС (++).
- Мобилност студената и наставног особља у оквиру држава чланица Европске уније. (+)

ШАНСЕ:

- Сарадња са другим универзитетима и научним институтима у држави и иностранству при извођењу наставе. (+++)
- Ангажовање кандидата на пројектима научних института. (++)
- Учешће у међународним пројектима. (++)
- Пројекти и сарадња са привредном и ресорним министарствима. (++)
- Стварање заједничких инкубатор фирми са другим компанијама или студентима. (++)
- Могућност посредовања при ступању студената у радни однос кроз уговоре о сарадњи са домаћим и међународним привредним друштвима и организацијама. (++)
- Развијање система стипендија кроз сарадњу са привредом и стипендија од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. (+)
- Доживотно образовање. (+)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

ОПАСНОСТИ:

- Нефлексибилност наставног плана и програма услед немогућности његове промене у циљу осавремењивања истих. (+++)
- Дефинисано предзнање нових студената. (+++)
- Друштвено-економске и демографске карактеристике окружења. (+++)
- Одлив потенцијалних студената на иностране универзитете због високог квалитета студија и развијеног система стипендија. (+++)
- Неусклађеност понуде и тражње за квалификованим кандидатима на тржишту рада. (++)
- Лоша социјално-економска ситуација у привреди, која условљава низак материјални статус студената. (++)
- Демографски фактор смањења популације. (++)

4. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4 на МАС Индустрijско економски менаџмент.

SWOT анализа квалитета свих студијских програма је указала на одређене слабости и иницирала усвајање одређених мера и активности за унапређење квалитета.

Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма:

Мера 1: Систематично пратити и подизање квалитета студијског програма МАС Индустрijско економски менаџмент (састављање Извештаја о раду: студијског програма и Извештаја о раду катедара).

Активности у оквиру мере 1:

1. Развијати студијске програме у складу са Стратегијом образовања Републике Србије и Националним оквиром за квалификације, праћење научних и практичних достигнућа у овом процесу;
2. Повећати спектар понуђених мастер програма који одговарају захтевима тржишта;
3. Вршење мањих измена силабуса у складу са савременим научним достигнућима и праксом;
4. Осавремењавање литературе у силабусима појединих предмета;
5. Примена нових наставних метода и практичних примера у реализацији студијских програма;
6. Унапређивање и осавремењавање метода практичне наставе;
7. Интензивнија размена искустава, научних прилога, наставника и студената са реномираним универзитетима са којима ППФ има споразуме о сарадњи;
8. Јачање компетенција наставног кадра на мастер и докторским студијама;
9. Ангажовање гостујућих професора и предавача;
10. Интернационализација студијских програма обезбеђивањем актуелних европских научноистраживачких пројеката као окоснице студијско истраживачког рада и израде финалних мастер радова и докторских дисертација.

Мера 2: Наставак развијања концепта „Студент у центру пажње“ уз подизање мотивације и свести студената на МАС Индустрijско економски менаџмент

Активности у оквиру мере 2:

1. Измена редоследа предмета на основу искуства из претходног периода ради равномернијег оптерећења студента.
2. Организовање додатних тренинг програма за наставно особље у области примене концепта

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

„студент у центру учења“.

3. Развијање стручних и генеричких вештина студената.
4. Спровођење мера и активности у циљу повећања одговорности студената у процесу учења
5. Развој сарадње и комуникације између кандидата на студијским мастер и докторских студија у циљу промовисања мултидисциплинарности, чиме би се подстакла иновативност и креирање нових научних достигнућа.
6. Интензивније укључивање студената мастер и докторских студија у научноистраживачке активности кроз писање научних радова и учествовање на научним скуповима.
7. Континуирано унапређивање пословних комуникацијских и других вештина студената.

Мера 3: Унапређење система мерења квалитета студијског програма МАС Индустрijско економски менаџмент.

Активности у оквиру мере 3:

1. Рад на бољем разумевању улоге исхода учења у развоју курикулума и болоњским препорукама
2. Развијати студијски програм у складу са Стратегијом образовања ППФ и националним оквиром за квалификације, праћење научних и практичних достигнућа у овом процесу и усклађивање наставног плана.
3. Развијање савремених студијских програма кроз анализу светских трендова нарочито у области рачунарских и техничких наука.
4. Континуирано унапређивати систем мерења исхода учења, а у циљу још бољег вредновања студијских програма.
5. Константно унапређивати систем оцењивања у складу са иновираним исходима учења.

Мера 4: Успостављање боље сарадње са пословним сектором и тржиштем рада. у циљу добојања повратних информација о задовољству стеченим компетенцијама студената на МАС Индустрijско економски менаџмент

Активности у оквиру мере 4:

1. Продубљивати сарадњу са привредним друштвима из окружења и учествовање у отварању нових привредних друштава у различитим областима;
2. Повезивати студенте и привредне субјекте и кроз израду завршних радова на основним и мастер студијама који би директно били примењиви у пракси;
3. Испитивање послодаваца о врстама неопходних знања и вештина којима треба да се располаже на тржишту знања;
4. Унапређење и проширење курсева за сертификате које препознаје тржиште;
5. Интензивирање маркетиншких активности усмерених према привреди (промоција Универзитета на сајмовима привреде, запошљавања, образовања и сл.);
6. Већу диференцираност студијских програма (посебно мастер студија) треба постићи кроз промоцију међу привредним друштвима и кроз израду пројеката везаних за та друштва.

Мера 5: Подизање квалитета студената. (Анализа и праћење потреба за дипломираним студентима на основу информација добијених од Националне службе за запошљавање)

Активности у оквиру мере 5:

1. Наставни процес везивати са стварним проблемима и потребама праксе;

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

2. На свим предметима увести рад на рачунару;
3. Од прве године код студената треба развијати тимски рад;
4. Треба захтевати од студената да се унапред спремају за предавања и вежбе;
5. Студенти треба да добију прилику да се изражавају и писмено и усмено;
6. Треба мотивисати студенте да током предавања постављају питања, дискутују и износе критички поглед на свет;
7. Унапређивати пословне комуникацијске вештине;
8. Развој сарадње и комуникације између кандидата на студијским програмима мастер и докторских студија у циљу промовисања мултидисциплинарности, чиме би се подстакла иновативност и креирање нових научних достигнућа.

Процена испуњености Стандарда 4:

На основу Стандарда за акредитацију студијских програма другог степена високог образовања и увидом у постојећу документацију студијских програма мастер академских студија закључује се да студијски програми мастер академских студија на Пословном и правном факултету испуњавају Стандард 4.

Показатељи и прилози за стандард 4:

[Табела 4.1.](#) Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

[Табела 4.2.](#) Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

[Табела 4.3.](#) Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

[Прилог 4.1.](#) Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

[Прилог 4.2.](#) Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

САДРЖАЈ

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

1.Опис – општи део

Пословни и правни факултет је одговарајућим актима (Статут факултета, Правилник о студирању, Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилник о завршном раду на основним академским студијама, Правилник о мастер академским студијама и Правилник о докторским академским студијама) дефинисао основна правила којима се обезбеђује квалитет наставног процеса, односно, начин организације

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

наставе на Факултету и обавезе наставног особља у наставном процесу.

Наставни процес на ППФ изводи се у складу са захтевима стандарда квалитета, односно предузимањем низа активности којима се обезбеђује одржавање и побољшање квалитета реализације наставног процеса. Интерактивност наставе, укључивање примера и студија случаја у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу, стална су пракса на ППФ.

Поред наведеног, важно је истаћи да се на ППФ стандард квалитета наставног процеса подједнако реализује и прати на сва три нивоа студија на студијским програмима. Квалитет наставе на ППФ обезбеђује се комбинацијом одличних предавања, преношења знања и вештина студентима, истраживањима и пружањем услуга друштвеној заједници. **Наш приступ је „студент у центру пажње“**, односно посвећени смо томе да студентима обезбедимо најбоље окружење за стицање знања и каснијег запослења.

Професионалан однос

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и у складу са највишим стандардима етике. Сви чланови академске заједнице, а пре свега наставници и сарадници савесно обављају своје радне обавезе, у складу са законом, Кодексом о академском кодексу на ППФ и Правилником о правилима и организацији студија. Током реализације предавања и вежби, али и свих осталих професионалних и академских активности и обавеза према студентима наставници и сарадници ППФ дужни су да се понашају одговорно, савесно, професионално, поштујући начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања. Наставници и сарадници у погледу стандарда академског интегритета имају професионалну обавезу да:

- поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде високошколске установе;
- обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
- теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
- понуде свим студентима исте могућности за стицање знања;
- вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања;
- обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања.

Декан ППФ и наставници су дужни да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија, упознају студенте са правилима академског интегритета, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

Наставници и сарадници имају и конкретне обавезе у складу са правилима организације и извођења студија да:

- стално усавршавају предметну материју и комуникацију са студентом у циљу унапређења квалитета наставе;
- воде уредну евиденцију о присуству студената настави;
- студенту омогуће да у току семестра полаже два колоквијума са правом на један поправни за сваки колоквијум;
- студенту омогуће израду семинарских радова у току семестра, односно домаћих задатака и интерактиван однос у извођењу наставе;

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- уредно одржавају предавања, вежбе и консултације и друге облике активне наставе;
- најкасније 24 часа од одржаних предавања, вежби и консултација упишу одржану наставу у одговарајућу књигу евиденције (писане и електронске евиденције);
- резултате колоквијума саопште студентима најкасније 5 дана по одржаном колоквијуму и то анонимизовано уз само саопштавање броја индекса и остварених поена;
- студенту признају све поене са завршног колоквијума, сагласно Болоњској декларацији;
- најкасније 7 дана пре првог испитног рока, после одржаних предавања, поставе на странице предмета укупне поене које је студент остварио на настави у одређеном семестру објаве резултате испита и унесу их у Универзитетски информациони систем УНИС,
- се труде да напишу квалитетне уџбенике потребне за предмет које предају и да наставно градиво предају искључиво по уџбеницима које је надлежни орган одобрио;
- код одбране завршних радова у свему поступају према утврђеним правилима и роковима за одбрану завршних радова;
- излазе у сусрет студентима око свих питања која се тичу студирања и недоумица које могу да се појаве, а у оквирима дефинисаних правила;
- помажу студентима у тражењу решења и давања тачних информација на питања која студенти постављају.

5.1 План и распоред наставе на МАС Индустрijско економски менаџмент (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

За извођење студијског програма обезбеђена је и потребна информационо-технолошка подршка. Студентима се по почетку наставе додељује приступ факултетски мејлу, приступ студентском сервису Е-студент и приступ страницама предмета. Електронски студентски сервис Е-студент представља део факултетског информационог система који обједињује више сервиса намењених бољој информисаности студената и лакшем обављању појединих административних активности. Студентима је омогућено бирање изборних предмета путем интернета, студенти имају преглед уплата и дуговања за школарину, као и план предрачуна школарине - датуме доспећа сваке рате појединачно. План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. Прављење распореда предавања и вежби на основним студијама аутоматизовано је помоћу софтвера. Софтвер подржава детаљно дефинисање захтева и на основу унетих детерминанти проналази решење које мора да испуни све што је задато, водећи рачуна о заузетости просторија, студената и наставног особља. С обзиром да је на ППФ први приоритет прихватљивост распореда са аспекта студената, софтвер води рачуна о томе да сви захтеви наставног особља пре свега морају да буду усклађени са правилима која омогућавају бољи распоред за студенте Информациони систем ППФ поседује модул за електронско евидентирање одржане наставе, упоређивање добијених података са Планом рада и генерисање извештаја на дневном, месечном, по семестру и на годишњем нивоу.

5.2 Настава на МАС Индустрijско економски менаџмент је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

Настава на ППФ се реализује путем савремених интерактивних наставних метода са циљем да студентима омогући да остваре шире образовне циљеве и планиране исходе на сваком предмету. Сваки наставник и сарадник има академску слободу да предлаже нове курсеве или промене постојећих. Сви курсеви се

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

редовно иновирају да би пратили савремене трендове и знања. Концепт извођења наставе на свим предавањима и вежбама је у највећој мери уједначен и подразумева укључивање студената у наставни процес, односно наставни стилови и методи су интерактивни и подржавају приступ „**студент у центру пажње**“. Интерактивни стил наставе на ППФ првенствено обезбеђује: мотивацију студената, прилагодљивост потребама и могућностима студената, мерљивост напретка студената и усвајање не само теоријских знања већ и практичних вештина које могу да примене. Примењивост стечених знања и вештина наших студената најбоље се проверава, контролише и унапређује од стране наших екстерних партнера из пословног окружења- на праксама које студенти обављају већ на трећој и четвртој години основних студија. Путем боравка на пракси студенти стичу увид у реалну проблематику и узроке/последнице укључивања примера из праксе у наставу. Због тога је од велике важности за рад Универзитета успостављање добрих односа са привредним друштвима из окружења.

Наставници и сарадници ППФ:

- подстичу активно учешће студената у раду на часовима, дискусијама и дебатама;
- постављају питања којима подстичу студенте на размишљање, формирање својих ставова и закључака, као и на слободно изражавање истих у атмосфери међусобног уважавања и - толеранције;
- подстичу студенте мастер студија на објављивање резултата истраживања у оквиру студентских секција на конференцијама Менаџмент, Право и Зитех, научним конференцијама изван ППФ и релевантним научним часописима;
- подстичу и организују групни рад или рад у паровима;
- организују рад у лабораторијама;
- организују рад на студијама случајева;
- користе савремена наставна средства којима се придобија и одржава пажња студената.

Крајњи исходи учења су у потпуности задовољени примењеним методама наставе, наставним плановима и програмима и квалитетом референца наставника и сарадника, који реализују наставу на сва три нивоа студија. Поред поменутих начина реализације наставног процеса, на ППФ се организују и други облици наставних и других педагошких активности, као што су:

- ваннаставно тематска предавања домаћих и гостујућих професора и стручњака из различитих области;
- радионице;
- семинари;
- летње и зимске школе;
- обуке;
- персоналне и пословне вештине;
- посете привредним субјектима;
- округли столови;
- стручна и спортска такмичења,
- екскурзије;
- тематски догађаји, итд.

5.3 Пословни и правни факултет на МАС Индустијско економски менаџмент обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним план свим студентима.

Пре почетка сваког семестра ППФ доноси и студентима чини доступним (путем веб сајта и страница предмета на српском језику) план рада на свим студијским програмима, односно свим појединачним

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

предметима сва три нивоа студија:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;
- циљеве и исходе предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Подршка за странице предмета је реализована преко портала. Странице предмета имају за циљ да студентима омогуће стални приступ презентацијама предавања и вежби, додатним материјалима, тренутним актуелним информацијама о предмету, резултатима испита и свему осталом што је студенту битно а односи се на предмете које полаже и предмете професоре. Периодично се врше провере усклађености појединих курсева у смислу обима, ЕСПБ (кредита) и пролазности. Као један пример квалитетно усклађеног курса посматраћемо студијски програм Пословни менаџмент на основним студијама. Анализа је спроведена са циљем утврђивања пропорције различитих типова курсева и облика наставе (предавања, аудиторне вежбе, лабораторијске вежбе) коју изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму, и њиховог баланса са исходима учења. На студијском програму основних студија Пословни менаџмент постоји 26 обавезних предмета и 8 изборних предмета распоређених по појединим годинама студија. Сви предмети носе по 6 или 8 кредита. Расподела часова и броја кредита је добро усклађена са стратешким циљевима и праксом високог образовања у инжењерским дисциплинама у земљама са високим технолошким развојем. Захваљујући оваквој расподели кредита, исходи студија који обухватају теоријска знања и њихову примену се постижу у највећој мери, што показује задовољство послодаваца при запошљавању студената.

5.4. Пословни и правни факултет на МАС Индустијско економски менаџмент систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузима корективне мере за његово унапређење. Установа упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање. (Праћење квалитета наставе).

Наставници и сарадници су дужни да се током реализације наставних активности и делатности у настави придржавају Закона о високом образовању, Кодекса о академском интегритету, Правилника о раду, важећих Правилника и Статута ППФ. Комисија коју чине: декан, продекан, руководиоци катедри константно прати реализацију наставе и предузима корективне мере, уколико дође до одступања од правила и кодекса према важећим правилницима и процедурама ППФ. План извођења наставе подразумева план ангажовања наставника и сарадника на појединим предметима, места извођења наставе, почетак и завршетак, као и временски распоред извођења наставе. Њиме се дефинишу облици извођења наставе (предавања, вежбе, консултације, семинари и друго), начин полагања испита, испитни рокови, попис литературе, могућност извођења наставе на страном језику итд. План ангажовања се односи на дефинисање наставника и сарадника који учествују у извођењу предавања, односно рачунских и лабораторијских вежби. Приликом формирања плана ангажовања, води се рачуна о оптерећености појединих наставника и сарадника. Након предложеног и усвојеног плана ангажовања, стручно лице из Студентског сервиса уноси наставнике и сараднике ангажоване на појединим предметима, помоћу посебне апликације у оквиру информационог система ППФ (ИСППФ-а), која је доступна само запосленима у Студентском сервису. Са оквирним терминима одржавања колоквијумске недеље испитних рокова, студенти се упознају приликом објављивања календара наставе и то на страницама факултета и страницама предмета. Детаљне информације о одржавању колоквијума, тј. испита благовремено се објављују на огласним таблама предмета и на Веб

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

порталима за студенте и запослене. У прављењу распореда колоквијума и испита основну улогу имају задужено стручно лице из Студентског сервиса, Продекан за наставу, али и представници студената (Студент продекан и студенти делегати). У процесу прављења распореда, води се рачуна о међусобном временском размаку између испита за одређене модуле и у том смислу се разматра оптерећености студената. Праћење извођења предавања и вежби се врши:

- посетом часова;
- праћењем и увидом у материјале и информације које се постављају на странице предмета;
- контролом књига евиденција (писаних и електронских) наставе и одржаних консултација;
- директном комуникацијом са студентима, итд.

У случају да се установи да се наставник или сарадник не придржава плана рада на предмету или распореда испита (и наставе) или не постиже одговарајући квалитет наставе, Комисија упозорава наставника, захтева од њега предлог корективних мера и прати реализацију предложених мера. Стручна, организациона и текућа питања се дискутују на седницама научно-наставног већа, чији чланови су и по два студента (један студент са основних, а други са мастер студија). Редовне консултације руководиоца и чланова студентског парламента доприносе оптималној реализацији наставе и континуираном праћењу критичних тачака у наставном процесу, као и брзом отклањању неправилности. ППФ константно подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника запослених на факултету кроз стално учешће у следећим активностима (конференције, летње школе, размене наставног кадра, стручна усавршавања, стручна предавања).

У Прилогу 5.3 дат је приказ активности у периоду претходне три школске године.

2. SWOT анализа за MAC Индустијско економски менаџмент

СНАГЕ:

- Придржавање извођења наставе по календару рада, плану, програму и распореду часова испита (+++)
- Компетентност наставника и сарадника који имају и академску слободу да иновирају постојеће курсеве или предлажу нове (++)
- Систем праћења квалитета наставе и могућност студената да увек добију повратну информацију о својим залагањима на настави или испитима (+++)
- Посвећеност примени концепта “студент у центру пажње” (++)
- Интерактивно учешће студената у наставном процесу (+)
- Систематско праћење и оцењивање квалитета наставе (++)
- Избор метода наставе и учења, којима се постиже савладавање исхода учења (+)
- Јако добро развијен систем комуницирања са студентима преко Странице предмета (++)
- Реализација стручне праксе у привредним друштвима чија је делатност непосредни део струке за коју се стичу компетенције. (++)

СЛАБОСТИ:

- Потреба за успостављањем још боље равнотеже између различитих типова активности и исхода учења (++)
- Мотивација студената да учествују у вредновању рада својих наставника и сарадника (++)
- Неравномерност оптерећења наставника и сарадника (+).
- Не подстиче се сарадња наставника и сарадника са привредом (++)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

ШАНСЕ:

- Сарадња са привредним субјектима – нарочито у процесу реализације студентске праксе (+++)
- Повећана способност одговора на захтеве заинтересованих страна, посебно привреде, за новим и специфичним знањима (++)
- Активно укључивање резултата истраживања у наставни процес (++)
- Сарадња са Универзитетима и факултетима из иностранства - коришћење њихових позитивних искустава у организацији наставног процеса и увођења нових метода наставе (++)
- Увођење бизнис инкубатора ради праћења и вођења студената код покретања сопственог посла (++)
- Учешће на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање лабораторија (+) .

ОПАСНОСТИ:

- Економска криза у земљи (++)
- Проблем запошљавања у земљи (++)
- Недоволjna свест дипломираних студената о самозапошљавању кроз развој сопствених предузетничких идеја(+)
- Недоволjna заинтересованост привредних субјеката за учешће у спровођењу добрих пракси дуалног образовања у наставном процесу (++)
- Одлазак младих и стручњака у иностранство (+).

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5 на МАС Индустијско економски менаџмент:

SWOT анализа квалитета наставног процеса је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

Мера: *Учвршћивање везе између исхода учења, стратегија наставе, студентских активности и начина провере знања.*

Активности у оквиру мере:

1. Побољшање и унапређење праћења квалитета наставног процеса.
2. Повећање свести студената о значају оцењивања наставног процеса.
3. Успостављање још боље равнотеже између исхода учења и различитих типова наставних активности;
4. Наставити са подизањем квалитета наставног процеса;
5. Растерећење наставног особља ваннаставним обавезама;
6. Наставити са редовном евалуацијом наставног процеса и предузимањем мера у случају уочених недостатака;
7. Развијати даље вредновање наставног процеса с аспекта употребе исхода учења;
8. Константно унапређивати систем реализације наставе у складу са иновираним исходима учења;
9. Едуковати студенте о систему ЕСПБ бодовања и постизања жељених исхода учења;
10. Усклађивати планове и програме у складу са потребама тржишта, а у сарадњи са привредним представницима.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Прилог 5.1.](#) Анализа резултата анкете студената о квалитету наставног процеса

[Прилог 5.2.](#) Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

	<p>ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ЗА 2020/2021.год.</p>	
---	---	---

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Пример:

Прилог 5.3.1. Правилник о образовању, стручном оспособљавању, стручном и научном усавршавању и одсуствима запослених на ППФ.

САДРЖАЈ

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

1. Опис

Значајне активности и процеси у раду ППФ су у функцији остваривања комплементарности образовног, научноистраживачког и стручног рада, тј. наставног и научноистраживачког рада. ППФ поседује структуру и ресурсе за реализацију научно-истраживачког и стручног рада. Структура и ресурси за остваривање и организовање основних, развојних и примењених истраживања, као и стручног рада, детаљније су описани у оквиру других Стандарда.

У те ресурсе спадају:

- наставници и сарадници, чији квалитет у смислу поступака селекције и избора на основу резултата научноистраживачког рада дефинише Стандард 7;
- квалитетне лабораторије са припадајућом опремом, од које су приказане у оквиру Стандарда 11;
- информатичка и библиотечка подршка, значајна за научноистраживачки рад, приказана у Стандарду

Садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности усклађени су са стратешким циљем ППФ, али и са циљевима и стандардима високог образовања у земљи и иностранству. О достигнутим високим стандардима у области научно-истраживачког рада сведочи и то да је године 2018, ППФ добио акредитацију за установе за науку (Акредитација научноистраживачког рада на ППФ). ППФ је установа носилац пројекта Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Део наставног кадра је такође ангажован у пројектима финансираним од стране Министарства. Последњих година део професора са ППФ је био укључен у међународним истраживачким пројектима. ППФ реализовао је и низ стручних пројеката којима се обезбеђује трансфер технологије. На овај начин ППФ утиче на директан трансфер знања како у праксу, тако и из праксе на докторске студије јер ће препоруке из нацрта ових закона бити предмет изучавања на предмету мастер и докторским студијама програма Пословни менаџмент, Право и Информационе технологије.

Услови за избор наставника и сарадника на ППФ у потпуности су усклађени са обавезујућим критеријумима Националног савета за високо образовање (НСВО), критеријумима који важе за сва поља за која је акредитован ППФ и то природно, техничко-технолошко поље и друштвено хуманистичко поље. Правилник о условима и поступку избора наставника и сарадника је јавно доступан на веб сајту ППФ. Детаљно поређење ових критеријума дато је у Стандарду 7 и показује да су у великој већини случајева критеријуми ППФ строжији у односу на минималне критеријуме које је прописао Национални савет. Поступак избора је потпуно транспарентан, а комплетан материјал за сваког кандидата дат је на сајту ППФ (<http://www.ppf.edu.rs/>).

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Пример документације за избор једног наставника

Именовање наставника и ментора на студијским програмима докторских студија обављено је у складу са важећим стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, тј. у складу са Стандардом 9 Комисије за акредитацију и проверу квалитета (КАПК). Правилника о организацији и рада за докторске студије дефинисани су услови за извођење наставе и менторство на докторским студијама. Списак ментора на студијским програмима докторских студија који задовољавају дефинисане услове дат је у Табели 6.7. Научни и истраживачки рад наставника и сарадника прати се систематски сваке године, док се план научног и истраживачког рада прати кроз годишњи извештај о раду ППФ, а такође и кроз план научно-истраживачког рада, који је усвојен на ННВ ППФ, за период од 2018. до 2022. године, у складу са критеријумима за акредитацију ППФ за научну и истраживачку делатност. Наставници и сарадници имплементирају стечена знања у настави, иновирањем методике наставе и применом савремених наставних метода, најновијег софтвера у наставном процесу, унапређивањем основне уџбеничке и помоћне литературе и друго. Успостављена је интензивна међународна сарадња са великим бројем високошколских установа у зељи и иностранству. Наставници и сарадници ППФ, учествују у програмима међународне размене, што додатно доприноси њиховим научно-истраживачким компетенцијама. Еминентни професори из иностранства чланови су научних одбора трију међународних научних конференција које се организују сваке године на ППФ: Менаџмент, Право и Зитех. Такође, професори из иностранства су гостујући предавачи на наведеним међународним научним конференцијама. Знања до којих се долази спровођењем посматраних активности активно се укључују у наставни процес. Намера је да се изврши обезбеђење интегрисаности истраживачких метода и резултата истраживања у наставне програме академских и докторских студија ППФ. Научноистраживачки рад наставника и сарадника прати се континуирано на више начина:

- Уносом свих научно-истраживачких резултата са категоризацијом по стандардима ресорног министарства, у информациони систем ППФ и лични профил сваког наставника и сарадника;
- Подношењем годишњег или периодичног извештаја о научном и истраживачком раду наставника и сарадника;
- Анализом напретка и развоја научно-истраживачког рада, коју спроводи периодично управа ППФ, у циљу повећања конкурентности наставника и сарадника ППФ, у односу на друге високошколске институције у држави и иностранству.

Наведеним мерама се повећава мотивација наставника и сарадника, када је реч о научноистраживачком раду и подстиче се објављивање научно-истраживачких резултата у еминентним часописима на референтним националним и интернационалним листама часописа (SCI индексацијом). Наставници ППФ учествују као рецензенти у домаћим и иностраним научним часописима, националним и међународним научним конференцијама.

Савременом организацијом ППФ, усклађеном са одредбама Закона о високом образовању и интенцијама Болоњске декларације створен је оквир за савремени развој и унапређење научноистраживачког рада. Акредитовањем ППФ за обављање научноистраживачке делатности створени су услови за активно укључивање наставног и истраживачког кадра у научне пројекте, пројекте привредних организација, међународне академске и научне заједнице. Посебан вид реализације научноистраживачког рада остварен је ангажовањем последипломаца и докторанада у оригиналним научним истраживањима при изради докторских дисертација.

Резултати делимичних или целокупних истраживања видљиви су тако што су публиковани у домаћим и међународним часописима категорисаним на SCI/SSCI листи или су саопштени на међународним скуповима у иностранству и Србији. Реализација научноистраживачког рада на ППФ према систематизованим

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

пројектним задацима, различитог трајања, усмерена је на комплексне проблеме из области економске науке, права, менаџмента и информатике односно ближих научних области као што су: пословни менаџмент, економија, право, инжењерски системи у менаџменту, савремене информационо комуникационе технологије и напредне информационе технологије. Одређивање истраживачких стратегија и циљева у складу је са стратешком оријентацијом Републике Србије у овој области. Путем уласка у издавачку делатност и утемељени су часописи *Mest Journal* и *FBIM Transactions*.

Запослени на Пословном и правном факултету су за школску 2020/21 годину објавили 221 СЦИ-индексираних радова, односно просечно 3,45 радова по наставнику и сараднику. Запослени на Пословном и правном факултету су у периоду 2013-2019. објавили 822 СЦИ-индексираних радова, односно просечно 12,8 радова по наставнику и сараднику Све ово јасно показује да Пословни и правни факултет активно подстиче своје запослене да се успешно баве научноистраживачким радом и објављују резултате. У поређењу са стандардима ресорног Министарства за акредитацију научноистраживачких организација у односу на број запослених, запослени на Пословном и правном факултету су објавили више радова са СЦИ листе него што налажу стандарди Министарства.

Структура објављених радова за школску 2020/2021. годину по категоријама ресорног Министарства је следећа: М10-2, М20-16, М30-121, М40-7, М50-70, М60-3 и М70-2.

Структура објављених радова за период 2013-2019.годину по категоријама ресорног Министарства је следећа: М10-2, М20-55, М30-448, М40-15, М50-246, М60-51 и М70-5.

Наставници и сарадници Факултета учествују на домаћим и међународним научним и стручним конференцијама и скуповима и често су њихови радови и саопштења награђени. Више пута је добијена награда за најбољу технолошку иновацију и награда на конкурсима "Покрени се за науку".

На овај начин ППФ директно је утицао на омогућавање публикација научних радова својим наставницима и сарадницима, под условом да задовоље строге научне критеријуме за публикавање радова истраживачког карактера. ППФ обавља издавачку делатност. Издавачка делатност ППФ дефинисана је *Правилником о уџбеничкој литератури и издавачкој делатности*. ППФ пружа подршку наставницима и сарадницима да повећају број и квалитет публикација у реномираним часописима са SCI индексацијом. Систем за финансијску подршку је дефинисан *Планом и буџетом предвиђеним за реализацију научно-истраживачког рада*.

2. SWOT анализа

СНАГЕ:

- Систематско праћење и подстицање истраживачких и стручних активности наставника и сарадника (+++)
- Постојање научног часописа ППФ, који је рангиран као часописи националног значаја (+++)
- Ангажовање у развоју научно-истраживачког подмлатка (+++)
- Усаглашеност научноистраживачког и стручног рада са стратешким опредељењем Универзитета, земље и европским циљевима (++)
- Континуираност научно истраживања и међународне сарадње са високообразовним институцијама из иностранства (++)
- Искуства са научноистраживачким пројектима у земљи и иностранству (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

СЛАБОСТИ:

- Заузетост наставног особља великим бројем (не)наставних обавеза (+++)
- Недовољан број наставника и сарадника укључених у научноистраживачке пројекте (+++)
- Недовољна цитираност наставника и сарадника (+++)
- Подстицање наставника и сарадника на публикавање резултата истраживања (++)
- Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи (++)
- Однос броја ментора у односу на укупан број наставника (++)

ШАНСЕ:

- Оживљавање привредне активности у земљи (+++)
- Пројектне активности релевантних министарстава и осталих државних институција преко којих би наставници и сарадници могли да обаве значајан број својих научних истраживања (+++)
- Размена наставника и сарадника са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству (++)
- Европске интеграције Србије (++)

ОПАСНОСТИ:

- Начин финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Пад привредних активности у земљи (+++)
- Мали број пројеката из домена хуманистичких наука (+++)
- Одвојеност научно истраживачког и стручног рада од привредних субјеката (++)
- Неповећење у објективност рада приватних универзитета/факултета у земљи (++)

3. Предлог корективних мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6:

Мера: Унапређење научноистраживачких и стручних компетенција наставника и сарадника.

Активности у оквиру мере:

1. Набавка научностручних часописа и литературе из релевантних области студијских програма;
2. Обезбеђење материјалних услова за учешће наставника и сарадника на научним скуповима, саветовањима и симпозијумима;
3. Финансирање трошкова докторских дисертација
4. Организација научних скупова, саветовања и симпозијума – три међународне научне конференције на ППФ;
5. Развој међуинституционалне сарадње кроз реализацију већег броја међународних пројеката и пројеката сарадње са привредом у циљу развоја истраживања, научног развоја наставника и повећања ефикасности докторских студија на ППФ
6. Како би се наставио тренд квалитетног научноистраживачког рада потребно је продужити са јавним презентовањем резултата истраживања у водећим међународним и националним часописима и саопштењима на националним и међународним скуповима, као и успоставити редовно награђивање за најбоље научне резултате.
7. Наставити са започетим активностима у иновирању опреме, одржавању постојеће опреме и адаптацији расположивог простора на ППФ у лабораторије за извођење научноистраживачког рада.
8. Наставити повезивање са стратегијом за обезбеђење квалитета и системом за управљање квалитетом.
9. Укључивање наставника и сарадника у научноистраживачке пројекте;

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

10. Стварање интердисциплинарних тела у оквиру ППФ преко којих би се експерти из различитих области бавили истом темом, свако са свог аспекта;
11. Подстицање објављивања научноистраживачких радова наставника и сарадника и годишња евалуација НИР-а наставника и сарадника;
12. Пропорционално растерећење наставног особља ваннаставним обавезама;
13. Подизање квалитета универзитетског научног часописа, у складу са стандардима из правилника прописаног од стране ресорног министарства, којим се регулише уређивање научних часописа и другим правним прописима.

Показатељи и прилози за стандард 6:

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства и класификације уметничко-истраживачких резултата.

Табела 6.4. Списак SCI/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. (Навести референце са редним бројем)

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација и уметничких пројеката (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовноуметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и уметничко-истраживачком раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.4. Одлука о акредитацији НИО за Пословно и правни факултет.

Прилог 6.5. Програм развоја научноистраживачког рада за Пословно и правни факултет.

Прилог 6.5.1. Опис научноистраживачких пројеката који се тренутно реализују на ППФ

Прилог 6.6. Пример документације за избор једног наставника

Прилог 6.6.1 Пример документације за избор једног наставника-Оригинал Извештај

Прилог 6.7. Брошура ППФ-публикација ППФ

Прилог 6.7.1. Брошура пословног и правног факултета (пример брошуре за шк. 2017/2018)-енглеска варијанта

Прилог 6.7.2. Брошура пословног и правног факултета (пример брошуре за шк. 2017/2018)-мастер студије енглеска варијанта

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

САДРЖАЈ

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

1.Опис

Пословни и правни факултет обезбеђује квалитет наставника и сарадника сагласно Стандардима за обезбеђење квалитета, Правилника за обезбеђење квалитета на ППФ, Поступком за обезбеђење квалитета управљања и Правилником о избору наставника.

Факултет спроводи политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка као и различите врсте научног усавршавања.

Сарадници у настави су обавезни да упишу основне академске студије мастер, а асистенти докторске студије у својој области. Успостављено је праћење усавршавања наставника и студената те пружање финансијске помоћи за учешће на међународним научним скуповима.

Пословни и правни факултет запошљава довољан број наставника у сталном радном односу, као и довољан број наставника са докторатом, да се задовоље одредбе Закона о високом образовању, критеријуми и стандарди које је дефинисало Министарство просвете.

На нивоу Факултета је успостављено планирање каријере, односно план обнављања кадрова.

7.1 Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.

Имајући у виду да је један од најважнијих услова и показатеља квалитета рада високообразованих институција компетентан и одговоран наставни кадар, на ППФ утврђени су строги критеријуми који су у складу са Минималним критеријумима за избор наставника и сарадника, дефинисаним од стране Националног савета за високо образовање. Поступак и услови за избор наставника и сарадника Поступак за избор наставника и сарадника су у напред утврђени, јавни и доступни оцени стручне и шире јавности. Поступак као и сами услови су предмет периодичне провере, усавршавања и усклађивања са актуелним прописима и потребама Универзитета.

7.2 Пословни и правни факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, односно уметничку и педагошку активност наставника и сарадника.

Услови и прописи приликом избора наставника и сарадника Приликом избора у звања ППФ се придржава следећих услова и прописа:

- услови за избор сарадника и наставника су унапред познати и утврђени у складу са Законом о високом образовању, Минималним критеријумима за избор наставника и сарадника прописаним од стране Националног савета за високо образовање, Правилником о условима и поступку избора наставника и сарадника и Статутом ППФ;
- поступак избора је јаван и доступан оцени стручне и шире јавности на адреси (<http://www.ppf.edu.rs/>).

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

– позиви за избор (конкурси) су објављени у Службеном гласнику РС и широко доступни јавности. Избор у звање наставника на ППФ заснива се на оствареним и мерљивим резултатима рада кандидата, који се исказују кроз:

- **обавезне елементе:** наставни рад; научно-истраживачки, односно уметнички рад.
- **изборне елементе:** стручно-професионални допринос; допринос академској и широј заједници; сарадња са другим високошколским, научно-истраживачким, односно уметничким институцијама и институцијама културе у земљи и иностранству.

7.3 Пословни и правни факултет систематски прати, оцењује и подстиче научну, односно уметничку и педагошку активност наставника и сарадника (Систематско праћење, оцењивање, селекција и напредак наставног кадра.

ППФ подстиче учешће наставног кадра на стручно-научним скуповима, аплицирању и реализацији научно-истраживачких пројеката или у активностима успостављања сарадње са привредом. ППФ систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку активност наставника и сарадника кроз дефинисање и усвајање Програма научно- истраживачког рада на сваких 5 година. Програм научно-истраживачког рада на ППФ дефинисан је у складу са Законом о научно-истраживачкој делатности, Законом о високом образовању и делатностима ППФ. Наставници, сарадници и истраживачи запослени на ППФ се баве истраживањима учествујући у реализацији основних (фундаменталних), примењених и развојних пројеката у области друштвених, природно-математичких и техничких наука. Посебно планирање и истраживачки приоритети су усклађени са Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године, Стратегијом економског развоја, Стратегијом развоја информационог друштва и Стратегијом развоја туризма у Републици Србији.

ППФ систематски прати, оцењује и подстиче и педагошку активност наставника и сарадника. Поступак вредновања спроводи се на основу резултата добијених анкетањем студената, наставног и ненаставног особља. Мерила за оцењивање учесника у наставном процесу су: редовност извођења наставе, редовност одржавања консултација, поштовање термина за одржавање наставе, квалитет предавања и вежби, однос према студентима, критеријуми наставника при оцењивању знања студената, квалитет и доступност литературе предвиђене програмом предмета.

7.4 Пословни и правни факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања (Дугорочна политика селекције младих кадрова).

Посебна пажња се посвећује квалитетној селекцији младих кадрова, њиховом даљем напретку и различитим облицима усавршавања. ППФ систематски ради на развоју и селекцији младих кадрова израдом Програма развоја научноистраживачког подмлатка као и Плана развоја научноистраживачког подмлатка. Поменуте активности се односе на укључивање научноистраживачког подмлатка у осмишљавање тема, писање и објављивање научних радова, учествовање у пројектима су-финансираним од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја или Европске уније чиме се повећава њихова компетенција и научно искуство. Посебна пажња на ППФ се посвећује одабиру квалитетног научно-истраживачког подмлатка који ће ступањем у радни однос и радним ангажовањем осавремени и подмлатити наставни кадар, што представља основу за даљи развој.

7.5 Пословни и правни факултет обезбеђује наставницима и сарадницима перманентно усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима (Перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Научно-истраживачки рад је кључни сегмент рада ППФ и због тога се константно прати и подстиче. Учешће на конференцијама (домаћим и међународним) представља могућност да се непосредно саопште први резултати неког истраживања, студије и представљају идеално место за размену искуства са другим учесницима. На ППФ се на годишњем нивоу планирају три научне конференције: Менаџмент - Међународна научна конференција из области менаџмента и савременог пословања, Право - Међународна научна конференција из области права и Зитех –Међународна научна конференција из области заштите информационих технологија. Учесници конференција су научници и истраживачи из државе и иностранства, чији ће доприноси конференцијама бити публиковани у зборницима радова са одговарајућом категоризацијом Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Предуслов за научне пројекте је одређени број објављених радова, а верификацију резултата и сагласност за учешће на пројектима врши министарство.

7.6 Пословни и правни факултет при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота (Повезаност рада у образовању са радом на пројектима и другим областима привредног и друштвеног живота).

Избор у звање наставника на ППФ условљен је оствареним и мерљивим резултатима рада кандидата који се исказују кроз обавезне и изборне елементе.

Сваки изборни елемент мора да садржи неколико ближих одредница, као:

- стручно-професионални допринос;
- допринос академској и широј заједници;
- сарадња са другим високошколским,
- научно-истраживачким, односно институцијама културе или уметности у земљи и иностранству.

ППФ подстиче учешће наставног кадра на стручно-научним скуповима, аплицирању и реализацији научно-истраживачких пројеката или у активностима успостављања сарадње са привредом. У том смислу, евалуира се чланство и рад у стручним и научним организацијама, укључивање наставника и сарадника у пројекте у привреди, као рад са студентима ван образовног процеса (на пример, успостављање контакта са потенцијалним послодавцима за дипломиране студенте, одржавање контакта и праћење дипломираних студената). Од великог значаја је и учешће наставног особља у сертификованим тренинзима; консалтинг услугама; скуповима и саветовањима; различитим облицима пословне сарадње; међународне сарадње; организацији и реализацији у различитим гостовањима и предавањима у струци. Посебно се подржава комуникација између академског особља и релевантних професионалних удружења (нпр. Комора овлашћених ревизора, Удружење интерних ревизора Србије, Удружење финансијских директора Србије).

У оквиру конференција Менаџмент, Право и Зитех одговарајуће сесије у којима учествују представници професионалних удружења се рачунају као континуирана едукација што указује да ППФ има обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију својих хуманих ресурса.

7.7 Пословни и правни факултет при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника (Вредновање педагошке способности наставника и сарадника)

У звање наставника може бити изабран кандидат који испуњава услове прописане Законом о високом образовању, Статутом ППФ и Правилником о условима и поступку избора наставника и сарадника на ППФ. Избор у звање наставника врши Сенат Универзитета МБ на предлог Комисије за избор у звање. Приликом оцене рада у настави кандидата, узима се у обзир и мишљење студената исказано на евалуационој анкети. Оцена рада у настави се нарочито заснива на томе како се оцењује:

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- способност кандидата да на најбољи начин презентује градиво и да пренесе знања и вештине, - однос кандидата према студентима,
- однос кандидата према наставним и професионалним обавезама,
- квалитет припремљених материјала за учење и наставу,
- припрему и вођење студијских програма,
- предусретљивост и доступност за консултације,
- добијене награде и признања за рад у настави.

За кандидате који се први пут бирају у звање наставника и немају педагошко искуство, способност за наставни рад Комисија за избор у звање оцењује на основу приступног предавања које организује ППФ.

Процена испуњености стандарда 7

Пословни и правни факултет остварује циљеве и испуњава стандарде постављене стандардом 7, с обзиром да:

1. Поступак и услови за избор наставника и сарадника се утврђују унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.
2. Пословни и правни факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
3. Пословни и правни факултет систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника.
4. Пословни и правни факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања.
5. Пословни и правни факултет обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.
6. Пословни и правни факултет при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.
7. Пословни и правни факултет при избору и унапређењу наставно-научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника.

2. SWOT анализа

СНАГЕ:

- Усаглашеност поступка избора наставника са законодавним оквиром земље (+++)
- Правилник о избору подстиче квалитет наставника и сарадника у различитим сегментима. (+++)
- Наставници и сарадници су у значајној мери укључени у научна истраживања. (+++)
- Доступност наставника и сарадника за консултације са студентима. (+++)
- Подстицање компетенција наставног особља (+++)
- Вредновање педагошких способности (+++)
- Континуирана примена евалуације рада путем студентских анкета (+++)
- Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

СЛАБОСТИ:

- Недовољно материјалних средстава за перманентну едукацију наставног кадра и њиховог усавршавања (+++)
- Недовољан број младих наставника и сарадника. (+++)
- Слаб одзив наставног особља за пријаве на пројекте везане за унапређење наставе (TEMPUS, ERASMUS, WUS, ...). (++)
- Заузетост наставног особља великим бројем (не)наставних обавеза (+++)
- Релативно мали број наставника и сарадника укључених у научноистраживачке пројекте (++)

ШАНСЕ:

- Квалитетни млади кадрови за рад у наставном процесу. (++)
- Повећано учешће међународних предавача. (++)
- Повећано учешће предавача из привреде. (++)
- Појачано учешће кадрова на радионицама и курсевима за професионални и лични развој као и за унапређење неких вештина запослених. (++)
- Ангажовање гостујућих професора у наставном процесу. (++)
- Повећан степен интерактивне комуникације између наставника и студената (++)
- Размена наставника и сарадника са другим високошколским институцијама у земљи и иностранству (++)
- Запошљавање наставника који су докторирали на престижним универзитетима у иностранству (++)

ОПАСНОСТИ:

- Смањен интерес младих кадрова за рад у наставном процесу. (++)
- Одлазак стручног кадра у иностранство. (++)
- Начин финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Одвојеност научно истраживачког и стручног рада од привредних субјеката (++)
- Неповерење у објективност рада приватних универзитета/факултета у земљи (++)

3. Предлог корективних мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

SWOT анализа квалитета наставника и сарадника је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

Мера: Унапређење педагошких способности наставника и сарадника.

Активности у оквиру предложене мере:

1. Растеређење наставног особља ваннаставним обавезама.
2. Анализирати услове и поступак за избор наставника и сарадника
3. Подстаћи наставнике и сараднике на усавршавање кроз укључивање на пројекте везане за унапређење наставе
4. Истрајати на обезбеђивању услова за високо квалитетан научноистраживачки рад
5. Увести додатне мере контроле како студентска анкета не би била једини индикатор квалитета наставника и сарадник
6. Редовна евалуација наставног процеса и предузимање корективних мера у случају недостатака.
7. Организовање обука за наставнике и сараднике из области методике наставе.
8. Обучавање наставног особља у погледу увођења савремених метода тестирања студената у складу са жељеним исходима учења.
9. Организовање радионица за наставнике и сараднике из области подстицања креативности код студената.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

10. Формирање тела које се бави професионалним и академским развојем наставног и стручног особља ППФ.
11. Набавка научно-стручних часописа и литературе из релевантних области студијских програма.
12. Обезбеђење материјалних услова за учешће наставника и сарадника на научним скуповима, саветовањима и симпозијумима.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Табела 7.1.1.](#) Наставници на ППФ

[Табела 7.1.2.](#) Сарадници на ППФ

[Прилог 7.1.](#) Правилник о избору наставника и сарадника

[Прилог 7.2.](#) Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

САДРЖАЈ

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

1.Опис

Систем обезбеђења квалитета студената на ППФ остварује се вршењем следећих активности:

- упис и селекција студената;
- утврђивање критеријума и праћење резултата оцењивања студената;
- анализа успешности и пролазности студената;
- заштита равноправности и права студената;
- праћење и подстицање организовања студената;
- детерминисање и предузимање мера у циљу побољшања квалитета студената на ППФ.

8.1 Пословни и правни факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама (Пружање информација потенцијалним студентима).

Кроз активну сарадњу са заједницом средњих школа ППФ добија информације о образовном профилу и квалитету потенцијалних студената. Кроз заједничке активности са средњим школама ученици се припремају за период студирања, односно савладавају основна правила академске комуникације и кодекса понашања што скраћује и унапређује процес прилагођавања на период студирања. То даље позитивно утиче на квалитет уписаних студената, квалитет извођења наставе и општи успех студената на ранијим годинама студија. Организација заједничких активности, обухвата: стручне праксе за средњошколце на ППФ, зимске и летње школе, предавања за матуранте, такмичења средњошколаца и слично. Кроз њих стичемо прилику да препознамо таленте и ученике који су посебно мотивисани да студирају на ППФ.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

ППФ обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама путем веб сајта (<http://www.ppf.edu.rs/>).

8.2. При селекцији студената за упис, ППФ вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности, у складу са законом (Селекција студената).

Упис и селекција студената врши се у складу са законом прописаном процедуром. При томе се вреднују резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на класификационом испиту, током кога се проверавају и склоност и мотивација за студирањем. Услови уписа на студије, критеријуми за упис и процедура формирања ранг листе дефинисани су Правилником о условима и поступку уписа студената на студијске програме ППФ. Правилником су прецизирани:

- услови уписа и начин рангирања кандидата;
- мерила за утврђивање редоследа кандидата;
- поступак спровођења конкурса;
- начин и рокови за подношење жалбе на утврђени редослед.

Процедура пријема студената се спроводи по следећем корацима:

- **ПРЕТПРИЈАВА.** На веб сајту (<http://www.ppf.edu.rs/>), преко странице on-line пријава студенти се пријављују за упис на факултет. Када попуне пријаву добијају број који представља њихово корисничко име за логовање на апликацију, а за лозинку користе свој ЈМБГ.
- **ПРИЈАВА.** Са својим корисничким именом и лозинком студенти се могу логовати на апликацију. У року од 24 часа након уплате уписне документације, студенти могу да приступе апликацији за пријаву. Када приступе апликацији могу изабрати опцију за који студијски програм желе да преузму материјале.
- **ПРИЈЕМНИ ИСПИТ.** Пријемни испит се разликује по студијским програмима у зависности од њихове специфичности и обавља се на један од следећих начина: форма есеја и интервјуа на српском и енглеском језику, тест опште информисаности, тест информатике, тест интелигенције и тестова за процену општих моторичких способности.
- **ПОТПИСИВАЊЕ ПРЕДУГОВОРА.** Кандидат може да потпише предуговор од тренутка када положи пријемни испит до попуњавања уписних квота. Уплатом 10% школарине и потписивањем предуговора кандидатима се гарантује место за упис на ППФ.
- **КОНАЧНЕ РАНГ ЛИСТЕ.** На основу резултата пријемног испита и успеха из средње школе објављује се коначна ранг листа на сајту ППФ.
- **УПИС.** Приликом уписа потребно је доставити диплому и сведочанства за сва 4 разреда средње школе, 2 слике 3.5 x 4.5 цм, доказ о уплати школарине и уписног материјала и извод из матичне књиге рођених.

Број студената који се уписује усклађен је са кадровским, просторним и техничко-технолошким могућностима ППФ.

8.3. Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, бојакоже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање) загарантовани су, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама (Једнакост и равноправност).

ППФ обезбеђује услове студирања свим студентима, укључујући и особе из осетљивих друштвених група.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Поштује се и гарантује једнакост и равноправност свих студената по свим основама без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање. Зарад остварења ових права обезбеђени су: материјално-технички услови за извођење наставе; индивидуални приступ у раду наставног и ваннаставног особља у случајевима када је то потребно; правна акта потребна за обезбеђивање услова студирања за особе из осетљивих друштвених група Правилник о критеријумима и начинима пружања подршке студентима из осетљивих друштвених група. Инфраструктура за студенте (клуб, студентска служба и библиотека) испуњава захтеве који важе за све високошколске институције у земљи.

8.4. Пословни и правни факултет развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе (Обавеза праћења наставе)

Сваки наставник дужан је да први час у семестру посвети упознавању студената са начином стицања поена из предиспитних и испитних обавеза у оквиру свог предмета. У посматраном процесу, важну улогу има и страница предмета уз помоћ које се студенти унапред упознају са обавезом праћења наставе, начином испитивања и оцењивања, (пред)испитним обавезама и садржајем силабуса, по сваком предмету, појединачно. Праћење наставе је важан критеријум за формирање оцене, па се на тај начин студенти мотивишу да редовно долазе на наставу. Кроз редовно присуство и активност на часу се може остварити 10% од укупног броја бодова на основу којих се формира коначна оцена (10 од укупно 100 бодова). Наставници су дужни да на сваком часу воде евиденцију о присутним студентима и да на захтев управе доставе податке о посећености наставе. У ситуацији када су студенти у дужем периоду спречени да долазе на наставу (запослени, боравак у иностранству и слично), студентима је на располагању платформа за подршку запосленим студентима преко које могу преузети видео записе предавања и вежби.

8.5. Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура (Правилник о оцењивању).

Оцењивање студената је на основу унапред објављених критеријума, правила и процедура. Приликом оцењивања наставници су обавезни да се коректно и професионално понашају, а и поступају у складу са принципима објективност и јавности. Методе оцењивања усклађене су са циљевима, садржајима и обимом студијских програма. Оне се систематски анализирају, оцењују и усавршавају. Овде се строго води брига о:

1. Прилагодљивости методе оцењивања садржају и исходу предмета студирања;
2. Самосталности и способности студената да примени стечено знање у теорији и пракси; и
3. Континуираности процеса оцењивања.

8.6. Пословни и правни факултет систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање.(Анализа и унапређење система оцењивања).

У оквиру студијских програма систематски се прати пролазност и успешност студената на испитима и предузимају корективне мере у случајевима појаве одступања. У дистрибуцији оцена није дозвољено појављивање сувише високих или ниских оцена ни неравномеран распоред у дужем периоду. При томе мора бити задовољен гаусов распоред за период од три узастопна испитна рока. Уколико просечна оцена на појединим предметима сувише одступа од унапред дефинисаног распона просечне оцене, наставник има

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

обавезу да осмисли и предложи унапређења наставе и система оцењивања на предмету како би се превазишло одступање које је настало. Континуирано се прати систем и резултат оцењивања на свим предметима, а предлози унапређења система оцењивања се иницирају како од стране управе, тако и од стране наставника и студената. Информације добијене кроз директну комуникацију са студентима и кроз студентске анкете омогућавају да се начин испитивања и систем оцењивања унапређују.

8.7. Методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма (Професионално понашање и оцењивање).

Наставници су дужни да на професионалан начин организују испите и врше оцењивање студената на предметима. Постоји растући тренд електронског тестирања студената, чиме се унапређује објективност формирања оцене. Термин полагања за редовне студенте и термин полагања за запослене студенте омогућава студентима да на адекватан начин и без стреса обаве своје академске обавезе. Важно је истаћи професионални и хумани приступ наставника у посебно у ситуацијама када су студенти погођени одређеним инвалидитетом, језичком баријером или другим привременим и хроничним ограничењима. У тим случајевима се начин испитивања прилагођава појединцима, односно интензивира се консултативни рад, како би студент могао да савлада прописано градиво и постигне очекивани резултат.

8.8. Пословни и правни факултет обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената: објективност, етичност и коректан однос према студенту. (Провера оцена студената).

Студенти имају право да у периоду од годину дана након полагања неког дела испита погледају свој тест и уложе приговор уколико закључе да је дошло до грешке у оцењивању. То се односи како на писане, тако и на електронске тестове. Након колоквијума или испита наставници су дужни да у кратком року објаве резултате на страницама предмета. Истог момента студенти могу преузети резултате и проверити их. Коришћење електронског система за евиденцију резултата испита такође омогућава студентима да на својим налозима у реалном времену могу видети унете резултате колоквијума и испита. Тако студенти могу указати на евентуалне неправилности у броју унетих бодова или формираној оцени. У испитним роковима наставници имају обавезу да објаве прелиминарни списак резултата и дефинишу период у којем ће студенти моћи да провере остварене бодове. Након тога се електронски записници закључавају и архивирају.

8.9. Пословни и правни факултет систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.

ППФ систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду. За сваки предмет се ради степен пролазности и просечна оцена у испитном року. Иста је доступна професору, руководству факултета и комисији за квалитет. При одступању (појава пика) предузимају се корективне мере.

8.10. Пословни и правни факултет систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању.

У оквиру студијских програма и појединачних предмета системски се прати и проверава пролазност студената. Уколико је пролазност већа или мања од унапред дефинисаног распона за период од три

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

узастопна испитна рока, предлажу се и спроводе корективне акције како би се унапредили исходи полагања испита и формирања оцене.

8.11 Пословни и правни факултет омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом. (Организовање студената).

Студентски парламент је орган ППФ преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе у високошколској установи у којој су уписани, у складу са Законом, Статутом и Правилником о раду студентског парламента. Студентски парламент има своје представнике у раду ННВ и Савета ППФ које бира на својим седницама. Студенти, такође, имају и свог представника у Комисији за обезбеђење квалитета. Поред редовне наставе, студенти иницирају и организовање различитих трибина, манифестација и других активности где могу испољити своје различите таленте и потребе. Студентски парламент такође има и своје канцеларије за састанке и студентске активности. Студенти се такође организују у оквиру спортских екипа ППФ. Присутно је организовање студената и у ширим студентским организацијама попут AIESEC-а.

2. SWOT анализа

СНАГЕ:

- Студенти су детаљно упознати са начином извођења наставе и оцењивања. (+++)
- Студентски представници су укључени у процес доношења одлука. (+++)
- Добро уређен систем пријема студената (+++)
- Постојање наставног кадра са педагошким искуством (+++)
- Доступност информација (+++)
- Успостављена добра комуникација руководства Универзитета са студентском популацијом (+++)
- Постојање различитих облика удруживања студената (++)
- Традиција евалуације рада наставника од стране студената (+++)
- Традиција изласка у сусрет потребама и захтевима студената (+)
- Критеријуми оцењивања студената (++)
- Пролазност студената (++)

СЛАБОСТИ:

- Удео развоја критичког размишљања студената при извођењу наставног програма је на ниском нивоу. (++)
- Пролазност студената и критеријуми оцењивања по предметима не анализирају се у довољној мери. (++)
- Број студената заинтересованих за студирање на ППФ није задовољавајући (++)
- На ППФ не постоји центар који се бави каријером студената (++)
- Током релевантног периода евалуације Универзитет су уписивали ученици са релативно slabим предзнањима (+)
- У последњим годинама повећан је број запослених студената (+++)
- Осипање броја студената на вишим годинама студија (++)

ШАНСЕ:

- Добра сарадња са средњим школама (+++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Повећање заинтересованости средњошколаца за студије на ППФ (+++)
- Повезивање Универзитета са сродним универзитетима и факултетима у земљи иностранству (++)
- Могућност међународне размене студената (++)
- Сарадња са локалном самоуправом (+)

ОПАСНОСТИ:

- Положај образовања и вредносних систем у земљи (+++)
- Неповољна економска и демографска кретања (+++)
- Растући број нестандартних радних уговора за младе који ступају на тржиште рада(+++)
- Неповећење у објективност рада приватних универзитета/факултета у земљи (+++).

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

SWOT анализа квалитета студената је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

Мера 1: *Контрола квалитета и критеријума оцењивања.*

Активности у оквиру предложене мере 1:

1. Искористити информациони систем како би се унапредило прикупљање примедби/ предлога студената у вези са студијским програмима и унапређењем квалитета наставе.
2. У сарадњи са Студентским парламентом радити на континуираној едукацији студената о значају искреног попуњавања студентских анкета
3. Праћење и контрола критеријума оцењивања студената, односно објективности и принципијелности наставника у процесу оцењивања.
4. Наставити са усклађивањем метода оцењивања са исходима студијског програма а. Усклађивање наставног садржаја са начином испитивања и оценом знања студената б. Повећати број часова менторског рада.
5. Организовање допунске наставе за студенте и индивидуални приступ у раду са студентима који се суочавају са баријером у учењу и полагању испита.

Мера 2: *Подстицање квалитетних матураната да се упишу на неки од студијских програма ППФ.*

Активности у оквиру предложене мере 2:

1. Привлачење средњошколаца кроз организовање изложби, такмичења и других манифестација.
2. Посете средњим школама и промоција ППФ.
3. Медијско наступање професора који су признати у струци.
4. Промоција вредности ППФ.
5. Организовање стручних предавања у средњим школама која би држали професори ППФ.
6. Учешће ППФ на сајмовима привреде, образовања.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

[Прилог 8.1.](#) Правилник о процедури пријема студената.

[Прилог 8.1.1.](#) Конкурс за студенте

[Прилог 8.2.](#) Правилник о оцењивању.

[Прилог 8.2.1.](#) Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

[Прилог 8.3.](#) Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

САДРЖАЈ

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

1.Опис

9.1. ППФ обезбеђује студентима уџбенике и наставне материјале неопходне за праћење наставе, који су унапред познати и објављени на време, у потребној количини да се обезбеди нормално одвијање наставног процеса.

9.2. Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и помоћним наставним материјалима, при чему је значајан број предмета покривен уџбеницима и монографијима чији су аутори наставници запослени на ППФ. Предметни наставници редовно на почетку сваког семестра, информишу студенте о *уџбеницима*, помоћној литератури и обавези за доставу исте студентима.

9.3. Правилником о уџбеничкој литератури и издавачкој делатности се утврђује и уређује поступак избора и издавања уџбеника и наставних материјала, затим врста, обим, тираж, цена, садржај, рецензија, лекторисање и технички квалитет свих публикација у издању ППФ, као и научног часописа. У складу са Правилником, координатор за издавачку делатност Универзитета систематично прати, оцењује квалитет уџбеника са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова). Уџбеници и друга учила која не задовољавају стандарде бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

9.4. Факултет је обезбедио и опремио квалитетан простор Библиотеке Факултета, са читаоницом. Библиотека је укључена у библиотечко информациони систем COBISS. Библиотека располаже са 153 библиотечке јединице релевантне за извођење студијског програма. Библиотека ППФ се налази у згради ППФ у Младеновцу и снабдевена је издањима из права, менаџмента, економије, рачунарства и информатике, хуманистичких наука, наука о животној средини и других релевантних области. Такође, Библиотека располаже свим до сада објављеним мастер и докторским радовима, а библиотечка грађа својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном процесу и научноистраживачком раду. У Библиотеци је обезбеђен приступ Кобсону, а Библиотека поседује и електронски каталог књига часописа из базе EBSCO.COM који пружа увид у фонд домаћих и страних издања. ППФ располаже рачунарском учионицом која има приступ интернету, као и свом информатичком опремом, која је неопходна за студирање и научноистраживачки рад. У правилним временским размацама се врши обука наставног особља и студената у циљу ефективног коришћења Библиотеке и осталих информатичких ресурса. Поред студената, библиотечки материјал могу да користе сви запослени и пензионисани наставници и сарадници ППФ, као и особе изван ППФ. По својој функцији, Библиотека ППФ обавља следеће послове:

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

1. пријем,
2. инвентарисање,
3. каталогизација,
4. класификовање,
5. чување,
6. заштите и давања на коришћење библиотечког материјала,
7. пружање информације,
8. као и све остале библиотечке послове у складу са Законом.

Особље које је запослено у Библиотеци по својој стручној квалификацији одговара националним и европским стандардима за пружање квалитетних услуга. У Библиотеци тренутно рад 1 библиотекар и 1 књижничар. Руководство ППФ систематично прати и оцењује компетентност и мотивисаност особља за подршку у Библиотеци, читаоници и Рачунарском центру. Радно време Библиотеке је од 8 до 20 часова, сваког радног дана у недељи и суботом од 9 до 15 часова. У летњим месецима оно се прилагођава радном времену ППФ. Простор Библиотеке, кога чине читаоница и магацин књига, архивског и осталог материјала, смештен је у одговарајућем делу зграде, модерно је опремљен и пружа свим корисницима адекватне услове за рад. Коришћење библиотечких ресурса уређено је Правилником о раду Библиотеке. Управа систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. Обезбеђено је испуњење стандарда по ком библиотека располаже са најмање 1,000 библиотечких јединица из области из које изводи наставни процес. Преко огласних табли и веб-страница студенти су упознати са начином рада у Библиотеци. Универзитет обезбеђује студентима и неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Приступ интернету је сталан у читаоници.

9.5. Пословни и правни факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. Резултати последње редовне периодичне евалуације квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

По резултатима периодичне евалуације, квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, ППФ је на задовољавајућем нивоу. Као што се може видети из табеле 1, резултати евалуације у школској 2020/2021. години показују да је највећи број студената (81,36%) задовољан квалитетом наставних материјала, док одређен број студената (18,64%) није искористио прилику да се изјасни по овом питању. Релативно мали проценат студената сматра да је потребно унапредити квалитет уџбеника и остале наставне литературе (5,23%). Притом, треба имати у виду да су резултати у прилогу проистекли из појединачног оцењивања уџбеничке литературе за сваки предмет посебно, због чега је број одговора на анкети велики, а резултат анкете репрезентативан (48,571).

Табела 9.1 - Вредновање квалитета уџбеника и остале наставне литературе у протекле три школске године

РЕД. БР.	Питања за оцену стандарда квалитета наставног процеса и услова студирања	Просечна оцена школска 2018/2019	Просечна оцена школска 2019/2020	Просечна оцена школска 2020/2021
1.	Уџбеници и друга литература су лако доступни	7.8	8.9	8
2.	Уџбеници и друга литература су усклађени са тематиком курса	7.6	8.6	9.8

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

3.	Рачунари, опрема, приступ Интернету одговарају функционалним захтевима програма	9.7	9	9.2
4.	Уџбеници и друга литература су писани разумљивим језиком	9.6	9	9.2

9.6. Пословни и правни факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку премину, лиценцирани софтвер, приступ Интернету и осталу комуникациону опрему. Факултет је повезан у Информациони систем Министарства просвете, науке и технолошког развоја Доситеј – Регистар истраживача Србије РИС. Информатички центар је опремљен савременом компјутерском опремом. Информатички центар је на располагању наставницима и студентима током читавог дана кроз пружање услуга неопходних за квалитетно извођење студијских програма: скенирање, штампање, нарезивање ЦД и ДВД материјала и др.

Пословни и правни факултет има рачунарску учионицу са 71 рачунара који имају приступ интернету. Информатички центар је отворен радним даном од 08 – 20 час. На месту запосленог информатичара - администратора налазе се лица са одговарајућим стручним квалификацијама.

Студентима, наставницима и сарадницима је обезбеђена неопходна обука у циљу ефективног коришћења библиотеке и информационих ресурса. Такође им је омогућено бесплатно коришћење радног простора на рачунарима са приступом на интернет.

9.7. Број запослених у библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

9.8. Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Када је у питању квалитет рада ваннаставног особља (табела 2), студенти су у највећем проценту одговорили да је квалитет услуге био сразмеран очекивањима (60%), при чему су посебно добро оценили љубазност ваннаставног особља. Значајан број студената је одговорио да је квалитет услуге превазишао њихова очекивања, док је изузетно мали проценат био незадовољан услугом (2%). У принципу, може се закључити да резултати анкете рефлектују висок ниво стандарда и задовољства студената у овом домену рада високообразовне институције.

1

Табела 2 - Резултати вредновања ваннаставног особља на ППФ у школској 2020/2021. години

Критеријум	Испод очекивања	Према очекивању	Изнад очекивања
Професионалност у послу	71	2562	1271
Љубазност у послу	63	2088	1753
Квалитет услуге	91	2386	1427
Процент:	2%	60%	38%

9.9. Студенти се при упису факултета у првој години (систематски) упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру.

9.10 Просторије намењене за смештај библиотечног фонда, архивског и електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде ППФ У Малденовцу како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

За сваки елемент је дефинисан минималан ниво квалитета, као и поступци обезбеђења и контроле

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

квалитета. Елементи квалитета се проверавају и анкетирањем студената (Анкета 2.)

Процена испуњености Стандарда 9

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у Прилогу, може се закључити да је на Пословно правни факултет Стандард 9, јер:

1. Постоји усвојен општи акт о уџбеницима који се примењује.
2. ППФ има веома развијен и целовит модел самосталне издавачке делатности, који се огледа у властитом издавању, штампању и продаји књига. На овај начин студентима је омогућено правовремено набављање уџбеника и помоћне литературе.
3. Студентима је на располагању библиотека која поседује завидан библиотечки фонд и места за рад студената, која је смештена у одговарајућем делу зграде који омогућава корисницима несметан рад.
4. Студентима су на располагању рачунари, омогућен им је рад у рачунарским учионицама и рачунском центру и приступ интернету.

2. SWOT анализа

СНАГЕ:

- Постојање општег акта - Правилника о уџбеничкој литератури и издавачкој делатности у складу са којим се поступа (+++)
- Адекватност услова за рад (простор, радно време) (+++)
- Постојање значајног броја уџбеника чији су аутори наставници ППФ (+++)
- Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа) (++)
- Број и стручна спрема запослених у Библиотеци (++)
- Богат и добро структуриран библиотечки фонд, ЕБСЦО база података са 200.000 електронских књига и 180.000 часописа (+++)
- Намера руководства ППФ ка формирању квалитетне колекције књига и периодике (+++)
- Посвећеност послу запослених у Библиотеци (+++)
- Обезбеђена покривеност предмета уџбеницима и помоћним училима (++)
- Добра сарадња са издавачким кућама у земљи и иностранству (++)
- Добра сарадња са Националном библиотеком (++)

СЛАБОСТИ:

- Недовољно материјалних средстава за потребе Библиотеке (+++)
- Мањак читаоничког простора (++)
- Мала заинтересованост особља за унапређење рада библиотеке (++)

ШАНСЕ:

- Чвршћа сарадња са библиотечким јединицама других високошколских институција у земљи и иностранству (++)
- Увођење бежичне мреже у целој згради ППФ, (++)
- Формирање интерног репозиторијума за библиотечки фонд (++)
- Фондови за повећање простора библиотеке, (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Фондови за дигитализацију и софтверску подршку у претраживању библиотечког фонда (++)
- Донаторски програми и пројектне активности Универзитета (++)
- Подршка иновацијама у погледу увођења нових колекција, сервиса и технологија (++)

ОПАСНОСТИ:

- Смањена заинтересованост младих за коришћење библиотечког фонда (++++)
- Смањење доступности фондова за инфраструктуру библиотеке (+).
- Проблеми у примени Закона о библиотечној делатности (+).

Пословни и правни факултет испуњава стандард 9.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Пословном и правном факултету је на врло високом нивоу и потребно је уложити напор да се тај ниво одржи и у неповољним економским условима.

3.Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса је указала на одређене слабости и на основу тога иницирано је усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

1. Периодична евалуација квалитета уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса.
2. Укључивање већег броја заинтересованих страна, како би се добио економски одрживи систем и унапредила издавачка делатност факултета.
3. Адекватно подстицање наставног особља на издавачку делатност, посебно на мастер и докторским студијама.
4. Започети рад на дигитализацији библиотеке и софтверској подршци у претраживању библиотечког фонда.
5. Оснажити кадровски потенцијал библиотеке.

Мера 6: *Подстицање студената за коришћење библиотеке и рачунарског центра ППФ. Активности у оквиру мере 6:*

1. Промовисање рада Библиотеке и Рачунарског центра међу студентском популацијом.
2. Укључивање студената у рад Библиотеке и Рачунарског центра.
3. Едуковање студената о коришћењу и начину претраге фонда.
4. Проширење читаонице

Мера 7: *Побољшање обима, структуре и квалитета фонда библиотеке.*

Активности у оквиру мере 7:

1. Обезбеђење средстава за куповину нових библиотечких јединица.
2. Израда дугорочног плана развоја библиотечке делатности ППФ.
3. Информисање студената и запослених о могућностима ЕБСЦО базе и права на коришћење стручне литературе.
4. Унапређење квалитета уџбеника на ППФ.

Показатељи и прилози за стандард 9:

[Табела 9.1.](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.2.](#) Попис информатичких ресурса

[Прилог 9.1](#) Општи акт о уџбеницима

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.2.1. Списак библиотечких јединица - библиотека

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

САДРЖАЈ

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

1.Опис

10.1. Органи управљања и пословођења на ППФ.

Пословни и правни факултетима организациону структуру и систем управљања који обезбеђују постизање задатака и циљева високошколске установе (Прилог 10.1). Организација ППФ примерена је карактеру и врсти делатности и усклађена је са потребама рада. Организација се поставља према процесима рада на ППФ са намером да се у оквиру дефинисане делатности остваре постављени циљеви.

Факултет има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и одговарајуће студентске организације.

Органи управљања, структура организационих јединица, њихов број, надлежности и одговорности, као и координација и контрола се утврђују Статутом и другим актима Факултета. Систематски се прати и оцењује њихов рад и предузимају мере за унапређење квалитета рада.

Орган управљања Факултета је Савет, органи пословођења декан, продекани и генерални менаџер, а стручни орган - Наставно-научно веће. Катедре се образују у складу са одлуком Наставно - научног већа Факултета за једну или више ужих научних области. Организација и начин рада Катедри регулише се општим актом Факултета.

Савет Факултета: усваја Стратегију обезбеђења квалитета, доноси Статут Факултета; бира и разрешава Декана Факултета; доноси финансијски план; усваја извештај о пословању и годишњи обрачун; даје сагласност на расподелу финансијских средстава; доноси одлуку о висини школарине; доноси опште акте из своје надлежности; обавља и друге послове у складу са Законом и Статутом.

Декан Факултета руководи пословима Факултета, представља Факултет, реализује одлуке Савета и обавља друге послове одређене Статутом и Законом о високом образовању.

Наставно научно веће чине сви стално запослени наставници и сарадници. ННВ се бави свим питањима наставе и стручног рада. Поред сталних комисија за потребе ННВ и управе факултета, формирају се привремене комисије које се баве задацима који су им додељени.

Јавност информација је обезбеђена објављивањем података на сајту Факултета где у студенти, наставници, запослени и остали заинтересовани информисани о свим стварима везаним за делатност Факултета. Сајт Факултета се непрестано ажурира ради што боље информисаности.

Са садржајем нормативних аката углавном су упознати запослени, као и студенти. Представници студентског парламента учествују у креирању нормативних аката.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

10.2. Структура организационе јединице и њихов делокруг

Надлежност стручних органа дефинисана је Статутом Факултета. Студентски парламент је орган преко кога студенти остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Овлашћења и одговорности Студентског парламента дефинисани су Статутом Факултета и Пословником о раду Студентског парламента. ППФ има довољан број ненаставног особља са пуним радним временом (Табела 10.1) које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијских програма, основних задатака и циљева ове високошколске установе. Ненаставно особље ППФ организовано је у оквиру организационе јединице Стручне службе Факултета.

Делокруг рада ненаставног особља као и њихова организација утврђени су Статутом Факултета и Правилником о систематизацији радних места. Декан доноси Одлуку о избору и распоређивању запослених на послове и радне задатке.

Секретар Факултета обавља послове и радне задатке предвиђене описом послова за ово радно место и одговоран је за законитост и правилност послова који се обављају на Факултету

Секретар Факултета по питању остваривања законитости и правилности у раду успоставља сарадњу са другим службама Факултета, са другим факултетима у циљу размене искустава и са ресорним Министарством. Радно место секретара Факултета је технички опремљено да може успешно да обавља послове и радне задатке предвиђене описом радног места.

Библиотекар Факултета је квалификовано стручно лице које ради на прикупљању, стручној обради, чувању и процесуирању библиотечног материјала на коришћење.

Студентску службу чине руководилац службе и референти који су у функцији квалитетне реализације наставног процеса у седишту установе.

Информатичка подршка има за циљ да омогући брзо и квалитетно информисање наставника, студента и других актера у образовном процесу по питањима који се односе на распоред наставе, испита, обавезе наставника и студената. Факултет располаже сајтом као једним од основних инструмената за обезбеђење квалитетне информације и комуникације са свим актерима у наставном процесу, али и шире. Такође, факултет је израдио информациона систем Е индекс, који поред тога што обезбеђује реализацију ДПС студија, такође свим студентима омогућава приступ видео предавањима, литератури, ПТТ презентацијама и материјалима са предавања као и лак преглед распореда часова, испитних рокова, пријаву испита, остварених предиспитних поена и др.

Финансијска служба Факултета је тако постављена да је чине руководилац и референт финансијске службе, којим су поверени стручни послови око вођења материјалних, финансијских, трошковних и других евиденција. Део послова који су повремено поверени финансијској и стручној агенцији су дефинисани уговором. Руководилац финансијске службе координира и контролише приходе, трошкове и одговоран је за правилност вођења материјално-финансијског пословања Факултета.

Финансијска служба је опремљена одговарајућом опремом која омогућава квалитетно вођење финансија и успешно састављање периодичних извештаја и годишњих извештаја, односно завршног рачуна.

Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање установом следећим елементима:

- Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом су утврђени Статутом и Правилником о организацији и систематизацији послова, у складу са Законом.
- Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

су утврђени Статутом и Правилником о организацији и систематизацији послова, у складу са Законом

- Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање факултетом и предузима мере за њихово унапређење
- Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког, пословодног и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада. Посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима.
- Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актима Факултета и доступни су јавности.
- Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења.
- Факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардом 7 за акредитацију Факултета као установе.

Факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.

За све елементе квалитета је прописан минимални ниво квалитета, који се утврђује и анкетирањем студената (Анкета 2). Мишљење студената, наставника, сарадника, запослених о квалитету управљања факултетом и квалитетом подршке наставним процесу. Анкета 2 обухвата 28 питања од којих се део директно односе на квалитет ненаставног особља и руководства Факултета.

Резултати анкете који су дати у прилогу 10.2 показују да су и студенти и наставно и ненаставно особље на сличан начин оценило рад управљачких органа и служби. Што се тиче анализе података који се тичу ефикасности организације факултета оцена је преко 8.4, Ту су обухваћена и питања о ефикасности рада Савета и ННВ које су такође преко 8.4 а Декана чак 8.60. Студенти су у стању да реално оцене организацију факултета, а сматрамо да су високе оцене за рад ННВ и Сената дате у складу са задовољством ефикасношћу организације факултета. Наши студенти имају прилику да сретну декана прво на предавањима али такође и непосредно на консултацијама или када имају проблем. Сматрамо да је та приступачност, коректан однос и стално отворена врата студентима да се обрате за сва питања довела до овако високе оцене декана.

Веома слични подаци су и код анализе резултата анкете наставника и сарадника и ненаставног особља. Ефикасност организације факултета оцењена је преко 8, Ту су обухваћена и питања о ефикасности рада Савета и ННВ које су такође преко 8 а Декана чак преко 8.5. С обзиром да су запослени много више упознати са радом ННВ и Савета Факултета сматрамо да је ово само потврда добрих оцена студената али са аспекта некога ко учествује у процесу рада и доношења организационих одлука. Такође, и оцена Декана је висока што иде у прилог малопређашњој тврдњи да је декан приступачан и отворен за сарадњу како са студентима, тако и са наставницима, сарадницима и ненаставним особљем. Ово је заправо потврда добре организације рада и управљања Факултетом.

Када се ови подаци упореде са анализом која је урађена у предходном периоду, долазимо до закључка да је задовољство веће, али свакако уједначено у просечним оценама. Можемо закључити да је квалитет управљања високошколском институцијом задовољавајући у дужем временском периоду.

10.3. Систематско праћење и оцењивање организације и управљања

ППФ и факултети са својством правног лица изграђују организациону структуру и поступке за обезбеђење квалитета. Поступци за обезбеђивање квалитета утврђују се за сваку област обезбеђивања и вредновања квалитета. Ради праћења и контроле развоја квалитета ППФ, ННВ образује Комисију за праћење,

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

обезбеђивање, унапређивање и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Надлежности Комисије:

- припрема, предлаже стандарде, поступке побољшања квалитета и извештаје о самовредновању ППФ које усваја Савет ППФ;
- организује, координира и спроводи поступке вредновања и развија унутрашње механизме обезбеђивања, унапређења и промовисања квалитета на нивоу научно-наставне чланице ППФ;
- предлаже и контролише мере за унапређење квалитета рада;
- прикупља податке о квалитету студијских програма и компетенцијама свршених студената од привредних и ванпривредних организација и других релевантних институција;
- у сарадњи са руководством Комисија планира стратегију унапређења квалитета, спроводи програм процене и поступак унапређења квалитета, координира спровођење пројеката за професионални и стручни развој кадрова (академских, административних и техничких) у подручју квалитета;
- Комисија израђује годишњи и дугорочни план активности у складу са Правилником.

Комисија има обавезу да подноси извештај о свом деловању председнику Савета ППФ, декану и ННВ ППФ. Извештај се подноси најмање једном годишње, односно у утврђеним роковима спровођења програма. Обавља друге послове на захтев ННВ. Комисија за обезбеђење и праћење квалитета рада и самовредновање у свом саставу има:

- представнике факултета;
- секретара ППФ;
- представнике наставника;
- представнике асистената;
- представнике студената.

Комисија најмање једном годишње извештава Савет и ННВ о активностима које су предузете ради праћења, контроле, побољшања, унапређења и развоја квалитета ППФ. О питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова учествују и представници студената. Пословна функција ППФ се заснива на законским смерницама и стандардима за развој високообразовне установе и организационих јединица који омогућавају рационално пословање, анализу остварених резултата и примену мера за побољшавање резултата укупног пословања.

Анализа реализације планова рада се обавља периодично поређењем планираних и остварених циљева. Резултати се упоређују са претходним периодом, и са резултатима других високошколских установа у земљи и свету. Савремени системи европског високог образовања захтевају установљење интегративне функције Факултета и примену стандарда који доприносе усклађеном начину управљања с циљем унапређења квалитета наставе и научних истраживања.

10.4. Пословни и правни факултет систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада; посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима (Систематско праћење и оцењивање рада управљачког и ненаставног особља)

ППФ систематски прати и оцењује организацију и управљање установом и предузима мере за њихово унапређење. У том смислу, вреднује се рад управљачког и ненаставног особља, али и предузимају мере за унапређење квалитета њиховог рада. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења. Однос ваннаставног особља према студентима и наставном особљу, студенти и наставно особље су оцењивали кроз следеће констатације:

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Професионалност у послу, Љубазност у послу, Квалитет услуге. Такође се ради и самоевалуација ваннаставног особља.

10.5. Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актом Пословног и правног факултет и доступни су јавности.

ППФ је услове и поступак за заснивање радног односа дефинисао Статуом, Правилником о раду, организацији и систематизацији радних места ненаставног особља на ППФ, у складу са Законом о раду. Сви конкурси су јавно доступни (веб сајт и дневна гласила).

10.6. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и заинтересованих субјеката.

ППФ реализује Упитнике и анкете о раду управљачког и ненаставног особља. Резултати истих су доступни стално запосленим, студентима и заинтересованим субјектима.

10.7. Пословни и правни факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију (Квалитет ненаставног особља).

Ненаставно особље на ППФ својим радом индиректно обезбеђује реализацију студијских програма и основних циљева ППФ. ППФ је, у потребном броју, обезбедио стручан, квалитетан и професионалан ненаставни кадар за успешну реализацију студијских програма у седишту Установе. Подршка ненаставног особља студијским програмима на ППФ је задовољавајућа. Библиотекарски, књижничарски послови, послови студентске службе, послови информатичког администратора и финансијске службе су ефикасно организовани. Квалитет ненаставног и управљачког особља се огледа и у континуираном усавршавању кроз различите опште и стручне обуке, семинаре, тренинге као и кроз сарадњу са другим високошколским установима у земљи и свету.

10.8 Пословни и правни факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.

Процена испуњености Стандарда 10

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у Прилогу, може се закључити да је на ППФ испуњен Стандард 10:

1. Статутом ППФ је прецизно дефинисан орган управљања и орган пословођења ППФ, дефинисане су надлежности органа управљања и надлежности органа пословођења ППФ као и њихова одговорност.
2. Организационе јединице на ППФ (службе и центри) њихова структура и делокруг рада су утврђени Правилником о систематизацији послова и радних задатака у складу са законом и извршена је систематизација радних места.
3. ППФ прати и оцењује организацију и управљање високошколском установом, као и рад управљачког и ненаставног особља спровођењем редовних интерних провера у оквиру интегрисаног система управљања квалитетом.
4. Услови за заснивање радног односа дефинисани су Правилником о систематизацији послова и радних задатака.
5. ППФ је обезбедио број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију.
6. ППФ је обезбедио управљачком и ненаставном особљу образовање и усавршавање (обуке из система управљања квалитетом, заштитом животне средине и безбедношћу и здрављем на раду, обуке о примени новог закона о јавним набавкама, обуке за руковање опасним материјама итд).

2.SWOT анализа

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

СНАГЕ:

- Организациона структура и надлежности органа управљања су јасно дефинисани (+++)
- Рад стручних служби је јасно и добро дефинисан (+++)
- Учешће руководства у стручним и научним телима Универзитета(++)
- Обезбеђен је добар информациони систем и комуникација између органа управљања и органа пословођења на ППФ (++)
- Врши се редовна евалуација рада органа управљања и стручних служби од стране студената, наставног особља и ненаставног особља (+++)
- Институционални оквир ППФ усклађен је са позитивним законским прописима (++)
- Рад на усавршавању свих запослених на ППФ. (++)

СЛАБОСТИ:

- Рад органа управљања и стручних служби није довољно координисан унутар организационе структуре ППФ. (+++)
- Годишњи извештаји о раду установе се можегу боље документовати (+++)
- Недовољно развијен тимски рад на ППФ. (++)
- Пропусти у раду нису адекватно санкционисани од стране органа управљања (++)
- Постоји простор за још бољи рад студентске службе, али и осталих пратећих служби на ППФ. (++)

ШАНСЕ

- Јасно утврђена својинска основа и статус ППФ. (+++)
- Повећање радног капацитета ненаставног особља ангажованог у припреми настави (++)
- Сарадња ППФ са факултетима из иностранства - коришћење њихових позитивних искустава у организацији и управљању (++)
- Конкуренција са осталим високошколским установама у земљи (++)

ОПАСНОСТИ:

- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Ограничене законске могућности за санкционисање кршења радних обавеза и радне дисциплине (++)
- Законски оквир земље који усложњава процедуре и успорава рад администрације (++)

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:

Мера 1: *Подизање квалитета организације и координације рада на ППФ.*

Активности у оквиру мере 1:

1. Доношење нових интерних прописа у циљу подизања квалитета организације и координације рада на ППФ.
2. Развијање тимског начина рада на ППФ (вршење обука, team-building).
3. Рад на новим информатичким алатима и другим управљачким полугама ради постизања што боље координације унутар организационе структуре ППФ.
4. Едукација запослених у Студентској служби.
5. Обезбеђење материјалне подршке ради унапређења рада пратећих служби на ППФ.
6. Растеређење наставног особља ваннаставним обавезама.

Мера 2: *Унапређење система евалуације квалитета управљања и ненаставне подршке на ППФ.*

Активности у оквиру мере 2:

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

1. Ревизија постојећег система евалуације квалитета управљања и ненаставне подршке на ППФ.
2. Увођење система мониторинга над радом свих организационих ентитета Универзитета
3. Вршење корективних мера у односу на уочене пропусте у раду организационих ентитета ППФ.
4. Санкционисање неодговорног односа према раду у складу са Законом о раду.

Показатељи и прилози за стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом на Пословном и правном факултету

[Прилог 10.1.](#) Шематска организациона структура високошколске установе

[Прилог 10.2.](#) Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

[Прилог 10.3.](#) Правилник о организацији и систематизацији послова

[Прилог 10.4.](#) Сертификати о усавршавању ненаставног особља

САДРЖАЈ

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

1.Опис

11.1 Пословни и правни факултет поседује примерене просторне капацитете: амфитеатре, учионице, кабинете, библиотеку и читаоницу за квалитетно обављање своје делатности.. ППФ поседује одговарајуће просторне капацитете за несметано одвијање наставе и других својих делатности у складу са стандардима високообразовног система у земљи. Настава се реализује у амфитеатрима, салама и рачунарским учионицама.

Поред просторија намењених првенствено одржавању наставе, промена педагошког приступа у реформисаним студијским програмима у све већој мери активира наставничке кабинете као простор у коме се делом реализује настава.

Факултет има стандардима захтевани простор за квалитетно извођење студијског програма ОАС Право на локацијама: Краља Петра бр. 372., Београд – Младеновац, површине 1.072 m² ; у Ул. Теодора Драјзера бр. 27, површине 1.180 m² , и Кнез Михаиловој бр.33 у Београду, површине 600 m² , што у укупној површини износи 2.852 m². За предложени број од 75 уписаних студената по годинама студија, за реализацију СП ОАС Право потребан је бруто простор за извођење наставе од 600m² (75 студената x 4 године x 2m² по студенту). Број студената у Установи 1014 студента (1014 студента x 2 m² по студенту)=2028 m². Однос простора и предвиђеног броја акредитованих студената за установу је 2,99 m² по студенту .Расположиви простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Сви наставни објекти имају грађевинске и употребне дозволе. У свим наставним објектима, Факултет је обезбедио савремену опрему за извођење наставе у редовним и ванредним околностима у складу са здравственим и сигурносним стандардима. У оквиру обезбеђеног простора налазе се и просторије Студентског парламента.На локацијама Краља Петра бр. 372., Београд – Младеновац и Кнез Михаилова бр.33 у Београду, Факултет је закључио уговоре о закупу на седам (7) година за простор укупне површине од 1.672 m², а простор на локацији у Драјзеровој 27 је у власништву 1/1.

11.2. Пословни и правни факултет поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија. Располовиви простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко технолошке и хигијенске услове. Сви расположиви објекти имају грађевинске и употребне дозволе.

Факултет обезбеђује опрему за извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима о чему су студенти преко својих представника обавештени.

Факултет обезбеђује покривеност свих предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима која су расположива на време и у довољном броју за нормално одвијање студијског програма.

За извођење студијског програма обезбеђена је потребна информациона технологија коју чине информатичка опрема напред наведена као и лиценцирани софтвери и приступ Интернету.

11.3. Пословни и правни факултет континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.

За извођење студијског програма обезбеђена је потребна информациона технологија коју чине информатичка опрема напред наведена као и лиценцираном „палетом“ различитих софтвера за извођење вежби, израду пројеката, тестирања студената, приступ Интернету и сл. ППФ поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија.

Факултет је повезан у Информациони систем Министарства просвете, науке и технолошког развоја Доситеј – Регистар истраживача Србије РИС.

За извођење студијског програма обезбеђена је потребна информациона технологија коју чине информатичка опрема напред наведена као и лиценцирани софтвери и приступ Интернету.

Зграда Пословног правног факултета први је објект у Србији наменски грађен за потребе високошколске наставе. Хигијенско-технички услови рада на Факултету су квалитетни, и сваке године ради се на њиховом унапређењу.

Факултет поседује вредну и савремену техничку опрему (рачунарску мрежу, сервере, рачунарске лабораторије, принт-центар, школске верзије софтвера), као и изузетан библиотечки фонд.

ППФ континуирано прати и усклађује просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената. Сва опрема је у власништву ППФ, што се може видети у пословним књигама или листи основних средстава ППФ. Запосленима и студентима обезбеђен је несметан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научнообразовне, истраживачке и оперативне сврхе. Као што се могло видети, ППФ поседује своју е-mail адресу, као и своју Интернет страницу. Веб-сајт се редовно ажурира и осим података о ППФ и запосленима, садржи и актуелне податке као што су:

- курикулуму студијског програма;
- силабусу свих наставних предмета;
- распореду часова;
- резултатима испита;
- вестима о дешавањима везаним за студијски програм и Универзитет;
- осталим подацима потребним студентима.

Веб-сајт је уређен тако да сваки наставни предмет има своју страницу на којој се студенти могу редовно информисати и преузимати адекватне садржаје са њих. Поред запослених, сваки студент на првој години

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

студија добија бесплатан e-mail, на своје име, који може користити сходно својим потребама. Све пратеће службе ППФ опремљене су рачунарима, штампачима и осталом потребном опремом:

- студентска служба има 5 рачунара умрежена и са подршком програма за вођење евиденције везане за послове студентске службе (у овој бази података унесени су сви студенти који су тренутно на студијама на Универзитету).
- финансијско-рачуноводствена служба има 2 рачунара од којих је један умрежен са студентском службом, а намењени су и поседују програме за обраду и реализацију свих послова везаних за ову службу;
- административно-управна служба броји 2 рачунара, који су, такође, умрежени и повезани сталном везом са Интернетом.

11.4. Пословни и правни факултет свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

Факултет поседује вредну и савремену техничку опрему (рачунарску мрежу, сервере, рачунарске лабораторије, принт-центар, школске верзије софтвера), као и изузетан библиотечки фонд.

Наставни и научни кадар, те студенти имају неометан приступ информационим технологијама и различитим врстама информација у електронском облику, како би их користили у научно-образовне сврхе. Пословни и правни факултет поседује око 71 фиксних рачунара повезаних у сопствену мрежу (ХемНет), као и преко корисничких налога.

Поред тога, рачунари су повезани на Академску мрежу Србије (АМРЕС) преко које сви запослени и студенти могу да приступе КОБСОН-у, индексним базама и научним часописима. Такође, Пословни и правни факултет учествује у међународном сервису за бежични приступ интернету eduroam. У просторијама факултета су постављени рутери за бежични приступ интернету.

11.5. Пословни и правни факултет у свом саставу поседује две просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачуноског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

Фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала, те приступ рачунарима и другим услугама рачуноског центра, омогућено је у склопу више просторија Пословног и правног факултета тј. рачунарске лабораторије, скриптарнице и библиотеке.

Студентска служба и финансијско-рачуноводствена служба су, као важни управљачки подсистеми, обезбеђени посебним софтвером којим се обезбеђује заштита података од корисника на мрежи. Приступ поверљивим подацима је одобрен само одређеним лицима и рачунарима у систему.

ППФ промовише дисиминацију наставних и ненаставних материјала у електронском и мултимедијалном облику. За ту намену студентима, наставном и ненаставном особљу на располагању су:

- коришћење рачуноског центра, читаонице, библиотеке, инфопулт опремљених савременим техничким и осталим уређајима, који студентима и особљу омогућава рад на рачунарима и коришћење услуга рачуноског центра, преузимање материјала (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала);
- 2 рачунара за потребе библиотеке и читаонице.

ТАБЕЛА 11.1 *Оцена студената за простор, опрему и информационе технологије у школској 2020/2021. години*

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Табела 11.1. Оцена студената за простор, опрему и информационе технологије у претходне три године

РЕД. БР.	Питања за оцену стандарда квалитета наставног процеса и услова студирања	Просечна оцена школска 2018/2019	Просечна оцена школска 2019/2020	Просечна оцена школска 2020/2021
1.	Простор и опрема су подобни за предавања, дискусије и вежбе:	9.9	7.9	8
2.	Просторни концепти и опрема су прилагођени наставном процесу и броју студената:	7.7	9.6	9.8
3.	Запослени и студенти неометано користе информационо-технолошке процесе:	8.6	9	9.2

Процена испуњености Стандарда 11

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у Прилогу, може се закључити да је на ППФ-у испуњен Стандард 11, јер постоји:

1. усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената;
2. адекватност техничке, лабораторијске и друга опреме за потребе наставног процеса, за потребе научних истраживања и за обављање стручне делатности за које је Факултет регистрован;
3. усклађеност капацитета опреме са бројем студената;
4. информатичка опрема у канцеларијама и кабинетима. Запосленима и студентима је обезбеђен стални приступ различитим информацијама у електронском облику.
5. Поседовање лиценцираних рачунарских програма.

2) SWOT анализа

СНАГЕ:

- Усклађени просторни капацитети са укупним бројем студената (+++)
- Створени су просторни и технички услови за научно-истраживачки рад (+++)
- Амфитеатар и слушаонице имају инсталирану савремену опрему за одржавање најзахтевнијих мултимедијалних презентација (+++)
- Обезбеђени су комплети преносне опреме за мултимедијалне презентације (видеобим, лаптоп, звучници) (+++)
- Обезбеђена је бежична Интернет веза-линк којој је могуће приступити из свих делова ППФ (+++)
- Постоји рачунарски центар и 2 рачунарске учионице са -- рачунара који су умережени (++)
- Студентима је обезбеђен простор за рад студенског парламента, али и за одређене слободне активности (++)
- Обезбеђен простор за наставно особље ППФ (+++)

СЛАБОСТИ:

- „Дислоцираниост“ дела простора ППФ (++)
- Квалитативна структура опреме, учила и софтвера (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Неадекватан прилаз главној згради у Кнез Михаиловој (++)
- Недостатак паркинг простора у Кнез Михаиловој (+).

ШАНСЕ:

- Улагање средстава у куповину лиценцираних софтверских програма (++)
- Боље искориштење простора (++)
- Дефинисање потреба за набавку нове опреме и развој нових студијских програма (++)
- Европске интеграције Србије и могућност учествовања у донаторским пројектима (+++)
- Сарадња са високообразовним институцијама у земљи и иностранству (++)
- Добре везе са привредним друштвима (++)
- Још веће учешће у развојним програмима и пројектима у земљи и иностранству (++)
- Дорби односи са градском општином у Младеновцу (++)

ОПАСНОСТИ:

- Смањени фондови за набавку и реконструкцију опреме (+++)
- Отежан начин реализације теоријске и практичне наставе због појаве вируса Ковид 19 (+++)
- Немогућност интензивније размене професора због здравствене ситуације у земљи (+++)
- Отежана реализација научних скупова, сајмова привреде, технике и образовања у земљи (+++)
- Затвореност дела надлежних министарстава у земљи у погледу сарадње са приватним факултетима и ППФ (++)

На основу свега изложеног може се закључити да Пословни и правни факултет испуњава Стандард 11.

3.Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

SWOT анализа квалитета простора и опреме је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следеће мере и активности за унапређење квалитета:

Мера: Наставак процеса подизања квалитета простора и опреме у складу са растом и развојем ППФ.

Активности у оквиру мере :

1. Наставак проширења простора ППФ.
2. Обезбеђење кабинета и боље коришћење капацитета за сво наставно особље ППФ.
3. Увођење савремене информатичке опреме, учила и лиценцираног софтвера
4. Решавање проблема прилазишта и паркинг простора у Кнез Михаиловој 33.
5. Учешће у донаторским и развојним програмима или пројектима.
6. Иницирање нових и унапређење постојећих партнерстава са субјектима из земљи и иностранства.
7. Учешће ППФ на сајмовима привреде, технике, образовања.

Показатељи и прилози за стандард 11:

[Табела 11.1.](#) Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учioniце, лабораторије, организационе јединице, службе)

[Табела 11.2.](#) Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

[Табела 11.3.](#) Наставно-научне и стручне базе.

[Прилог 11.1.](#) Анкета о квалитету простора и опреме

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

Прилог 11.1.1. Анализа резултата анкета - корективне и превентивне мера.

САДРЖАЈ

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

1.Опис

12.1. Пословни и правни факултет има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката, уметничких и професионалних активности. На оперативном нивоу рада, ППФ самостално планира распоред и намену финансијских средстава чиме обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду. Поред тога, обезбеђена је и јавност извора финансирања, као и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет ППФ.

Да би Факултет био привлачнији за све потенцијалне студенте потребно је подизати квалитет образовног процеса у свим сегментима, што изискује и јачу финансијску подршку.

Квалитет финансирања се обезбеђује кроз документа система квалитета:

- Годишњи план пословања Факултета,
- Годишњи финансијски план.

12.2 Извори финансирања ППФ утврђени су у складу са законом.

Финансијска средства која је ППФ остваривао у посматраном периоду рада долазила су, махом, из следећих извора финансирања:

- средства која је обезбедио оснивач;
- школарине студената;
- остваривањем програма научних истраживања која се реализују по уговорима чији је институционални носилац ППФ;
- средстава од продаје књига и уџбеника,
- других извора, у складу са законом.

У оквиру Финансијског извештаја за претходну календарску годину који је саставни део Прилога 12.2 представљен је пословни приход који је ППФ остварио у претходној години. У структури прихода највеће учешће је имала ставка:

1. Школарина студената – удео ових средстава у укупној маси прихода ППФ износио је 95,02%;
2. Остали извори финансирања чине 4,98% укупних прихода ППФ.

Посматрана пропорција указује на висок степен зависности од висине и обима прилива финансијских средстава на основу школарине студената. Ова околност је важан фактор ризика у пословању ППФ.

12.3 Пословни и правни факултет анализира и планира распоред и намену финансијских средстава тако да

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Факултет перманентно анализира финансијско стање а у циљу остваривања солвентности и сервисирања својих обавеза. Пословним планом Факултета који је дефинисан Поступком за обезбеђење квалитета управљања предвиђено је да се управљање финансијама врши на начин да оне обезбеђују несметано вршење наставе на овом студијском програму.

Финансијским плановима Факултета предвиђена су потребна финансијска средства за период трајања студијских програма. Финансијски план садржи јасно представљене будући планиране приходе и расходе по врстама и динамици. Установа је обезбедила у складу са законом потребну банкарску гаранцију.

Структура трошења упућује на то да су најзначајније расходне ставке ППФ:

1. Трошкови зарада, накнада зарада и остали расходи запослених – 72,87%;
2. Трошкови амортизације – 7,53%;
3. Набавка уџбеника и осталог наставног материјала – 2,34%;
4. Остали трошкови – 17,26%.

Начин трошења финансијских средстава је транспарентан и јаван. На почетку сваке нове школске године, власник подноси Савету ППФ Извештај о раду и Финансијски извештај ППФ за претходну академску годину. Након тога, Савет ППФ усваја Финансијски план и План рада за наредну академску годину.

Факултет у потпуности примењује Упутства за примену Стандарда 12 и прати следеће елементе:

- Факултет има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставног процеса, научно-истраживачких пројеката и професионалних активности. Обезбеђеност средства се врши путем финансијског плана доступног јавности, за период трајања студијског програма, који је саставни део пословног плана Факултета.
- Извори финансирања Факултета су средства које обезбеђује оснивач, школарина, донације, поклони и завештања, средства из реализације научно-истраживачког и стручног рада, средства остварена од пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга, накнада за комерцијалне и друге услуге, семинара, курсева и других извора у складу са законом.
- Факултет самостално планира распоред и намену финансијских средстава, тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.
- Факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет.

За сваки елемент је дефинисан минимални ниво квалитета и поступак обезбеђењ и контроле, као и корективних мера.

Континуирано обезбеђивање притицања средстава из свих, а нарочито из главних извора, а складу са финансијским планом, прати декан. У случају застоја у притицању средстава која могу угрозити континуитет наставног процеса, научно-стручног рада и других активности у обављању делатности факултета, декан о томе обавештава Савет, који предузима корективне мере ради обезбеђења планиране динамике и обим притицања финансијских средстава.

Континуирано обезбеђивање притицања средстава из свих, а нарочито из главних извора, а складу са финансијским планом, прати декан. У случају застоја у притицању средстава која могу угрозити континуитет наставног процеса, научно-стручног рада и других активности у обављању делатности факултета, декан о томе обавештава Савет, који предузима корективне мере ради обезбеђења планиране динамике и обим притицања финансијских средстава.

12.4 Пословни и правни факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

начина употреба финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја савет Факултет обезбеђује јавност и транспарентност свог финансијског пословања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун. Финансијски извештај сваке календарске године усваја Савет факултета.

Процена испуњености Стандарда 12

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у Прилогу, може се закључити да је на Пословног и правног факултета испуњен Стандард 12, јер:

1. Факултет има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за наставно- научни рад,
2. Стицање и расподела прихода се врше у складу са законским прописима, постоји транспарентно и наменско трошење средстава.
3. Извори финансирања ППФ су континуирани и транспарентни, као и начин употребе финансијских средстава који су доступни преко Финансијско гплана и Извештаја о финансијском пословању које усваја Савет ППФ.
4. Планирање процеса финансирања на ППФ је описано у процедури контроле рада и квалитета на ППФ.

2.SWOT анализа

СНАГЕ:

- Факултет остварује значајне приходе на основу финансирања по броју истраживача у оквиру научно-истраживачког рада установе. (++)
- Сопствени приходи обезбеђују се кроз упис студената из Србије и страних студената, преко међународних пројеката и пружањем услуга на домаћем и иностраном тржишту и директне сарадње са привредним субјектима (++)
- Повећано ангажовање запослених за учешће у пројектима представља могућност додатног приходовања, постоји високо образован кадар за реализацију пројеката и студија (++)
- Простор и опрема у сопственом власништву (+++)
- Квалитетан кадровски потенцијал за пружање разних видова услуга трећим лицима (пројектне, истраживачко-развојне, едукативне и сл.) (+++)
- Реноме Универзитета у одређеним сегментима тржишта рада (++)
- Стабилност финансирања факултета (++)
- Квалитет простора и опреме у смислу могућности пружања услуга по тржишним принципима пословања (++)
- Факултет користи законске могућности за остваривање додатних финансијских средстава. ++
- Факултет самостално, у оквиру законских могућности, анализира и планира распоред финансијских средстава, тј. самостално одлучује у управљању приходима и расходима. +++
- Факултет обезбеђује транспарентност финансијског пословања. +++

СЛАБОСТИ:

- Недовољан прилив средстава од директне сарадње са привредним субјектима (++)
- Лоше делегирање параметара које се односе на изворе финансирања (++)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

- Нееластичност у финансирању, јер постоје мале могућности проширења извора финансирања (+++)
- Финансијска средства које ППФ добија из буџета Републике Србије нису довољна за рад и даљи развој Факултета. +++
- Високи фиксни трошкови пословања (+++)
- Самостално финансирање одређених научноистраживачких пројеката (+)
- Самостално финансирање развоја људских потенцијала (усавршавање наставног особља у иностранству) (+).

ШАНСЕ:

- Проширење извора финансирања од стране екстерних заинтересованих страна (услуге трећим лицима, међународни пројекти, страни студенти) (+++)
- Смањење режијских трошкова побољшањем енергетске ефикасности (+++)
- Европске интеграције Србије и могућност учествовања у донаторским пројектима (+++)
- Проширење научноистраживачких и стручних услуга и додатно улагање сопствених средстава у отклањању слабости. (+++)
- Оснаживање извора финансирања помоћу донација, кроз учешће у пројектима, сарадње са привредом, домаћим и иностраним партнерима и сл. (+++)
- Повећање интересовања средњошколаца за студије на ППФ (+++)
- Повезаност са привредним друштвима (++)
- Развојни програми и пројекти у земљи и иностранству (++)

ОПАСНОСТИ:

- Смањење броја домаћих и страних студената који обезбеђују прилив финансијских средстава (++)
- Смањење броја пројеката који се реализују на ППФ (++)
- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Недовољан обим привредних активности које ограничавају тражњу за дипломцима (+++)
- Ниска платежна моћ становништва (+++)
- Нелојална конкуренција са другим високообразовним институцијама у земљи (++)

На основу свега изложеног може се закључити да Пословни и правни факултет испуњава Стандард 12.

3. Предлог корективних мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12:

SWOT анализа испуњености Стандарда 12 је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета финансирања:

1. Сталним усавршавањем и напорима свих запослених, као и унапређењем квалитета студијских програма, наставног и научно-истраживачког рада подићи квалитет и углед ППФ на свим нивоима, што ће довести до повећања финансијских средстава кроз већи број студената на свим нивоима студирања и већи број научно истраживачких пројеката, омерцијалних и развојних пројеката.
2. Посебну пажњу треба усмерити на учешће на међународним пројектима, подржаним од стране међународних развојних агенција и Европске комисије, и тиме потенцијално обезбедити значајна финансијска средства за набавку опреме за научно-истраживачки рад, побољшати услове радне средине, изградити нову инфраструктуру и побољшати постојећу.
3. Повећати опсег пружања комерцијалних услуга партнерима из привредног сектора ма домаћем и

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- иностраном тржишту тако обезбедити већи прилив финансијских средстава.
4. Обезбедити дигитализацију пословања и вршити континуирану едукацију запослених на свим нивоима. Интензивирати улагање сопствених прихода у опремање нових лабораторија, модернизацију постојећих, повећати издвајања за научноистраживачки рад и проширити сарадњу са другим научно-истраживачким институцијама.
 5. Континуирано унапређивати кадровску и техничку логистику за конкурисање и администрање домаћих и међународних пројеката.
 6. Отворити акредитоване лабораторије за стручне експертизе, анализе и мишљења.
 7. Спровести детаљну cost-benefit анализу рада лабораторија и центара на ППФ.

Мера 8: Повећање броја студената на ППФ.

Активности у оквиру мере 8:

1. Утврђивање Маркетинг плана ППФ (посете средњим школама и промоција ППФ, привлачење средњошколаца кроз организовање изложби, такмичења и других манифестација)
2. Промоција вредности ППФ.
3. Акредитација нових студијских програма
4. Константно осавремењавање студијских програма

Мера 9: Обезбеђивање додатних извора финансирања.

Активности у оквиру мере 9:

1. Израда вишегодишњег плана финансирања ППФ.
2. Учешће у донаторским и развојним програмима и пројектима.
3. Креирање сопствених развојних програма и пројеката.
4. Смањење фиксних трошкова пословања ППФ.
5. Иницирање нових и унапређење постојећих партнерстава са привредним субјектима у земљи и иностранству.
6. Комерцијално пружање услуга привреди.

Показатељи и прилози за стандард 12:

[Прилог 12.1.](#) Финансијски план

[Прилог 12.2.](#) Финансијски извештај за претходну календарску годину

[САДРЖАЈ](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета на ППФ

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

1.Опис

Студенти Пословног и правног факултета укључени су у рад факултета кроз своје изабране представнике у факултетским органима, као и кроз сопствене видове организовања, студентске организације и преко студентских делегата. Студенти учествују у готово свим активностима самовредновања и унапређења квалитета, директно или преко својих представника, а у неким од тих процеса њихова улога је незаменљива и пресудна. Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

путем студентских анкета. На тај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство објектом анкетања, као и да предложи мере побољшања квалитета.

Сходно стратешким интересима и програмским опредељењем да је „студент у центру учења“, учешће студената у процесу самовредновања и провери квалитета је од круцијалне важности за ППФ. Улога студентске популације у посматраним процесима је регулисана свим стратешким и оперативним документима ППФ.

13.1 Представници студената су чланови комисије за обезбеђење квалитета високошколске установе.

Студентски парламент је конституисан Статутом као посебан орган ППФ. Начин и поступак избора чланова Студентског парламента, начин рада, доношење одлука и закључака уређени су Правилником о организовању и раду студентског парламента. Студентски парламент чине представници свих уписаних студената по студијским програмима и годинама студија.

Избор чланова студентског парламента одржава се сваке године у априлу месецу, тајним и непосредним гласањем. Студентски парламент има своје представнике у раду ННВ и Савета ППФ које бира на својим седницама. Студенти, такође, имају и свог представника у Комисији за обезбеђење квалитета ППФ. Преко Парламента студенти остварују своја права и штите своје интересе, у складу са Законом, Статутом и другим општим актима ППФ. Студентски парламент има надлежности у области заштите права и интереса студената, у области обезбеђења и контроле квалитета високог образовања на ППФ, у области развоја студијских програма, наставе и побољшања услова студирања и унапређења студентског стандарда.

13.2. Студенти на одговарајући начин дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе.

Изражавање мишљења

Од стране најважнијих управних и пословодних органа Универзитета, студенти се позивају да дају мишљење о стратегији, стандардима, резултатима самовредновања, као и осталим поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет рада ППФ. То исто важи и за процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развоја метода оцењивања. Важно опредељење руководства ППФ је да учешће и активности студената у осигурању квалитета почивају на отвореној, искреној и конструктивној комуникацији и (само)критици. Идеја је да се стално врше промене на боље како у погледу рада ППФ, тако и самих студената.

13.3. Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Високошколска установа је обавезна да организује и спроведе анкету и да њене резултате учини доступним јавности и укључи их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета (**Студентска анкета**).

Један од значајних видова улоге студената у процесу самовредновања и провери квалитета представља студентска анкета. Анкета је анонимног карактера и конципирана је тако да садржи затворена и отворена питања, остављајући простор сваком студенту да исказе лични став. Анкета се ради електронским путем и представља обавезу свих студената који пријављују испит у првом року након летњег семестра. Важан принцип који се примењује у овом процесу је да се анкетираној особи увек даје могућност за:

- исказивање личног става;
- критички и самокритички осврт;
- давање идеја и одређених сугестија;
- покретање иницијатива и сл.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Као што је већ указано, у процесу анкетирања студената вреднију се два важна сегмента рада ППФ:

1. Вредновање педагошког рада наставног особља;
2. Оцењивање стандарда квалитета наставног процеса, садржаја градива и временског ангажовања студената израженим у еспб-у.

13.4 Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Поред студентске анкете, Комисија за обезбеђење квалитета у чијем саставу се налазе и представници студената, делегирани од стране Студентског парламента, као стандард у овом процесу увели су и квалитативну технику самовредновања и провере квалитета у виду Фокус група. Фокус групе спроводе се на сваке две године. Њихова организација поверена је студентима члановима Комисије за обезбеђење квалитета уз поштовање унапред утврђених правила и начела које се морају испоштовати. Процес организације фокус група састоји се из следећих активности:

- Реализовање радионице која је посвећена припреми фокус група ради ваљаног одвијања посматраног процеса.
- Мапирања учесника, где се, у сарадњи са Студентским парламентом, врши одабир студената из II, III и IV године студија, са свих студијских програма.
- Непосредног рада фокус група, при чему свака фокус група оцењује референтни студијски програм.
- Реализовања радионице корективних акција, чији је циљ креирање и усаглашавање акционих планова сваког студијског програма у складу са резултатима фокус група.
- Обезбеђења мониторинга посматраног процеса - по један продекан, са сваког студијског програма одговоран је за праћење примене акционог плана у пракси.
- Обраде података и сачињавање извештаја, који садржи и део са препорукама за побољшање наставног процеса и рада самих наставника и студената.
- Достављања Извештаја председнику Савета, декану ППФ, ННВ ППФ и Комисији за обезбеђење квалитета.
- Омогућавање увида у Извештај свим студентима ППФ.

Приликом организације и припреме фокус група Студентски парламент је дужан да испоштује следећа начела:

- Начело студијског програма – сваки студијски програм мора бити пропорционално заступљен бројем студената по студијском програму.
- Начело година студија – свака година студија мора бити заступљена са истим бројем студената по години студија.
- Начело присутности – испитаници морају имати најмање 6 бодова из сегмента оцењивања присутности и активности на часу за већину предмета на години студија;
- Начело успеха на студијама – у евалуацији морају учествовати и студенти са добрим и лошим просеком
- Критеријум објективности и озбиљности испитаника – испитаници морају показати критички став, реалност и „зрелост“ или озбиљност током процеса евалуације.

Комисија за обезбеђење квалитета ППФ утврдила је 5 кључних области процене ради унапређења квалитета наставног процеса. У питању је оцена:

1. Садржаја студијског програма у оквиру кога је евалуирана:
 - a. структура студијског програма – предмети;
 - b. актуелност садржаја у односу на потребе тржишта;

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- c. уџбеничка литература, било у односу штампана vs. електронска форма, било кроз додатне наставне материјале (странице предмета).
2. Методологија рада у смислу оцене:
 - a. Излагања наставника и асистената (занимљивост излагања материје, објашњавање кључних појмова, интеракција са студентима).
 - b. Предиспитне обавезе (колоквијуми, семинари, писмено vs. усмено полагање, бодовање и сл.).
 - c. Консултације/индивидуалног рада са студентима.
3. Однос са студентима, где се оцењује: коректна комуникација (е-комуникација, усмена комуникација, предавања и вежбе)
4. Логистика наставног процеса, при чему се евалуира:
 - a. Рад декана и продекана, руководиоца катедре,
 - b. Рад студентског сервиса
 - c. Рад библиотеке и читаонице
 - d. Функционисање и коришћење услуга Центра за развој каријере.
5. Исход студирања у смислу оцене конкурентности студената/дипломаца на тржишту рада и утисака које имају након обављене праксе.

На основу резултата фокус група реализованих 2021. године, могу се извести следећи сумарни закључци:

- Рад наставног особља је добар. Корекције се морају вршити само у малом броју појединачних случајева.
- Литература је добила похвале од студената. Треба размишљати о „ширем“ коришћењу преведених књига са познатих светских универзитета или факултета.
- Постојање електронских страница предмета је изузетно похваљено од стране студената. Странице су ажурне, јасне и прегледне.
- Потребно је интензивирати учење другог страног језика на већини студијских програма.
- Консултације и индивидуални рад су посебно похваљени од стране студената.
- Организација стручне праксе на ППФ је веома добро оцењена у свим спроведеним фокус групама.
- Студенти су похвалили праксу организације гостујућих предавања, уз напомену да би требало да их буде још више.
- У важним сегментима евалуације као што је однос са студентима и логистика наставног процеса (библиотека/читаоница, студентски сервис, однос са деканима, деканима и ректором, Центар за развој каријере) запажени су само позитивни ставови испитаника. Ипак, студенти истичу да неке ваннаставне садржаје треба интензивирати и више промовисати, као што су активности Центра за развој каријере.

Врло је важно истаћи озбиљан, реалан и добронамеран став испитаника. Треба истаћи да се руководство ППФ у значајној мери ослања(ло) на закључке посматраног начина евалуације у процесу акредитације и (ре)успостављања система наставног и ненаставног процеса, као и обезбеђења општих услова рада и студирања на ППФ током периода којим се бави овај Извештај. Перманентно осмишљавање Комисија за обезбеђење квалитета ППФ посвећена је перманентном осмишљавању и унапређењу квалитета свих процеса у оквиру установе. Поред студентских анкета које се редовно спроводе на годишњем нивоу и фокус група које су се доказале као поуздана пракса и које се спроводе на сваке две године.

Након реализоване анализе можемо представити следеће, позитивне закључке:

1. Постоји свеопште задовољство студената њиховом улогом у процесу самовредновања и провере

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

квалитета.

2. Студентски парламент је препознат како од стране студената, тако и од стране ограна управљања и руковођења на ППФ и постоји развијена пракса о конструктивној сарадњи.
3. Студенти одају утисак изузетно мотивисаних младих људи, спремних за стицање знања кроз наставне и ваннаставне активности.
4. Велики број студената стиче радно искуство током студирања захваљујући доброј организацији стручне праксе, која их чини конкурентним на домаћем и међународном тржишту.
5. Готово сви студенти говоре похвално о апликативном приступу у процесу преношења знања на ППФ.
6. Потребно је успоставити јаснији систем финансирања студентског тела у циљу јачања независности, као и у циљу бољег планирања активности студентског тела. Оваква добровољна активност руководећих тела на ППФ показује перманенту спремност на независну екстерну евалуацију и одличну политику примене квалитета у свим наставним процесима са посебним нагласком да је у свим наставним и ненаставним процесима студент мора бити полазна односно централа тачка.

2.SWOT анализа

СНАГЕ:

- Активан студентски парламент (++)
- Факултет испуњава стандардом предвиђене обавезе. (++)
- Различити параметри (објекти анкета) праћења квалитета током студија (++)
- Већ створена традиција да студенти учествују у процесу самовредновања и провере квалитета ППФ (+++)
- Посматрани процес почива на отвореној, искреној и конструктивној критици, у циљу промена на боље (+++)
- Обезбеђено је учешће студената у органима управљања и пословођења ППФ (+++)
- Проактивно учешће студената у раду Комисије за обезбеђење квалитета ППФ (+++)
- Развијена методологија прикупљања и обраде података анонимним путем (постојање софтвера за обраду података) (+++)
- Мотивисаност студената да учествују у процесу самовредновања и провере квалитета ППФ (++)
- Створени су материјални услови за рад Студентског парламента (++)
- Сатисфакција студената учешћем у процесу доношења одлука на ППФ(++)
- Стручност студената за квалитетно учешће у посматраним процесима (++)
- Рад Студентског парламента (++)

СЛАБОСТИ:

- Недовољна заступљеност студената из у квалитативној евалуацији (+++)
- Не постоји довољно висок ниво свести о значају студентске анкете (++)
- Студенти постојеће анкете не попуњавају искрено(++)
- Релативно кратко трајање мандата учешћа студената у органима пословођења ППФ (++)
- Нејасно дефинисан систем финансирања студентског парламента (++)
- Несразмерно учешће студената из Центара у процесу доношења одлука (++)

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

ШАНСЕ:

- Постојање и рад студентског парламента (+++)
- Едукација студената о значају анкета и објективности приликом њиховог попуњавања, (++)
- Контакт са бившим студентима и њихово мишљење о квалитету, (++)
- Подстицање наставника да користе студентска анкету као алат за побољшање квалитета наставе, (++)
- Сарадња студентске организације са другим организацијама сличне врсте у земљи и иностранству (++)
- Институционални оквир који подстиче учешће студената у посматраним процесима (++)
- Стварање климе за активније учешће студената у раду високошколских институција (++)
- Изградња капацитета студената кроз активно учешће у европским пројектима (SIGMUS, CareerS, SIPUS, MILETUS).

ОПАСНОСТИ:

- Смањен интерес/мотивисаност заинтересованих страна за попуњавање анкета (++)
- Препоручене анкете које не одражавају на прави начин оцену студената (++)
- Неуважавање резултата анкете студената од стране Универзитета (++)
- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Неповећење у објективност рада и самовредновање приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Замирање привредних активности које води драстичном смањењу броја студената (+)
- Економски и демографски трендови (++)
- Растућа незаинтересованост омладинске популације за учествовање у процесима институционалног одлучивања(++).

Пословни и правни факултет испуњава стандард 13.

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13 на МАС Индустијско економски менаџмент:

SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

1. Побољшање писане комуникације између Студентског Парламента и Комисије за оцену квалитета и дефинисање механизма за прикупљање непристрасних примедби/предлога за побољшање од стране студената.
2. У сарадњи са Студентским парламентом, мотивисати студенте за праћење стања у настави и предлагање мера за побољшања.
3. Заједно са представницима Студентског парламента учествовати у формирању и анализи студентских анкета и других података по питању пролазности, вредновања студијских програма, оптерећености студената и осталих параметара за оцену квалитета.
4. Интензивирати активности као што су консултативни састанци и семинари о предностима и значају студентске ангажованости у раду стручних тела факултета, односно, предностима и значају објективног изношења мишљења и ставова у процесу самовредновања и оцењивања квалитета факултета.
5. Путем директне комуникације перманентно упознавати студенте са одлукама стручних тела факултета и

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

ефектима корективних мера које се односе на унапређење квалитета наставног процеса и стандарда студената

6. Уврстити реevaluацију оптерећења студената као обавезну активност и прописати корективне мере према којима би се деловало на предмете и наставнике у односу на резултате реevaluације.

Мера 7: *Образовање студената за самостално и квалитетно учешће у процесу самовредновања и провере квалитета ППФ.*

Активности у оквиру мере 7:

1. Организовање трибина у универзитетским центрима о значају система квалитета у образовном процесу
2. Вршење обука студената у универзитетским центрима за самосталну евалуацију наставног процеса
3. Подизање свести студената о важности процеса самовредновања и подизање поверења студената у резултате овог процеса.
4. Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета.
5. Унапређење и редовно информисање најмлађих студената о процесима самовредновања, контроле квалитета и о њиховим студентским правима, посредством студената-ментора и студентских делегата.
6. Организовање радионица на тему мерења исхода студирања у универзитетским центрима.

Мера 8: *Подстицање активности Студентског парламента.*

Активности у оквиру мере 8:

1. Дефинисање годишњег буџета за рад студентског парламента
2. Подстицање вршњачког образовања
3. Подстицање и унапређење мобилности студената, како би се они на најбољи начин уверили у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама и унапредили културу квалитета.
4. Подстицање организовања фокус група од стране Студентског парламента ради самовредновања и провере квалитета Универзитета унутар студентске популације по центрима.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

САДРЖАЈ

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

1.Опис

14.1. Пословни и правни факултет обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета установе.

Постизање квалитета представља процес непрекидног усавршавања наставно-образовног, научноистраживачког и педагошког рада, односно константне управљачке акције која је усмерена ка побољшању свих аспеката деловања департмана за основне и постдипломске студије, а посебно у сегменту

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

пружања и оцењивања знања студената, које би требало да је засновано на синтези теорије и праксе из одређене научне области.

У суштини, виђење квалитета на ППФ може се сублимирати у следећих десет тачака:

1. Потребне и захтеви студената су наш примарни интерес.
2. Савремени наставни садржаји обезбеђују квалитетно образовање.
3. Подизање квалитета је наше трајно опредељење.
4. Стална обука, перманентно учење и научно-истраживачки рад запослених су наша свакодневна обавеза.
5. Запослени су дужни да примењују прописане стандарде квалитета у циљу свеукупног развоја ППФ.
6. Задовољство студената, њихових родитеља, привреде и запослених су гаранција нашег континуираног напретка.
7. Квалитетни услови за студирање, адекватан простор, савремена опрема, акредитовани студијски програми и квалитетан наставни кадар воде задовољству послодаваца и квалитету стечених диплома.
8. Развијање и одржавање партнерских односа са домаћим и страним академским установама доприноси расту нашег угледа у земљи и свету.
9. Поштовање релевантне законске регулативе.
10. Радимо у служби општег интереса и очувања животне средине.

14.2. Пословни и правни факултет обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Рад ППФ је усмерен ка обезбеђивању и спровођењу општеприхваћених стандарда и поступака за оцењивање квалитета. У свакој школској години обавља се периодично самовредновање и провера нивоа квалитета у циљу оцене реализације Стратегије за обезбеђење квалитета у пракси. Руководство ППФ обезбеђује и материјалне (пред)услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. Самовредновање се спроводи најмање једном у три године, иако се тежи да се свака школска година искористи као шанса за унапређење рада. Важну улогу у посматраном процесу игра и студентска популација.

Учешће студената у процесу самовредновања ППФ се огледа у томе што се врши оцењивање:

- Стандарда квалитета наставног процеса;
- Квалитета студијских програма и наставног градива;
- Резултата наставног процеса;
- Научно-истраживачког рада наставног особља;
- Рада административног особља;
- Руководеће структуре департмана и ппф;
- Материјално-техничких, социјално-психолошких и осталих фактора који утичу на квалитет студирања, живота и рада департмана и ппф.

14.3. Пословни и правни факултет обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.

ППФ настоји да обезбеди повратну информацију од послодаваца, са тржишта рада, од бивших студената и других о компетенцијама дипломираних студената. Такође, важан сегмент спољњег прстена евалуације чини

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

испитивање ставова представника пословног окружења. Анкетирање студената који су дипломирали одвија се једанпут годишње, и то пре преузимања дипломе. У процесу одржавања односа са бившим студентима важну улогу игра ALUMNI ППФ.

14.4. Пословни и правни факултет обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета.

ППФ обезбеђује упоређивање са домаћим и страним високошколским установама путем редовног праћења рада оних високошколских установа у свету и нарочито у окружењу које имају сличне студијске програме и настоји да успостави сарадњу са њима.

Факултет обезбеђује податке потребне за упоређивање и усклађивање са сродним страним високошколским установама и студијским програмима у погледу квалитета. Факултет у остваривању стратегије квалитета перманентно размењује информације са другим високошколским установама које остварују добре резултате посебно у едукацији студената.

14.5. Пословни и правни факултет обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анкетирања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године.

14.6 Са резултатима самовредновања Пословни и правни факултет информисе наставнике и сараднике, путем катедри и стручних органа, студенте, преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

Са резултатима самовредновања ППФ упознаје све кључне припаднике заинтересованих страна посматраног процеса:

- Наставнике и сараднике преко пословних и стручних органа;
- Студенте преко студентског парламента;
- Јавност преко веб-сајта универзитета ;
- Надлежне државне органе преко веб-сајта ппф и посебних извештаја који се достављају у поступку редовне контроле и (ре)акредитације.

Коначно, стиче се недвосмислен утисак да Пословни и правни факултет у континуитету ради на прикупљању и периодичној провери квалитета, и у том смислу у великој мери испуњава захтеве Стандарда 14. Као што се може приметити, у спровођењу поступака предвиђених Стратегијом обезбеђења квалитета учествују равноправно и студенти и запослени, што је знак о генералном присуству свести о процесу провере и унапређења квалитета. Истовремено, у циљу даљег напредовања и одржавања тренда повећања квалитета, има простора за увођење додатних процедура које ће подстицати све субјекте на ревносан и доследан рад на спровођењу Стратегијом дефинисаних поступака.

Процена испуњености Стандарда 14

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у Прилогу, може се закључити да је на ППФ испуњен Стандард 14 :

- Усвојена је Стратегија за обезбеђење квалитета.
- Образована Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета
- Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета допринос дају и успостављен систем управљања

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

квалитетом, заштитом животне средине и безбедношћу и здрављем на раду ППФ који је комплетно имплементиран.

- Спроводи се анкете студената за оцену квалитета рада наставника.
- Раде се анализе успешности студирања.
- У процесу обезбеђења квалитета, као и у процесу прикупљања и периодичне провере квалитета учествују равноправно и студенти и запослени.

2.SWOT анализа

СНАГЕ:

- Постоји посебна служба за обезбеђење квалитета, заштиту, безбедност и здравље на раду (++)
- Учешће студентског парламента у праћењу квалитета (++)
- Чврста решеност руководства ППФ да се послује у складу са принципима перманентног унапређења квалитета и дефинисане стратегије квалитета (+++)
- Доследно спровођење Методологије за праћење и унапређење система квалитета у пракси (+++)
- Реализоване активности евалуације различитих димензија рада ППФ (++)
- Изграђена организациона структура за систем обезбеђења квалитета (++)
- Факултет обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета.(++)
- Пословни и правни факултет обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета.(+++)
- Бројни подаци и извештаји о евалуацији наставног процеса, студијских програма и општих услова рада на ППФ (++)

СЛАБОСТИ:

- Неразумевање свих актера значаја процеса провере квалитета (+++)
- Непостојање система benchmarking-а са другим високообразовним институцијама у земљи и иностранству (+++)
- Недовољна заинтересованост ширег круга студената за ангажман у систему обезбеђења квалитета (+++)
- Недостатак стручности студената за квалитетно учешће у посматраним процесима (+++)
- Недостатак искуства у процесу очувања и унапређења квалитета рада Универзитета (++)

ШАНСЕ:

- Јасна решеност надлежних државних органа за примену посматраног начина рада високошколских установа у земљи (+++)
- Коришћење модела престижних високошколских установа (++)
- Перманентни увид у квалитет и појачано учешће интерних заинтересованих страна у дискусијама о квалитету у оквиру одговарајућег органа на факултету (НН Веће, катедре, ..) (++)
- Партнерско повезивање са привредом ради што боље комуникације у вези квалитета студената (++)
- Институционализација и стандардизација посматране области у земљи (++)
- Могућност учешћа носилаца квалитета у разним врстама обука организованих од стране националног савета и ЕУ (++)
- Сарадња са другим високообразовним институцијама у земљи и иностранству (++)

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

ОПАСНОСТИ:

- Систем финансирања приватних универзитета/факултета у земљи (+++)
- Нереални захтеви екстерних заинтересованих страна у погледу квалитета студената (++)
- Неадекватни одговор екстерних заинтересованих страна на информације о квалитету рада ППФ (++)
- Интровертност привредних субјеката (+++)
- Недовољна прецизност појединих одредби Закона о високом образовању (++)
- Немогућност добијања података значајних за процену и унапређење квалитета од појединих институција (Национална служба за запошљавање и сл.) (+)
- Економска криза у земљи (+).

На основу напред реченог може се закључити да Пословни и правни факултет испуњава стандард 14.

3.Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

SWOT анализа систематског праћење и периодичне провере квалитета је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

1. Предвидети средства за рад на пословима обезбеђења квалитета у буџету ППФ и улагати у обезбеђење квалитета из сопствених средстава.
2. Увођење система сталне едукације свих запослених и студената у области обезбеђења квалитета, пре свега ради њиховог бољег упознавања са практичном применом Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, као и процедурама система управљања квалитетом.
3. Редовно преиспитивање и унапређивање постојећих Стандарда и поступака за обезбеђење и унапређење квалитета.
4. Усаглашавање критеријума за мерење унапређења квалитета са иностраним високошколским установама.
5. Појачана контрола и информациона подршка у оперативним пословима спровођења стратегије и поступака обезбеђења квалитета.
6. Укључивање екстерних организација у циљу добијања релевантних информација од Националне службе за запошљавање, као и од послодаваца компанија о спремности и стручности дипломираних студената и анализирати их на годишњем нивоу.

Мера 7: Укључивање актера „спољног прстена“ евалуације у процес самовредновања ППФ.

Активности у оквиру мере 7:

1. Промоција идеје о значају процеса провере квалитета на ППФ.
2. Укључивање субјеката пословног сектора у различите аспекте рада ППФ.
3. Одржавање семинара и стручних обука из релевантних области студијских програма ППФ за запослене у пословном сектору.
4. Организовање разговора са дипломцима о значају система квалитета у образовном процесу.
5. Редовно праћење професионалног успеха бивших студената ППФ.
6. Анкетирање свршених студената о новим потребним знањима за обављање професионалне праксе.
7. Унапређење комуникације са надлежним институцијама за спољашњу проверу квалитета.

Мера 8: Подизање капацитета интерних евалуатора на ППФ.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Активности у оквиру мере 8:

1. Организовање трибина о значају система квалитета у образовном процесу
2. Организовање обуке за све актере у процесу провере квалитета
3. Развијање механизма „кластеризације“ у поступку вредновања ППФ.
4. Подстицање учешћа носилаца квалитета у разним врстама обука организованих од стране националног савета и ЕУ
5. Развијање система benchmarking-а са другим високообразовним институцијама у земљи и иностранству.

Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе: (<http://www.ppf.edu.rs/>)

САДРЖАЈ

Стандард 15. Квалитет докторских студија на ППФ

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

Упутства за примену стандарда 15:

15.1 Пословни и правни факултет самовреднује акредитоване студијске програме докторских студија, које установа реализује самостално.

Пословни и правни факултет је реномирана установа високог образовања, али и научноистраживачка установа. Пословни и правни факултет има организован научноистраживачки рад у области друштвених наука-економија, менаџмент и бизнис, право и информационах технологија.

Факултет има програм научноистраживачког рада и акредитован је као научноистраживачка установа одлуком број 600-01-00007/28 од 08.05.2018. године, Пословни и правни факултет се акредитовао у области техничко-технолошких и друштвених наука – менаџмент, организација, економија, право и информационах технологије, за обављање научно истраживачке делатности.

Ресурси којима Факултет располаже омогућују организовање и извођење докторских студија у оквиру којих полазници продубљују и консолидују стечена знања, развијају способност за коришћење литературе, иновативно размишљање и стварање решења која превазилазе домете актуелног знања и текуће инжењерске праксе. Пословни и правни факултет од своје прве акредитације до 2020.године је имао један програм докторских студија који изводи самостално и нема докторску школу.

Компетентност Пословниг и правног факултета за извођење докторских студија показује се на основу броја наставника укључених у научноистраживачке пројекте, броја публикација у међународним часописима, броја одбрањених докторских дисертација, као и на основу остварене сарадње са научним и истраживачким установама у земљи и свету. Факултет запошљава довољан број наставника у сталном радном односу који су били ментори у изради магистратура и доктората. Такође, способност за извођење докторских студија се види и из референци наставника и сарадника које се објављују на сајту установе, а обухватају публикације

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

у часописима са SCI/SCiE листе. Факултет перманентно самовреднује свој акредитовани студијски програм докторских студија, кроз активности Комисије за студије трећег степена и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета наставе на факултету.

15.2 Пословни и правни факултет нема развијену Докторску школу.

15.3 Пословни и правни факултет проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки, односно уметничкоистраживачки рад ценећи:

- број докторских дисертација, односно докторских уметничких пројеката, одбрањених у високошколској установи за области у којима изводи докторске студије, имајући у виду однос броја докторских дисертација, односно докторских уметничких пројеката према броју дипломираних студената и према броју наставника;
- однос броја наставника и броја наставника који су укључени у научноистраживачке или уметничкоистраживачке пројекте;
- квалитет научноистраживачког и уметничкоистраживачког рада наставника ангажованих на докторским студијама према условима које дефинишу стандарди за акредитацију;
- остварену сарадњу са научноистраживачким установама у земљи и свету.

На студијском програму Пословни менаџмент број докторских дисертација одбрањених на Пословном и правном факултету од 2016. године закључно са 2020. годином је десет (10).

Број наставника запослених са пуним радним временом на ППФ варира и износи приближно 47, а просечан број доктората годишње у претходном трогодишњем периоду је око 3. Имајући у виду да број наставника који имају менторски услов (три и пет радова у часописима са SCI/SCiE листе у последњих 10 година) варира, али никада није био испод 50, а узимајући у обзир стандард који дозвољава менторство максимално 5 студената докторских студија по наставнику током номиналног трогодишњег трајања студија, број оних који докторирају је 7 до 8 пута мањи него што би могао бити у односу на менторске капацитете. Разлог пре свега лежи у високој селективности и стриктној примене критеријума, али свакако и у мањем броју уписаних кандидата него што би било дозвољено, јер су студије акредитоване за упис до 15 кандидата на годишњем нивоу на сва три студијска програма. Факултет је имајући у виду постојеће околности расписивао конкурс на ДАС Пословни менаџмент и уписивао мањи број студената од акредитованих 5 за школску годину. Наставници ППФ укључени су у научноистраживачке пројекте, према опису и квантитативним мерилима датим у Стандарду 6. Истим Стандардом показана је научна продукција наставника и сарадника, која потврђује квалитет научноистраживачког рада на ППФ.

15.4 Пословни и правни факултет прати, анализира и унапређује постизање научних, односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената ценећи:

- научноистраживачке, односно уметничкоистраживачке резултате и оспособљеност свршених студената докторских студија да резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности, патентирају или реализују кроз призната нова техничка и технолошка решења;
- доприносе у развоју научне дисциплине кроз укључивање у домаће или међународне научноистраживачке пројекте;
- развој вештина и спретности у употреби знања у одговарајућем подручју;
- поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе.

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Праћење, анализа и унапређење у постизању научних компетенција, академских и практичних вештина студената докторских студија заснива се на извештајима о студијском истраживачком раду, које усваја Комисија за студије трећег степена. Тиме се студенти подстичу да перманентно раде на истраживањима и своје научноистраживачке резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности, патентирају или заједно са својим менторима реализују кроз призната нова техничка и технолошка решења.

15.5 Пословни и правни факултет прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије ценећи:

- друштвене потребе и потребе развоја науке, уметности, образовања и културе;
- своје материјалне и научноистраживачке, односно уметничкоистраживачке ресурсе, и расположивост савремене истраживачке опреме и лабораторијског простора намењеног студентима докторских студија.

Стално праћење, анализа и унапређење политике уписа студената на докторске студије подразумева повремене корекције критеријума рангирања студената, које осим успеха на претходним нивоима студија узима у обзир објављене радове, као и корекциони фактор за кандидате запослене у настави на високошколској установи. Политика уписа на докторске студије на ППФ прати друштвене потребе и потребе развоја наука, као и потребе за наставним кадром у високом образовању. При томе је број студената који се уписују усклађен са научноистраживачким ресурсима, расположивом опремом и лабораторијским простором.

15.6 Пословни и правни факултет непрекидно прати и анализира напредовање студента узимајући у обзир напредак остварен у стицању знања и вештина непходан за даљи развој каријере, и напредак у истраживању, и у том циљу унапређује и развија менторски систем као подршку студенту докторских студија.

Пословни и правни факултет анализира напредовање студената кроз активности Комисије за студије трећег степена и рад катедри. Циљ ових анализа је да се унапређује и развија менторски систем и да се пружи боља подршка студентима докторских студија у будућности.

15.7 Пословни и правни факултет прати, критички оцењује и непрекидно подстиче научни, односно уметнички напредак својих наставника, посебно ментора у настојању да унапређује однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија а у циљу стварања повољнијег истраживачког, односно уметничког окружења за своје студенте.

Систематично се прати, оцењује и активно подстиче научни напредак наставника и ментора, пре свега захваљујући високим критеријумима за избор наставног особља, али и обавезним петогодишњим извештајима о раду редовних професора. Тиме се повећава фактор броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија. Широк дијапазон области на ППФ даје студентима велике могућности избора квалитетних ментора. Овим се гарантује развој свих научних дисциплина које су од посебног интереса за даљи напредак Пословног и правног факултета као научних дисциплина које се на њему изучавају.

15.8. Установа депонује докторске дисертације, односно докторске уметничке пројекте у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности. Установа обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације, односно уметничког пројекта и објављених научноистраживачких, односно

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

уметничкоистраживачких резултата које је кандидат остварио.

Пословни и правни факултет објављује на свом сајту за јавни увид

<https://www.ppf.ac.rs/sr/obavestenja/javni-uvид/izvestajkomisije-o-pregledu-i-oceni-doktorske->

disertacije докторске дисертације које се не бришу, те на тај начин обезбеђује репозиторијум у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација, заједно са извештајем комисије за оцену дисертације, подацима о ментору и саставу комисије и подацима о научним радовима кандидата чије је објављивање предуслов за одбрану докторске тезе. Подаци о менторима заједно са подацима о њиховим референцама којима се потврђује компетентност доступни су на веб страници Пословног и правног факултета.

Пословни и правни факултет има организован научноистраживачки рад у области друштвених наука-економија, менаџмент и бизнис, право и информатичке технологије.

Своју компетентност и спремност за реализацију докторских студија Факултет доказује на основу следећих чињеница:

Факултет има краткорочни и дугорочни програм научно-истраживачког рада и развоја научно-истраживачког продмлатка. Факултет константно води бригу о научном подмлатку и унапређењу научноистраживачког процеса. У обављању своје делатности факултет обједињује образовни и научно-истраживачки рад као делове јединственог процеса образовања. Научна истраживачка јединица пословних студија Факултета опремљена је одговарајућом опремом за научно-стручни рад, адекватном научно- истраживачком литературом, приступом електронским научним базама података; за несметан рад научно-истраживачке јединице обезбеђени су финансијски и остали материјални ресурси.

На Факултету је од 2016 године одбрањено 10 докторских дисертација које су дале значајан научни допринос кроз бројне квалитетне публикације у домаћим и међународним часописима, као и публиковане монографије. Оквир за израду докторских дисертација су научно-истраживачки пројекти који се реализују на факултету, као и бројна сарадња са институцијама у земљи и свету.

Број од преко 900 објављених публикација од 2013. године од којих 221 радова на ССЦИ у преходној години. Радова са списка ССЦИ листе указује на опредељење оснивача, менаџмента, наставника и сарадника Факултета да се озбиљно баве истраживачким радом, како би резултати били прихваћени и објављени у релевантним часописима. Од битног значаја је и чињеница да наставници и сарадници факултета активно учествују у развоју научних области кроз учешће и вођење научних истраживања, објављивању и презентацији резултата на многим међународним научним скуповима и у реномираним часописима. Један број наставника факултета су чланови уређивачког одбора и рецензенти у међународним часописима.

На факултету се тренутно реализује 13 научноистраживачких пројеката у сарадњи са привредом и другим институцијама. Научна сарадња с реномираним иностраним научним институцијама једно је од основних опредељења факултета. Пословни и правни факултет активно учествује у међународним научноистраживачким пројектима.

Број од 10 наставника, асистената и сарадника укључених је у научноистраживачке пројекте факултета. Укупан број наставног особља на нивоу установе је 64 од којих 47 наставника и 17 сарадника у настави. Од укупног броја наставника 37 наставника је у радном односу са пуним радним временом, 1 наставник је у непуну радном односу (део радног времена) и 9 наставника је у допунском ангажовању (рад по уговору).

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.**

Од укупног броја сарадника у настави 17 сарадника су у радном односу са пуним радним временом, нема сарадника у непуну радном односу и сарадника у допунском ангажовању

Факултет је акредитован за 2 студијска програма докторских студија: Пословни менаџмент и Напредне информационе технологије и предата је документација за акредитацију ДАС Јавно право.

Компетентност свих наставника је утврђена на основу научних радова објављених у међународним и домаћим часописима, зборницима са међународних научних скупова, објављених монографија и уџбеника. Сви наставници имају више од 12 остварених М бодова за објављене радове у категоријама дефинисаним Правилником о измени стандарда за акредитацију студијских програма докторских студија, што указује да су способни за извођење наставе на студијским програмима докторских студија. Наставници компетенције за извођење наставе на докторским студијама доказују списком радова и подацима о учешћу у домаћим и међународним научноистраживачким пројектима.

На Факултету има 19 наставника ангажованих са пуним радним временом који задовољавају критеријуме да буду ментори у изради доктората, јер имају више од 24 остварених М бодова за објављене радове у категоријама дефинисаним Правилником о измени стандарда за акредитацију студијских програма докторских студија, што указује да су способни да буду ментори на овом студијском програму докторских студија. Дефинисана је процедура именовања ментора у којој се проверава да ли ментор задовољава услове стандарда.

Факултет је остварио сарадњу са више од 100 високообразовних и других установа из земље и света, која се огледа кроз заједничке научноистраживачке и друге пројекте, међународне научне конференције, издавачку делатност, размену наставника и студената идр.

Програми докторских студија на Факултету представљају логичан наставак основних и мастер академских студија (добијена уверења о акредитацији на основним и мастер студијама у области менаџмент и бизнис, права и информационих технологија), заснованих на препорукама Болонске декларације кроз које су студенти добили фундаментала знања из одговарајућих научних дисциплина.

Факултет прати, анализира и унапређује постизање научних, односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената ценећи:

- научноистраживачке резултате и оспособљеност свршених студената докторских студија да резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом и презентују јавности;
- доприносе у развоју научне дисциплине кроз укључивање у домаће или међународне научноистраживачке пројекте;
- развој вештина и спретности у употреби знања у одговарајућем подручју;
- поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе;

Студирањем на докторским студијама развијају се код сваког студента способности креативног размишљања и закључивања, самосталног и тимског рада. Кроз истраживачке активности, које су циљеви студијских програма, код студената се развија систематски и аналитички приступ решавању проблема који се пре свега заснива на проучавању и анализи досадашњих знања и достигнућа у оквиру поља истраживања објављених у научним часописима, зборницима међународних научних конференција и другим изворима научних информација укључујући светске референтне базе научних података.

Од студента докторских студија се очекује да самостално спроводи оригинална научно и практично релевантна истраживања феномена и проблема у области менаџмента и бизниса, права и економије, писање и објављивање научноистраживачких радова, учествовање и презентација резултата истраживања на међународним научним скуповима. Рад мора бити објављен или прихваћен за објављивање у часопису

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

са листе часописа категорисаних од стране ресорног министарства.

Овом аспекту образовања младих научника на Факултету за пословне студије и право се придаје велика важност.

Факултет посебно прати и подстиче надарене студенте да се баве научноистраживачким радом, и у том правцу су издвојена финансијска средства за развој научноистраживачког подмлатка.

Стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија, које је донео Национални савет за високо образовање, као и Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета Факултета, утврђени су стандарди квалитета студијских програма, њихова припрема и усвајање, доступност информација о студијским програмима, као и квалитативни и квантитативни показатељи на основу којих се процењује квалитет студијских програма. Поред тога, Правилником се предвиђају и поступци за обезбеђење квалитета студијских програма.

Анализа студијских програма докторских академских студија показује да испуњава све неопходне стандарде његовог квалитета, што значи да:

- има 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама;
- садржи све елементе утврђене Законом;
- има научно утемељење;
- курикулум студијског програма докторских студија има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему (развој науке, критичког мишљења и образовање кадрова оспособљених да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања, као и да критички процењују истраживања других);
- сврха студијског програма докторских студија је јасно и недвосмислено формулисана и у складу је са основним задацима и циљевима Факултета;
- циљеви студијског програма докторских студија су дефинисани (постизање научних способности и академских вештина, развој креативних способности и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за будући развој каријере) и усклађени са савременим правцима развоја одговарајуће научне дисциплине у свету и задацима и циљевима Факултета;
- савладавањем студијског програма докторских студија студент стиче опште и специфичне способности које су подређене квалитетном обављању стручне и научне делатности
- курикулум студијског програма докторских студија садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис, као и докторску дисертацију као завршни део студијског програма докторских студија, која је самостални научни рад студента;
- постоји усклађеност студијског програма докторских студија са савременим светским токовима и стањем у области менаџмента и бизниса, правних и економских наука и упоредивост са студијским програмима докторских студија одговарајућих страних високошколских установа;
- Факултет уписује студенте на студијски програм докторских студија у складу са друштвеним потребама и потребама развоја науке, образовања, културе и својим ресурсима, с тим што се услови за упис студената на студијски програм докторских студија утврђују Законом о високом образовању, Статутом Факултета, као и Правилником о докторским академским студијама и поступку израде и одбране докторске дисертације
- услови и поступци који су неопходни за завршетак докторских студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени су доступним јавности на сајту Факултета.
- курикулуми студијског програма докторских студија и силабуси у оквиру програма утврђују да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита; докторска дисертација представља самостални научноистраживачки рад, који се оцењује на основу њеног научног доприноса.

Као основа у конципирању наставног плана ДС коришћени су програми страних образовних институција у свету који су еквивалентни програмима наших докторских студија.

Начин и поступак припреме и одбране докторске дисертације уређен је Статутом Факултета и Правилником о докторским академским студијама и начину и поступку израде и одбране докторске дисертације. Декан Факултета, на предлог Наставно – научног већа Факултета, одређује састав **Комисије**, која има задатак да, учешћем признатих научника са државних, приватних и иностраних факултета, да научни допринос изради докторске дисертације, поштујући прописане стандарде и научне захтеве у том смислу.

Рукопис докторске дисертације иде на софтверску проверу аутентичности дисертације, путем софтвера EPHORUS TURNITIN. Факултет је потписао уговор о сарањи са пружоцем услуга, холандском компанијом EPHORUS, лидером на превенцији плагијата, научних и других писаних радова.

Одбрана докторске дисертације је јавна а датум одбране се објављује на огласној табли и сајту Факултета.

Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама и досадашњих резултата у менторском раду показује да наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија.

За извођење студијског програма докторских академских студија обезбеђени су одговарајући просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру докторских студија и предвиђеном броју студената. Обезбеђен је неометан и сталан приступ разним врстама информација у електронској форми. Студенти имају стални приступ рачунарима на радном месту у лабораторијама, кабинетима и читаоници, као и интернет приступ. Студенти докторских студија имају приступ базама података које су неопходне за израду докторских дисертација и за научноистраживачки рад (COBISS и др).

Факултет има презентацију у бази истраживача.

Студијски програм докторских академских студија ДАС припремају се и усвајају на начин предвиђен Законом о високом образовању, Статутом Универзитета "МБ" и Статутом Факултета. Предлог студијског програма утврђује Наставно-научно веће Факултета, с тим што у поступку припреме његовог предлога активно учествују наставници и сарадници Факултета, као и представници студената. Измене и допуне студијског програма усваја Наставно-научно веће на основу извештаја Комисије за обезбеђење квалитета. На предлог Наставно-научног већа Факултета, наведене студијске програме усваја Сенат Универзитета "МБ" у Београду.

Учешће студената у осигурању и оцењивању квалитета студијског програма докторских академских студија обезбеђено је тиме што су представници студената чланови Комисије за обезбеђење квалитета и осталих тела у систему осигурања квалитета. Студенти оцењују квалитет студијских програма и на седницама Студентског парламента, који је, поред осталог, надлежан да разматра питања у вези са осигурањем и оценом квалитета наставе, анализом ефикасности студирања, унапређењем мобилности студената и подстицањем њиховог научно-истраживачког рада.

Све информације о акредитованом студијском програму докторских академских студија, условима и начинима његовог остваривања, као и о условима за стицање научног назива Доктор наука – менаџмент и бизнис, Факултет је учинио доступним студентима и јавности преко публикације коју редовно објављује у штампаном и електронском облику (сајт Факултета), најкасније даном објављивања конкурса за упис студената.

Наставници и сарадници су упознати са свим захтевима које, у оквиру студијског програма докторских

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

академских студија, докторска дисертација треба да испуни, посебно у оквиру њене академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Сви ти захтеви прописани су Правилником, објављени су на сајту Факултета, тако да су доступни наставницима, студентима и најширој јавности.

Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета предвиђени су стандарди квалитета студијског програма, као и поступци за обезбеђење квалитета.

Факултет обезбеђује менторски рад као подршку сваком студенту, како би на тај начин непрекидно пратио и анализирао напредовање студента кроз стицање знања и вештина непходан за даљи развој каријере и напредак у истраживању и раду на пројектима. Континуирано се прати, критички оцењује и непрекидно подстиче научни напредак наставника, посебно ментора у настојању да унапређује однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија а у циљу стварања повољнијег истраживачког окружења за своје студенте.

Факултет депонује докторске дисертације пројекте у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности (сајт факултета) и обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације и објављених научноистраживачких резултата које је кандидат остварио.

У претходном периоду квалитет студијског програма докторских академских студија оцењивали су само студенти докторских студија.

Резултати анкетања студената докторских студија Факултета показују да важећи студијски програми докторских академских студија Пословни менаџмент обезбеђују остваривање циљева који су дефинисани тим студијским програмима. Из извештаја о резултатима анкете студијских програма докторских академских студија Менаџмент и бизнис произлази закључак да су студенти задовољни квалитетом студијских програма.

Студијски програм ДАС ПОСЛОВНИ МЕНАЏМЕНТ

Анкета је вршена на три генерације студента и резултати показују да су студенти задовољни наставницима који су ангажовани на овом студијском програму по свим критеријумима и то:

Табела 15.1. Резултати анкете о педагошкој активности наставника на ППФ-ДАС Пословни менаџмент за 2020/2021. школску годину

Ред. Бр.	Анкетно питање	Просечна оцена за ППФ; школска 2020/2021
1	На почетку семестра представио је план извођења наставе са јасно дефинисаним студентским правима и обавезама	9,1
2	Припремљен је за наставу, јасно је излаже и добро познаје материју коју предаје.	9,0
3	Наставник држи наставу у договореном термину без кашњења.	9,2

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

4	Наставник подстиче укључивање и учествовање студента у настави и отворен је за дискусију о наставном градиву.	9,1
5	Наставник је доступан на консултацијама, одговара на студентска питања и води рачуна о студентским коментарима.	8,9
6	Разумљивост излагања и јасноћа у објашњавању.	9,1
7	Професионално је коректан у комуникацији са студентима.	9,2
8	Одговарајућим примерима олакшава разумевање материје и стимулише интересовања студената за градиво.	8,8
9	Литература и писани материјали која је препоручена за предмет су лако доступни и усаглашена са наставним програмом предмета.	9,2
УКУПНО Пословни и правни факултет ДАС Пословни менаџмент		9,06

Анализа овог програма је обухватила све четири године. У анкетирању је учествовало преко 90% студената. Оно што посебно истиче овај студијски програм је редовност студента на настави. У том смислу оцеке које су заиста одличне на свим годинама студија, показују да смо ангаžовали копетентне наставнике и да је савременост и актуделност студијског програма испуњена 100%. Анализа овог програма је обухватила све три године. У анкетирању је учествовало преко 90% студената. Оно што посебно истиче овај студијски програм је редовност студента на настави. У том смислу оцеке које су заиста одличне на свим годинама студија, показују да смо ангаžовали копетентне наставнике и да је савременост и актуделност студијског програма испуњена 100%.

Опис

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује сваку тачку из упустава овог стандарда.

SWOT анализа

У циљу препознавања снага, слабости, шанси и претњи у области обезбеђења квалитета докторских студија спроводи се периодично SWOT анализа, имајући у виду друштвено окружење, постојеће услове и достигнути ниво квалитета сличних програма докторских студија у нашој земљи и у свету. На основу резултата SWOT анализе предлажу се мере које представљају добру основу за унапређење квалитета докторских студија кроз елиминисање слабости, а све у циљу побољшања услова за све учеснике у процесу - студенте докторских студија, наставнике, менторе, високошколске установе и научне установе које запошљавају

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

докторе наука из области електротехнике и рачунарства, па и за целокупну друштвене заједнице.

Предности:

- Високи захтеви за одбрану доктората (радови) чиме се обезбеђује квалитет одбрањених доктората. +++
- Компетентност наставника и ментора на докторским студијама. +++
- Мере за обезбеђење квалитета докторских студија и процедуре неопходне за одржавање квалитета су јасно дефинисане и добро спроведене захваљујући Комисији за студије трећег степена +++
- Препознат квалитет доктора наука са дипломом Пословног и правног факултета како у земљи, тако у иностранству. +++
- Повезаност докторских студија, поготову у смислу израде докторске дисертације са научноистраживачким пројектима на Факултету. +++
- Блиска сарадња ментора и доктораната. +++
- Сарадња Факултета са већим бројем иностраних научних и образовних институција - могућности постдокторског усавршавања. +++

Слабости:

- Најквалитетнији кандидати који би могли уписати докторске студије након завршених мастер академских студија у значајном броју одлазе на наставак студија у иностранство ++
- Недовољно интересовање за докторске студије управо у оним областима у којима је високом образовању потребан већи број младих наставника +
- Недовољни материјални и простори ресурси да се докторским студентима обезбеди квалитетно радно место са свом потребном опремом и одговарајуће стипендије конкуритивне са понудом из иностранства ++
- Недостатак као и дотрајалост савремене истраживачке и друге опреме за научноистраживачки рад, па самим тим и за извођење докторских студија. ++
- Постојећи извори финансирања нису довољно мотивишући за младе истраживаче. ++
- Ограничена могућности запошљавања докторанада и доктора наука.+++
- Финансирање истраживања – не постоје посебни извори финансирања докторанада и пост докторских студија.+++

Могућности:

- Могуће учешће у међународним пројектима и финансирање докторанада из европских извора ++
- Континуирана тежња и жеља студената докторских студија и млађих сарадника да се унапређују у науци +++
- Добра репутација ППФ може бити од значаја за привлачење страних студената и интернационализацију студија +++
- Широки дијапазон области савремене науке којима се баве наставници Електротехничког факултета, а које су тренутно атрактивне и тражене ++
- Покретање нових пројеката, посебно међународних. ++
- Интензивније укључивање младих истраживача на пројекте. +++

Опасности:

- Опadaње квалитета доктората услед опште климе у друштву која не подстиче квалитет, не

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- обесхрабрује плагијаризам и сличне негативне појаве ++
- Проблеми који настају са публикавањем научних резултата, појава open access часописа који полако постају већински и недостатак средстава за ту врсту публикавања +
- Смањено интересовање за менторство услед непостојања финансијских средстава којима би се награђивало велико ангажовање ментора на докторским студијама, имајући у виду да су им неке ингеренције одузете изостављањем из комисије за одбрану доктората ++
- Извори финансирања нису довољно мотивишући за младе истраживаче. ++
- Слаб интерес за запошљавање доктора наука у привреди +++
- Одлазак потенцијалних докторанада на друге институције у земљи и иностранству+++
- Смањење заинтересованости студената за упис докторских студија ++

Процена испуњености Стандарда 15 и предлог корективних мера

Пословни и правни факултет, на основу свега изложеног, испуњава захтеве Стандарда 15, имајући у виду да се интензивно и на више начина бави побољшањем квалитета докторских студија. Промена структуре докторских студија са смањењем броја испита и повећањем удела истраживачког рада пружа потенцијал за повећање квалитета истраживања и броја публикација које из тих истраживања проистичу.

4. Предлог мера и активности за унапређење квалитета докторских студија (Стандард 15).

SWOT анализа систематског праћење и периодичне провере квалитета је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета:

- Информисати и додатно мотивисати студенате докторских студија за активније укључивање у процедуре за унапређење квалитета докторских студија.
- Мотивисање наставника да се више посвете настави на докторским студијама.
- Континуирана едукација наставника о савременим методама наставе и праћење савремених наставних програма на другим Универзитетима.
- Искористити предности које пружа процес самовредновања и акредитације за иновирање и унапређење свих процеса везаних за унапређење квалитета докторских студија.
- У циљу унапређења наставног процеса у будућности више радити на осавремењавању опремљености лабораторија у којима се изводи експериментални део истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији, као и обезбеђивању радног простора за студенте докторских студија.
- Квалитет наставе се може повећати и ангажовањем предавача из иностранства, путем програма мобилности или путем online предавања.
- Подстицање студената докторских студија да раде на развоју иновативних решења и њихове имплементације кроз награђивање.
- Подстицање пројеката сарадње са привредом, међународних и иновационих пројеката и укључивање студената докторских студија на ове пројекте.
- Побољшавање запошљавања доктора наука бољим информисањем привредних субјеката о њиховој стручности и компетентности кроз интензивнију сарадњу са привредом.
- Искористити предности које пружа процес самовредновања и акредитације за иновирање и унапређење свих процеса везаних за унапређење квалитета докторских студија.
- У будућности периодично преиспитивати критеријуме за упис на докторске студије.
- Испитати могућности учешћа у међународним пројектима и перманентно трагати за партнерским институцијама, како би се докторандима створили бољи услови кроз учешће на тим пројектима.

ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ЗА 2020/2021.год.

- Доследно спроводити сва правила и држати се критеријума који гарантују квалитет докторских дисертација.
- Перманентно подизати свест о значају квалитета докторских студија за углед и репутацију Пословног и правног факултета.
- Планирати материјалне услова и средстава за обезбеђење претплата на часописе, али и за публикавање у open access часописима тамо где услови међународних пројеката то захтевају.
- Информисати и додатно мотивисати студенате докторских студија за активније укључивање у процедуре за унапређење квалитета докторских студија.
- Подстицати студенте докторских студија да поштују принципе етичког кодекса и добре научне праксе.

Показатељи и прилози за стандард 15:

[Табела 15.1.](#) Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,

[Табела 15.2.](#) Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

[Табела 15.3.](#) Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

[Прилог 15.1](#) Правилник докторских студија

[Прилог 15.2](#) Извод из Статута који регулише докторске студије

[Прилог 15.3](#) Правилник о раду докторске школе

[Прилог 15.4](#) Правилник о избору ментора

[Прилог 15.5](#) Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта

[САДРЖАЈ](#)